

Imleabhar 1

Cuarbhóthar N6

Chathair na Gaillimhe

Tuarascáil ar Mheasúnacht Tionchair Timpeallachta

Achoimre Neamh-Theicniúil | Meán Fómhair 2018

ARUP

Clár na nÁbhar

- 1 Réamhrá**
- 2 Comhthéacs**
- 3 Comhairliúchán**
- 4 Beartas Pleanála**
 - 4.1 Náisiúnta
 - 4.2 Réigiúnach
 - 4.3 Áitiúil
- 5 Cuspóirí an CCNA N6 atá Beartaithe**
- 6 An gá atá le Réiteach Iompair**
 - 6.1 Forbhreathnú
 - 6.2 Riachtanais iompair na Gaillimhe a thuiscint
 - 6.3 Straitéis Iompair na Gaillimhe (SIG)
 - 6.4 An Réiteach Iompair a Fhorbairt
- 7 Roghanna Eile ar an CCNA N6**
 - 7.1 Srianta
 - 7.2 Feidhm an CCNA N6
 - 7.3 Measúnacht ar Roghanna
- 8 Cuarbhóthar N6 Chathair na Gaillimhe atá Beartaithe**
 - 8.1 Tuairisc
 - 8.2 Feidhm TEN-T
 - 8.3 Gníomhaíochtaí Tógála
 - 8.4 Measúnú ar an Tionchar Tráchta
- 9 Measúnacht Timpeallachta maidir leis an bhForbairt Bóthair atá Beartaithe**
 - 9.1 Próiseas an MTT
 - 9.2 Daoine, Daonra agus Sláinte an Duine
 - 9.3 Sócmhainní Ábhartha Neamhthalmhaíochta
 - 9.4 Sócmhainní Ábhartha Talmhaíochta
 - 9.5 Cáilíocht an Aeir agus Aeráid
 - 9.6 Torann agus Creathadh
 - 9.7 Tírdhreach agus Amharc
 - 9.8 Oidhreacht Seandálaíochta, Ailtireachta agus Chultúrtha
 - 9.9 Ithreacha agus Geolaíocht
 - 9.10 Hidrigeolaíocht
 - 9.11 Hidreolaíocht
 - 9.12 Bithéagsúlacht
 - 9.13 Mórthionóiscí, Idirghaolmhaireachtaí, Idirghníomhaíochtaí agus Tionchair Charnacha
 - 9.14 Sceideal na dTiomantas Comhshaoil
- 10 Achoimre – An Réiteach agus na Buntáistí a bhaineann leis**
- 11 Cad é an Chéad Chéim eile?**
- 12 Tuilleadh Eolais**

MANDATE FOR MARRIAGE!
ONE MAN, ONE WOMAN
VOTE NO

VEUE

HATCH

THE WESTER

Sinn Féin
TAXI

SF

YES

Traffic or Heavy Goods
DIVERTED TRAFFIC

ST IN LANE

19806 TAXI

TAXI

35219 TAXI

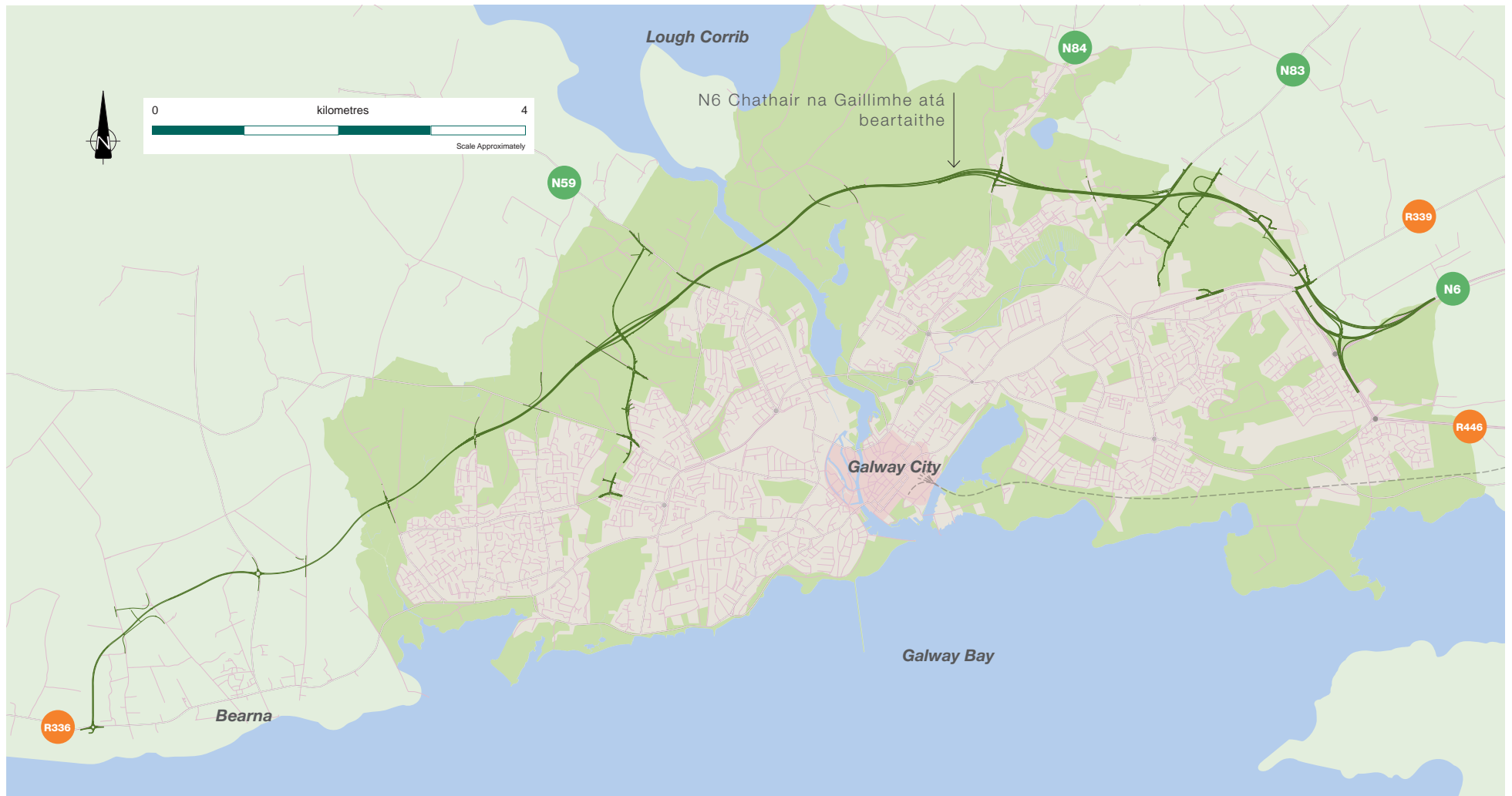
MEGANE

1

Réamhrá

Fíor NTS 01 - Scéimléaráid a léiríonn bealach Cuarbhóthar N6 Chathair na Gaillimhe atá

1. Tá an chosaint chéanna ag bóthar cosanta is atá ag mótarbhealach i gcomhthéacs rochtain dhíreach ar bith ó thalamh ar bith in aice leis, nó amach as go dtí an talamh sin. Tá cead ag coisithe agus rothaithe dul ar an mbóthar cosanta ach níl cead acu dul ar an mótarbhealach.

1 Réamhrá

Tá sé beartaithe ag Comhairle Chontae na Gaillimhe thar a ceann féin agus thar ceann Chomhairle Cathrach na Gaillimhe Cuarbhóthar N6 Chathair na Gaillimhe (CCNG an N6) a fhorbairt thart ar Chathair na Gaillimhe.

Rinne Comhairle Chontae na Gaillimhe Scéim Bóthair Chosanta agus an Scéim le haghaidh Mótarbhealaí atá á gcur isteach lena bhfaomhadh chuig an mBord Pleanála faoi Alt 49 d'Acht na mBóithre 1993, arna leasú, agus déantar tagairt do na Scéimeanna sin ar fud na tuarascála seo mar an fhorbairt bóthair atá beartaithe nó CCNG an N6.

Cuimsítear san fhorbairt bóthair atá beartaithe thart ar 18 km de bhonneagar bóithre ó acomhal nua leis an R336 ar an taobh thiar de Bhearna chun ceangal leis an N6 atá ann soir ó Chathair na Gaillimhe ag Cúil Each, Cnoc Mhaoil Drise.

Tá bealach CCNG an N6 léirithe ar **Léaráid NTS-1**.

Is éard a bheidh i gceist leis an mbóthar nua seo ná carbhealach aonair ó R336 Bhóthar an Chósta go dtí Bóthar Bhaile an Mhóinín agus débhealach ó Bhóthar Bhaile an Mhóinín chuig an gceangal thoir ag Cúil Each, Cnoc Mhaoil Drise.

Beidh an bóthar sin ina 'bhóthar cosanta'¹ ó Bhóthar an Chósta an R336 go dtí Acomhal Leitrí an N59 agus ina mhótarbhealach ón acomhal sin chuig an gceangal thoir ag Cúil Each. Cuimsítear san fhorbairt bóthair atá beartaithe chomh maith bóithre ceangail,

taobh-bhóithre, acomhail agus struchtúir lena mbaineann agus oibreacha áitiúla ar na líonraí tarchuir agus dáilte leictreachais atá ann cheana.

Rinneadh próiseas um Measúnacht Tionchair Timpeallachta (MTT) ar iarratas roimhe seo chuig an mBord Pleanála in 2006 do 'Sheachbhóthar N6 Chathair na Gaillimhe' (GCOB) mar a bhí sé sainithe ag an am sin, ónar chinn an Bord Pleanála "gur dearbhaíodh an gá atá le cuarbhóthar Chathair na Gaillimhe a cheanglaíonn Príomhbhealach Náisiúnta an N6/M6 ag an gGarrán le R336 an bhóthair chósta réigiúnaigh ag an nBaile Nua mar chomhpháirt riachtanach de líonra iompair straitéiseach cheantar na Gaillimhe" (Cinneadh 07.ER.2056 ón mBord Pleanála). Ní bhfuarthas faomhadh ón mBord Pleanála ach i leith na coda thoir den scéim sin ach cuireadh dúshlán dlíthiúil ina choinne ina dhiaidh sin ar fhorais chomhshaoil a raibh sé de thoradh air nár cuireadh an scéim chun cinn. Ní bhfuarthas cead pleanála ón mBord Pleanála don chuid thiar den scéim seo mar gheall ar na tionchair fhéideartha ar an gcomhshaoil i limistéar Oidhreachtá Náidúrtha Phortaigh Mhaigh Cuilinn (NHA) (limistéar éiceolaíochta faoi chosaint náisiúnta) ag Tóin na Brocaí.

Sainítear an Tuarascáil ar Mheasúnacht Tionchair
Timpeallachta (an Tuarascáil MTT) a mar

***“ráiteas ar na
héifeachtaí, más ann
 dóibh, a bheadh ag
an bhforbairt bóthair
atá beartaithe, má
dhéantar é, ar an
gcomhshaol”***

(An Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil
(EPA) 2017).

Agus tionscadal CCNG an N6 á fhorbairt, thuig GCC go raibh gá le roghanna eile a bhreithniú ar an bhforbairt bóthair atá beartaithe. I ndiaidh an gá leis an tionscadal a dhearbhu, agus i ndiaidh breithniú go mion ar roghanna eile, forbraíodh CCNG an N6.

Tá CCNG an N6 ina chuid de thionscadal, agus tá sé sainaitheanta mar thionscadal laistigh de ‘Straitéis Iompair na Gaillimhe’ (SIG). D’ullmhaigh Comhairle Cathrach agus Comhairle Chontae na Gaillimhe an SIG, i gcomhpháirtíocht leis an Údarás Náisiúnta Iompair (NTA). Tá an SIG bunaithe ar mheasúnú cuimsitheach ar na ceistanna iompair atá le sárú ag Cathair na Gaillimhe agus ag an gceantar máguaird agus ar an ngá atá le réiteach iompair comhtháite inbhuanaithe a fhorbairt chun freastal ar an éileamh taistil atá ann anois agus a bheidh ann amach anseo, agus ar an tslí sin éascófar fás na Gaillimhe “ar bhealach comhtháite, inbhuanaithe lena ndéanfar infheistíocht iompair a ailíniú le patrúin lonnaithe, gluaiseachtaí taistil agus lena dtacófar chomh maith le húsáid inbhuanaithe talún” (Plean Forbartha Chomhairle Cathrach na Gaillimhe 2017-2023).

Tá an SIG á cur chun feidhme anois ag Comhairle Cathrach na Gaillimhe, i gcomhthéacs na gcuspóirí beartais a bunaíodh agus i gcomhthéacs sheachadadh na dtionscadal iompair a sainaitníodh laistigh den straitéis.

Sainítear an Tuarascáil ar Mheasúnacht Tionchair Timpeallachta (an Tuarascáil MTT) a ullmhaíodh do CCNG an N6 mar “ráiteas ar na héifeachtaí, más ann dóibh, a bheadh ag an bhforbairt bóthair atá beartaithe, má dhéantar é, ar an gcomhshaoil” (An Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (EPA) 2017).

Tugtar sonraí sa Tuarascáil MTT ar bhreithniú roghanna eile, breithniú agus measúnú na dtionchar /éifeachtaí suntasacha dóchúlacha, bearta um maolú agus seachanta chun éifeachtaí/tionchair dhíobhálacha shuntasacha a laghdú, agus measúnú ar thionchar iarmharacha. Tá an t-eolas ar fad sa Tuarascáil MTT arna bhforordú le forálacha ábhartha Acht na mBóithre, 1993 arna leasú, na Rialachán maidir le Bóithre, 1993 arna leasú, Airteagal 5 agus Iarscríbhinn IV de Threoir 2011/92/AE arna leasú le Treoir 2014/52/AE, agus tugadh aird chuí do na treoirlínte agus do na nótaí comhairle agus iad sin á n-ullmhú.

Chuir Arup an Tuarascáil MTT i dtoll a chéile thar ceann GCC agus sholáthair saineolaithe inniúla an measúnú agus an tuairisciú maidir le gach topaic shonrach. Tá na cáipéisí seo a leanas cuimsithe sa Tuarascáil MTT:

- **Imleabhar 1** – Achoimre Neamh-Theicniúil
- **Imleabhar 2** – Tuarascáil ar Mheasúnacht Tionchair Timpeallachta (Príomhthéacs)
- **Imleabhar 3** – Fíoracha
- **Imleabhar 4** – Agusíní

Tá an cháipéis seo ina cuid d’Imleabhar 1 – Achoimre Neamh-Theicniúil. Déantar achoimre ann ar ábhair Imleabhair 2 go 4, ar cheart do léitheoirí ar spéis leo é féachaint air má theastaíonn tuilleadh eolas mionsonraithe uathu maidir le gné ar bith den fhorbairt bóthair atá beartaithe.

Lena chois sin, tá measúnú sonrath déanta ar na tionchair fhéideartha ar láithreáin Natura 2000 ainmnithe (is iad sin limistéir faoi chosaint speisialta agus limistéir faoi chaomhnú speisialta atá ainmnithe lena gcosaint faoi Threoir AE maidir le Gnáthóga agus tugtar láithreáin Eorpacha orthu) sa Ráiteas Tionchair Natura (NIS), atá ina chuid den iarratas seo ar fhaomhadh chuig an mBord Pleanála chomh maith.

2

Comhthéacs

“De réir mar atá Cathair na Gaillimhe agus an ceantar máguaird ag fás mar atá beartaithe, tá sé ríthábhachtach go ndéanfar forbairt na cathrach amach anseo mar an príomhionad eacnamaíoch in iarthar na hÉireann a chosaint agus go gcinnteofar go bhfuil an fhorbairt sin inbhuanaithe.”

2 Comhthéacs

Breithníodh an gá atá leis an bhforbairt bóthair atá beartaithe ar an leibhéal réigiúnach i gcomhthéacs a feidhme straitéisigh, agus ar an leibhéal áitiúil i gcomhthéacs réiteach iompair comhtháite a sholáthar don chathair agus don cheantar máguaird.

Faoi mar a aithníodh i Tionscadal ‘Éire 2040’ ‘An Creat Náisiúnta Pleanála’ (NPF) a foilsíodh le déanaí “Ba í Gaillimh an ceantar uirbeach ba tapa forbairt le caoga bliain anuas agus tá sí ina príomhspreagthach d’Iarthar na hÉireann”. Cathair de chodarsnachtaí is ea Cathair na Gaillimhe i gcomhthéacs a riachtanas forbartha fisiciúla agus iompair. Cé go bhfuil croílár dlúth ag Gaillimh ar féidir siúl thart air, lasmuigh de lár na cathair, d’fhorbair na bruachbhailte mar chomharbas limistéar cónaithe ísealdlúis atá measctha le limistéir fhostaíochta, agus mar thoradh air sin úsáideann tromlach na ndaoine carranna príobháideacha mar mhodh taistil.

De réir mar atá Cathair na Gaillimhe agus an ceantar máguaird ag fás mar atá beartaithe, tá sé ríthábhachtach go ndéanfar forbairt na cathrach amach anseo mar an príomhionad eacnamaíoch in Iarthar na hÉireann a chosaint agus go gcinnteofar go bhfuil an fhorbairt sin inbhuanaithe.

Ag an leibhéal réigiúnach, feictear CCNG an N6 mar fhorbairt atá riachtanach ó thaobh bonneagar iompair ríthábhachtach, agus tríd an bpríomhbhealach náisiúnta a chur ar mhalairt slí, cuirfeadh an trácht a théann trí lár Chathair na Gaillimhe ar mhalairt slí, rud a fhágfaidh go mbeidh feidhm an athuir le cuid mhífheidhmiúil den líonra bóithre náisiúnta i dtéarmaí:

- Gníomhú mar Thairseach chuig Conamara agus Réigiún an Iarthair. Tá sé riachtanach go gcuirfí feabhas ar an nascacht agus an **inrochtaineacht chuig Cathair na Gaillimhe agus trí Chathair na Gaillimhe** mar chúnamh leis an réigiún a athbheochan, a fheabhsú agus a fhorbairt san am atá le teacht.
- Trí **naisc iompair dhea-fhorbartha** a sholáthar trí bhóithre, iarnród agus aer chuig Réigiún an Iarthair² rud a chuireann ar chumas fiontar agus gheilleagar áitiúil an Iarthair fás agus forbairt mar mhalairt inmharthana ar chonair an chósta thoir a mbaineann leas suntasach poiblí leis ar an leibhéal náisiúnta

Ar an leibhéal áitiúil, sainaitníodh san SIG dúshláin mhóra don chathair nach mór dul i ngleic leo, amhail:

- “An gá atá le Lár Chathair na Gaillimhe a aistriú ó shuíomh arbh iad na gnáth-shaintréithe inti brú tráchta agus méideanna suntasacha tráchta go ceann scríbe rogha do dhaoine atá ina gcónaí ann, d’oibríthe agus do chuirteoirí araon;
- An gá atá leis an spleáchas ar thaisteal i gcarr príobháideach a laghdú;
- An gá atá le líonra iompair phoiblí a sheachadadh lena dtairgtear iontaofacht agus minicíochtaí agá turas ar leor iad chun meallacht na seirbhíse a uasmhéadú agus freastal ar éileamh

- An gá atá leis an líonra iompair phoiblí a chomhlánú le saoráidí comhlántacha amhail Páirceáil agus Taisteal chun leasa daoine a théann isteach sa chathair ó limistéir thuaithe máguaird;
- An gá atá le héascaíocht a dhéanamh do thaisteal straitéiseach trastíre, traschontae soir agus siar a bheidh ag triall ar an gcathair ar an líonra bóithre Náisiúnta agus Réigiúnacha gach dul i gcion ar fheidhmiúlacht na cathrach;
- An gá atá le feabhas a chur ar inrochtaineacht chuig agus trí limistéir chónaithe le haghaidh modhanna taistil inbhuanaithe chun feabhas a chur ar mheallacht na roghanna eile ar an gcarr príobháideach;
- An gá atá leis an nascacht de chos, rotháíocht agus iompar poiblí le mórshaoráidí fostaíochta agus oideachais a uasmhéadú;
- An gá atá le sreabhadh tráchta neamhriachtanach trí lár na cathrach a íoslaghdú;
- An gá atá le tionchar an bhrú tráchta ar Lár Chathair na Gaillimhe a íoslaghdú, chun go mbeidh an chathair ábalta fás ar mhodh inbhuanaithe; agus
- An gá atá le héifeachtacht agus athléimneacht a bhaint amach ar líonra iompair na Gaillimhe” (Straitéis Iompair na Gaillimhe).

Trí fhéachaint le dul i ngleic leis na saincheisteanna sin, leis an straitéis iompair, ina n-ionchorpraítear CCNG an N6 beidh an chathair ábalta ‘análú’ arís.

2. Cuimsítear i Réigiún an Iarthair contaetha na Gaillimhe, Mhaigh Eo agus Ros Comáin

A con
city r
driven b
mo

ected
region
y smarter
bility.

3

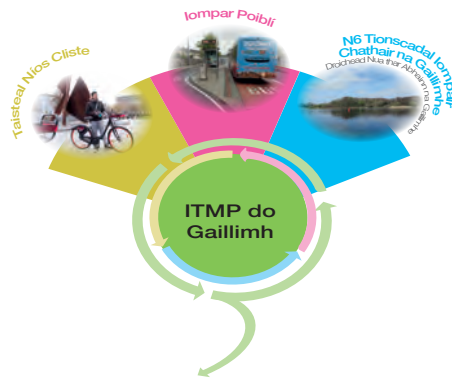
Comhairliúchán

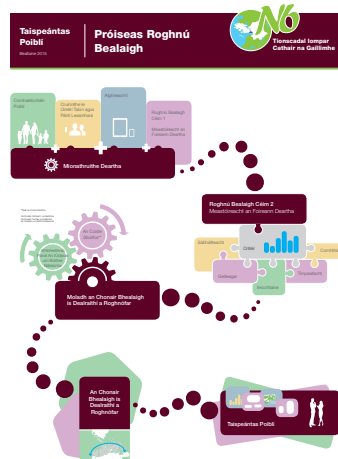
Clár Comhtháite Bainistithe Iompair
(ITMP) do Gaillimh

Fís Iompair le haghaidh Gaillimh

Gach páirt den chóras iompair
ag obair le chéile...

...chun réiteach comhtháite
inbhuanaíthe a bhaint amach.

3 Comhairliúchán

Rinneadh comhairliúchán fairsing trí sheisiúin eolais phoiblí agus plé le príomhpháirtithe leasmhara, comhlachtaí reachtúla ábhartha, úinéirí réadmhaoine, eagraíochtaí áitiúla agus soláthróirí fónas/seirbhíse.

Tionóladh os cionn 950 cruinniú aonair d'úinéirí réadmhaoine, lena n-áirítear a lán cuairteanna ar thithe, idir foireann an tionscadail agus úinéirí réadmhaoine agus chuir an comhairliúchán sin bonn eolais faoi dhearadh na forbartha bóthair atá beartaithe agus faoin measúnú tionchair timpeallachta.

Tionóladh ceithre sheisiún eolais phoiblí eile faoi mar a leanas:

- **Comhairliúchán Poiblí Uimh. 1** mar chuid den Staidéar ar Shrianta i mí Iúil 2014 thar dhá lá
- **Comhairliúchán Poiblí Uimh. 2** mar chuid d'Fhorbairt na Roghanna i mí Eanáir/Feabhra 2015 thar cheithre lá
- **Taispeáint Phoiblí Uimh. 3** den Chonair Bhealaigh is Dealraíthe a Roghnófar le haghaidh Chuarbhóthar N6 Chathair na Gaillimhe i mí an Mheithimh 2015 thar dhá lá. Bhí Straitéis Iompair na Gaillimhe ina cuid den chomhairliúchán sin chomh maith.
- **Taispeáint Phoiblí Uimh. 4** de Dhearadh Chuarbhóthar N6 Chathair na Gaillimhe i mí na Samhna 2016

Leis na comhairliúcháin leis an bpobal neartaíodh na srianta suntasacha atá ann lena gcuirtear srian ar fhorbairt bóthair nua agus an gá le réiteach iompair ilchórasa comhtháite. Cé nach rabhthas ábalta cuid de na tionchair shuntasacha a sheachaint ar an drochuair, cuireadh roinnt tionchar dearfach sa dearadh mar thoradh ar an bpróiseas comhairliúcháin.

Rinneadh suíomh idirlín don tionscadal a chruthú agus a úsáid chun an pobal a choinneáil ar an eolas ag gach céim de réir mar a tháinig tionscadal CCNG an N6 chun cinn. Fuair gach úinéir réadmhaoine, a sainiú níodh go raibh tailte faoina n-úinéireacht a bhí le ceannach chun tógáil na forbartha bóthair atá beartaithe a éascú, comhfhreagras i scríbhinn i mí Dheireadh Fómhair 2016 mar aon le cóip den dearadh maidir lena réadmhaoine. Mar chuid den phróiseas comhairliúcháin deiridh sin, eisíodh cumarsáid i scríbhinn chuig gach úinéir réadmhaoine arís i mí na Bealtaine 2018 mar aon le cóip den dearadh deiridh maidir lena réadmhaoine agus míniú ar na chéad chéimeanna eile.

Chuathas i gcomhairliúchán chomh maith le comhlachtaí reachtúla ábhartha agus soláthróirí fónas/seirbhíse lena n-áirítear an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra, Iascaigh Intíre Éireann, Oifig na nOibreacha Poiblí, Líonraí BSL, BSL Idirnáisiúnta, Líonraí Gáis Éireann, Uisce Éireann agus soláthróirí seirbhíse eile, agus chuir an comhairliúchán sin bonn eolais faoi fhorbairt an deartha.

4

Beartas Pleanála

4.1 Náisiúnta

4.1.1 Taisteal Níos Cliste - Todhchaí Iompair Inbhuanaithe

Creat beartais is ea *“Taisteal Níos Cliste - Todhchaí Iompair Inbhuanaithe”* a d’fhaomh an Rialtas in 2009 ina leagtar amach an dóigh ar féidir fis de chóras iompair agus taistil inbhuanaithe a bhaint amach. Admhaítear sa bheartas go *“bhfuil iompar rithábhachtach dá ngeilleagar. Mar náisiún oileáin teastaíonn naisc mhaithe iompair uainn lenár bpáirtithe trádála; ní mór dúinn go leor gluaiseachta a chinntiú ar ár n-oileán chomh maith. Tá taisteal sábháilte agus compordach ina príomhghné i gcaighdeán maith maireachtála chomh maith. Níl sé i gceist taisteal agus iompar a shrianadh ach bealaí níos cliste chun na riachtanais sin a bhaint amach a éascú.”*

Faoi mar a léiríodh níos luaithe, sainaitníodh sa SIG an gá atá le réiteach iompair inbhuanaithe comhtháite a fhorbairt chun freastal ar an éileamh taisteal anois agus amach anseo agus ar an tslí sin fás na Gaillimhe a éascú agus tríd sin a dhéanamh tagann sé go hiomlán le Taisteal Níos Cliste.

Tá CCNG an N6 ag teacht chomh maith le Príomhspricanna an Taistil Níos Cliste ina iarrachtaí talamhúsáid agus beartas iompair a ailíniú, agus ag féachaint le roghanna eile inmharthana agus mealltacha ar an gcarr príobháideach a sheachadadh i nGaillimh. Tá sé tuartha go mbeadh feabhas 16% san aistriú córa go hiompar poiblí mar thoradh ar chur chun feidhme iomlán an SIG, a bhfuil CCNG an N6 ina chomhpháirt de.

4.1.2 Plean Caipitil, Ag Forbairt ar Théarnamh 2016-2021

Sa Plean Caipitil, a foilsíodh in 2015, leagadh amach creat sé bliana le haghaidh infheistíocht shuntasach bhonneagair in Éirinn go dtí 2021. Tacaíonn an leithdháileadh caipitil iompair sa Plean Caipitil sin leis an bhforbairt bóthair atá beartaithe go sonrach trí thagairt a dhéanamh do thacaíocht a thabhairt do thosú ‘Cuarbhóthar na Gaillimhe’ faoi réir cead pleanála.

Foilsíodh athbhreithniú ar an bPlean Caipitil i Lúnasa 2017 toisc go raibh feabhas suntasach tagtha ar gheilleagar eacnamaíoch na tíre lena rabhtas ábalta infheistíocht chaipitil bhreise a leithdháileadh le haghaidh infheistíocht chaipitil poiblí mhéadaithe thar thréimhse an Plean Caipitil. Tá an caiteachas méadaithe spriocdhírthe chun torthaí sonracha a bhaint amach lena mbaintear luach ar airgead amach.

I ndiaidh leithdháileadh na hinfeistíochta caipitil méadaithe sin, d’fhoilsigh an Rialtas plean náisiúnta infheistíochta nua 10 mbliana don tréimhse 2018-2027 a bhí ailínithe go dlúth le príomhspricanna an Chreata Náisiúnta Pleanála lena chinntiú go gcaithfear an t-airgead i gcomhréir le plean foriomlán.

4.1.3 Tionscadal Éire 2040

Beartas de chuid an rialtais is ea Tionscadal Éire 2040 ina gcomhcheanglaítear beartas pleanála agus beartas infheistíochta chun cur chuige comhordaithe agus comhtháite maidir le fás na hÉireann le haghaidh an 20 bliain amach romhainn a chinntiú.

“Tionscnamh beartais uileghabhálach an Rialtais is ea Tionscadal Éire 2040 chun tír níos fearr a dhéanamh d’Éirinn do gach uile dhuine againn, tír a léiríonn na rudaí is fearr fúinn agus na haidhmeanna atá againn.

Cuirtear bonn eolais faoi Thionscadal Éire 2040 leis an gClár um Rialtas Comhpháirtíochta 2016, ina n-aithnítear go dtagann dul chun cinn eacnamaíoch agus sóisialta le chéile, chomh maith leis an gCreat Náisiúnta Pleanála go dtí 2040 agus leis an bPlean Forbartha Náisiúnta 2018-2027.

Is é is cuspóir le Tionscadal Éire 2040 bonneagar cuimsitheach sóisialta, eacnamaíoch agus cultúrtha a sholáthar dár ndaoine go léir chun go ndéanfaidh siad go maith, ionas gur féidir linn sochaí níos fearr a chruthú le chéile.” (Tionscadal Éire 2040)

Meastar go mbeidh aon mhíllíon duine breise ina gcónaí in Éirinn faoi 2040 agus dhá thrian de mhíllíon duine breise ag obair anseo. Ciallaíonn sé sin go mbeidh níos mó daoine ag taisteal chuig an obair, chuig an scoil agus chuig ollscoileanna, beidh níos mó foirgneamh ag teastáil chun freastal orthu agus beidh níos mó bonneagair de dhíth chun seirbhísí a chur ar fáil dóibh. Dá réir sin cuimsítear i **dTionscadal Éire 2040 an Creat Náisiúnta Pleanála (NPF)** ina leagtar amach straitéis spáis d’Éirinn chun freastal ar an athrú suntasach seo ar an daonra ar mhodh inbhuanaithe agus cothromaithe agus an **Plean Forbartha Náisiúnta (NDP)** ina leagtar amach an clár infheistíochta chun é a sheachadadh. Féachtar sa straitéis chomhtháite sin atá curtha i láthair sa NPF agus sa NDP leis na deacrachtaí a sheachaint a raibh teip ar phleananna spáis roimhe seo mar thoradh orthu. Sa chomhfhoilseachán mar Thionscadal Éire 2040 féachtar lenár straitéis infheistíochta a ailíniú lenár gcáipéisí pleanála straitéisí.

Faigheann an Creat Náisiúnta Pleanála tacaíocht ón gclár infheistíochta bonneagair, an Plean Forbartha Náisiúnta. Go hachomair, tá infheistíocht bhonneagair an Stáit – an t-airgead – á treorú ag an bPlean agus leanann sé an Plean. (Tionscadal Éire 2040)

4.1.3.1 An Plean Forbartha Náisiúnta 2018-2027

I bPlean Forbartha Náisiúnta 2018-2027 Thionscadal Éire 2040 leagtar amach na tosaíochtaí infheistíochta lena gcuirfear taca faoi chur chun feidhme rathúil an Chreata Náisiúnta Pleanála nua (NPF). Cuirfidh sé sin treoir faoi na cinní pleanála agus infheistíochta náisiúnta, áitiúla agus réigiúnacha in Éirinn thar an fiche bliain amach romhainn le straitéis deich mbliana um infheistíocht chaipitil phoiblí de bheagnach € 16 billiún.

Aithnítear sa NDP na tosaíochtaí straitéiseacha le haghaidh infheistíocht chaipitil phoiblí do gach earnáil. Agus amhlaidh á dhéanamh, tacóidh an NDP le forbairt níos cothromaithe thrí réigiún na hÉireann a bhaint amach. Is iad na réigiúin sin Réigiún an Tuaiscirt agus an Iarthair; Réigiún an Deiscirt, agus Réigiún an Oirthir agus Lár na Tíre chomh maith le príomhchathracha na hÉireann, Baile Átha Cliath, Corcaigh, Luimneach, Gaillimh agus Port Láirge, a bhfuil a rath lárnach do rath na réigiún sin.

Saináithnítear CCNG an N6 mar cheann de na mórthionscadail náisiúnta bonneagair sa NDP, mar aon leis na pleananna do BusConnects agus athghiniúint Lár Chathair na Gaillimhe. Seachadfaidh BusConnects líonra de chúig bhealach ardfeidmíochta trasna na cathrach a fhreastalóidh ar mór-nithe is díol spéise i lár na cathrach chomh maith leis na mór-chinn scríbe ar fud na cathrach a nascadh. Déantar tagairt sa NDP don SIG mar shampla den NTA a bheith ag obair i gcomhpháirtíocht leis na húdaráis áitiúla i nGaillimh chun straitéis iompair a ullmhú do Ghailimh.

4.1.3.2 An Creat Náisiúnta Pleanála

Is ionann Creat Náisiúnta Pleanála (NPF) Thionscadal Éire 2040 anois agus an cháipéis náisiúnta uileghabhálach beartais pleanála, a bhaineann go díreach le feidhmeanna pleanála na n-údarás réigiúnach agus pleanála, lena n-áirítear, An Bord Pleanála. Tagann sé in ionad na Straitéise Spáis Náisiúnta. Is é an Plean foriomlán lena dtreorófar pleananna níos mionsonraithe, lena n-áirítear straitéisí réigiúnacha agus pleananna forbartha cathrach agus contae.

Dírítear sa Chreat Náisiúnta Pleanála (NPF) ar dhlúthfhás, nascacht agus soghluaisteacht inbhuanaithe – a bhfuil gá leo ar fad chun geilleagar láidir a sheachadadh. Is é an cuspóir “go mbeidh gach áit in Éirinn, tuaithe nó uirbeach, ábalta freastal go rathúil ar fhás agus ar athrú, trí aistriú a éascú i dtreo réigiúin agus chathracha eile na hÉireann seachas Baile Átha Cliath amháin, agus príomhról leanúnach Bhaile Átha Cliath á aithint.” (NPF).

Tacaíonn an NPF le spriocanna uailmhianacha fáis ionas go dtiocfaidh fás 50% ar a laghad ar Ghailimh go dtí 2040 agus go mbeidh sí ina príomhspreagthach d’iarthar na hÉireann. Dírítear sa NPF ar fhás daonra go 2040 de 40,000-48,000 duine do Chathair na Gaillimhe agus don cheantar máguaird, chun daonra iomlán de dhaonra 120,000 san iomlán ar a laghad a bhaint amach. Saináithnítear seachadadh CCNG an N6 sa NPF mar phríomhchumasóir fáis amach anseo do Ghailimh agus do Réigiún an Iarthair. Saináithnítear chomh maith go mbaineann tábhacht náisiúnta leis maidir le hinrochtaineacht réigiúnach a threisiú.

4.2 Réigiúnach

Tá rialachas réigiúnach agus forbairt réigiúnach riachtanach chun beartais réigiúnacha a shainiú agus chun beartais agus tionscnaimh a chomhordú a thacaíonn le seachadadh agus cur chun feidhme beartais náisiúnta pleanála ar an scála áitiúil. Leagtar an cúram ar na trí Thionól Réigiúnacha chun pleanáil straitéiseach agus forbairt na réigiún a chomhordú, a chur chun cinn agus tacú leo. Áirítear ar Thionól Réigiúnach an Tuaiscirt agus an Iarthair comhairlí contae an Chabháin, Dhún na nGall, Liatroma, na Gaillimhe, Mhaigh Eo, Mhuineacháin, Ros Comáin agus Shligigh agus comhairle cathrach na Gaillimhe.

Tá an cúram leagtha ar gach Tionól Réigiúnach Straitéis Réigiúnach Spáis agus Eacnamaíoch (RSES) a ullmhú dá réigiún a chuirfear in ionad na dTreoirínte Pleanála Réigiúnaí 2010-2022 ansin (RPGanna) Soláthróidh na RSESanna beartas straitéiseach pleanála agus eacnamaíoch ar an leibhéal réigiúnach chun tacú le cur chun feidhme an NPF. Rinneadh comhairliúchán maidir le Páipéar Buncheisteanna do RSESanna Thionól Réigiúnach an Tuaiscirt agus an Iarthair níos luaithe in 2018. Sainiúadh sa pháipéar sin go bhfuil cur i gcrích CCNG an N6 agus cur chun feidhme iomlán an SIG ina bhonneagar rithábachtach cumasúcháin. Foilsíodh an tuarascáil ar an gconclúid ón gcomhairliúchán ar an bpáipéar buncheisteanna i Márta 2018, nuair a tugadh i gcrích an RSES do Réigiún an Tuaiscirt agus an Iarthair atá le críochnú níos déanaí.

4.3 Áitiúil

Tá Comhairle Cathrach na Gaillimhe agus Comhairle Chontae na Gaillimhe araon tiomanta don iompar poiblí agus dá úsáid a dhianú chun fás a sheachadadh agus feabhas a chur ar an gcaighdeán maireachtála i nGaillimh. Tacaíonn Plean Forbartha Chathair na Gaillimhe 2017-2023 agus Plean Forbartha Chontae na Gaillimhe 2015-2021 le CCNG an N6 atá beartaithe mar chuid den SIG arb é sin an straitéis iompair fhoriomlán. Tá sé mar aidhm le straitéis iompair Chomhairle Cathrach na Gaillimhe “talamhúsáid inbhuanaithe agus iompar a chomhtháthú, rud a éascóidh rochtain agus rogha ar réimsí modhanna taistil, a bheidh inrochtana do gach cuid den phobal lena gcinntítear sábháilteacht

agus éascaíocht gluaiseachta chuig an gcathair agus laistigh den chathair agus nascacht ar aghaidh chuig ceantar níos leithne Chontae na Gaillimhe agus Réigiún an Iarthair.”

Leagtar amach cuspóir i bPlean Forbartha Chontae na Gaillimhe chun “oibriú leis na comhlachtaí ábhartha eile ar fad lena n-áirítear an tÚdarás Náisiúnta Iompair (NTA), Bonneagar Iompair Éireann (TII) agus Comhairle Cathrach na Gaillimhe chun na feabhsuithe is gá ar an mbonneagar iompair a sheachadadh, lena n-áirítear bonneagar nua más gá agus na beartais um chosaint an chomhshaoil agus na bearta um maolú ar leibhéal plean atá leagtha amach sa SIG.” Áirítear leis an mbonneagar sin soláthar CCNG an N6 agus sonraítear sa chuspóir sin go bhfuil sé sin ina chuid lárnach i seachadadh an SIG, a bhfuil gá leis dá réir sin chun forbairt eacnamaíoch agus shóisialta fhadtéarmach Gaillimhe agus iarthar an chontae a chinntiú.

Féachtar i gCuarbhóthar N6 Chathair na Gaillimhe le bonneagar riachtanach a sheachadadh do Réigiún an Iarthair agus tagann sé leis na cuspóirí atá leagtha amach sa bheartas pleanála náisiúnta, réigiúnach agus áitiúil.

5

**Cuspóirí CCNG an
N6 atá Beartaithe**

5 Cuspóirí CCNG an N6 atá Beartaithe

Tá an fhorbairt bóthair atá beartaithe faoi chuimsiú na mbeartas agus na gcuspóirí pleanála ar an leibhéal Eorpach, náisiúnta, réigiúnach agus áitiúil agus freagraíonn sí dóibh sin, mar atá achoimrithe i gCuid 4.

Is iad seo a leanas na cuspóirí sonracha tionscadail arna mbunú ag GCC agus ag an gComhairle Cathrach, agus i gcomhar le Bonneagar Iompair Éireann (TII):

Nasc riachtanach a chur ar fáil i líonra cuimsitheach iompair an Líonra Iompair Eorpaigh (TEN-T³) lena soláthrófar nascacht iarthar na hÉireann leis an margadh Eorpach aonair.

An bonneagar is gá chun tacú le fás eacnamaíoch na Gaillimhe agus Réigiún an Iarthair a sholáthar trí fheabhas a chur ar an nascacht le Tairseach na Gaillimhe agus mar sin tacú le feidhmíocht eacnamaíoch na Gaillimhe trí fhorbairt áitiúil, réigiúnach, náisiúnta agus idirnáisiúnta a spreagadh.

Tacú le haistriú i dtreo modhanna iompair atá neamhdhíobhálach don chomhshaol chun córas iompair agus soghluaisteachta inbhuanaithe a sholáthar i gCathair na Gaillimhe agus sa cheantar máguaird, trína mbeifear ábalta beartais iompair inbhuanaithe do chomaitéireacht níos gairide a chur chun feidhme

3 . <http://ec.europa.eu/transport/infrastructure/tentec/tentec-portal/map/maps.html>
Sraith phleanáilte líonra bóithre, iarnróid, aeir agus uisce is ea iad na Líonraí Iompair Tras-Eorpaigh san Aontas Eorpach a bhfuil sé d'aidhm leo nascacht a chruthú idir réigiúin.

Le go mbeifear ábalta tionscadail phoiblí eile a bhaint amach agus a éascú le cur chun feidhme éifeachtúil an SIG lena n-áirítear feabhas ar an iompar poiblí, bearta siúil agus rothaíochta do Chathair na Gaillimhe agus don cheantar máguaird

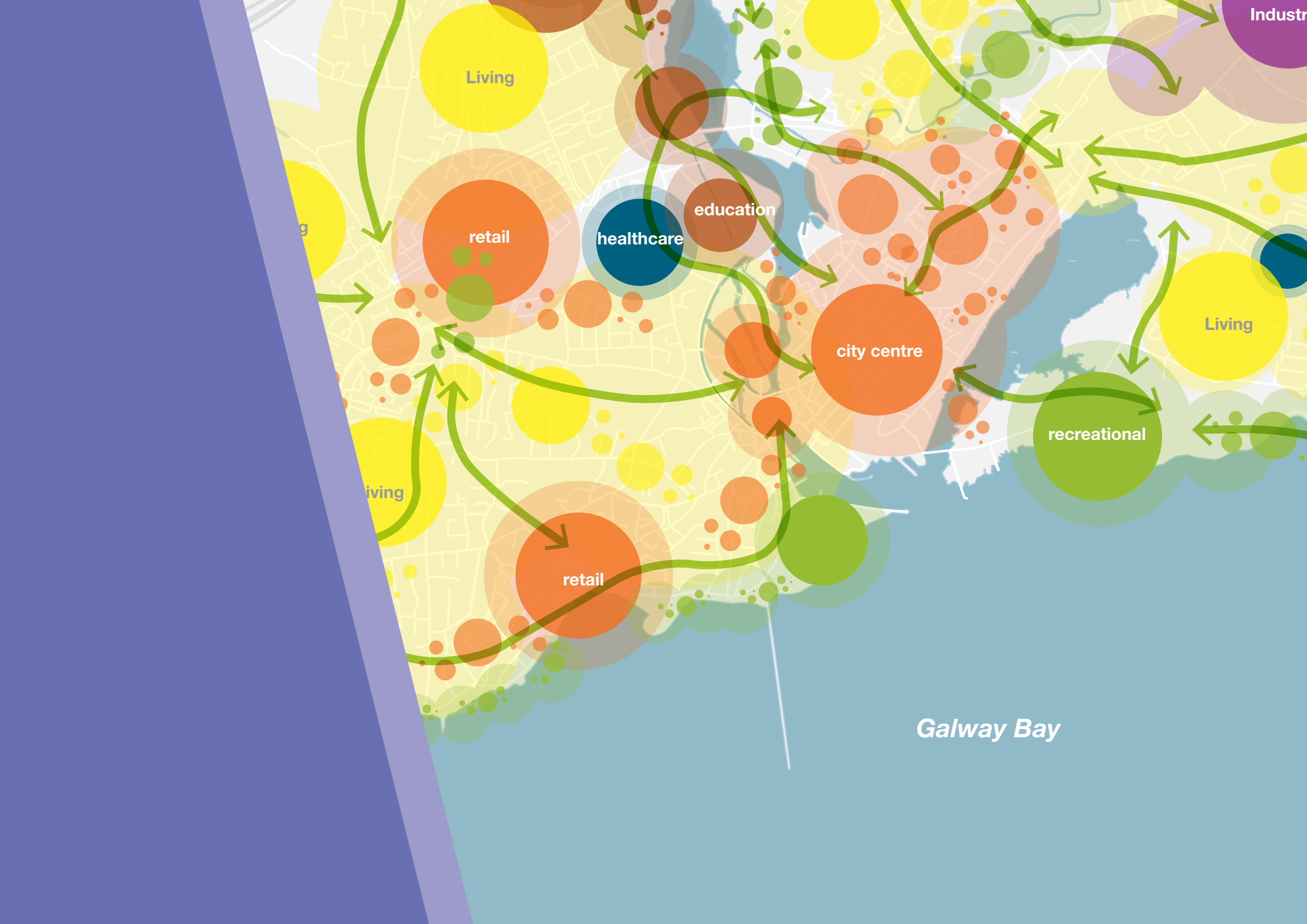
Imbhualtí tráchta ar bhóithre a laghdú trí shráideanna uirbeacha níos sábháilte a chur ar fáil trí chomhéadan an tráchta is féidir dul thar thrácht a dheighilt ó thrácht uirbeach

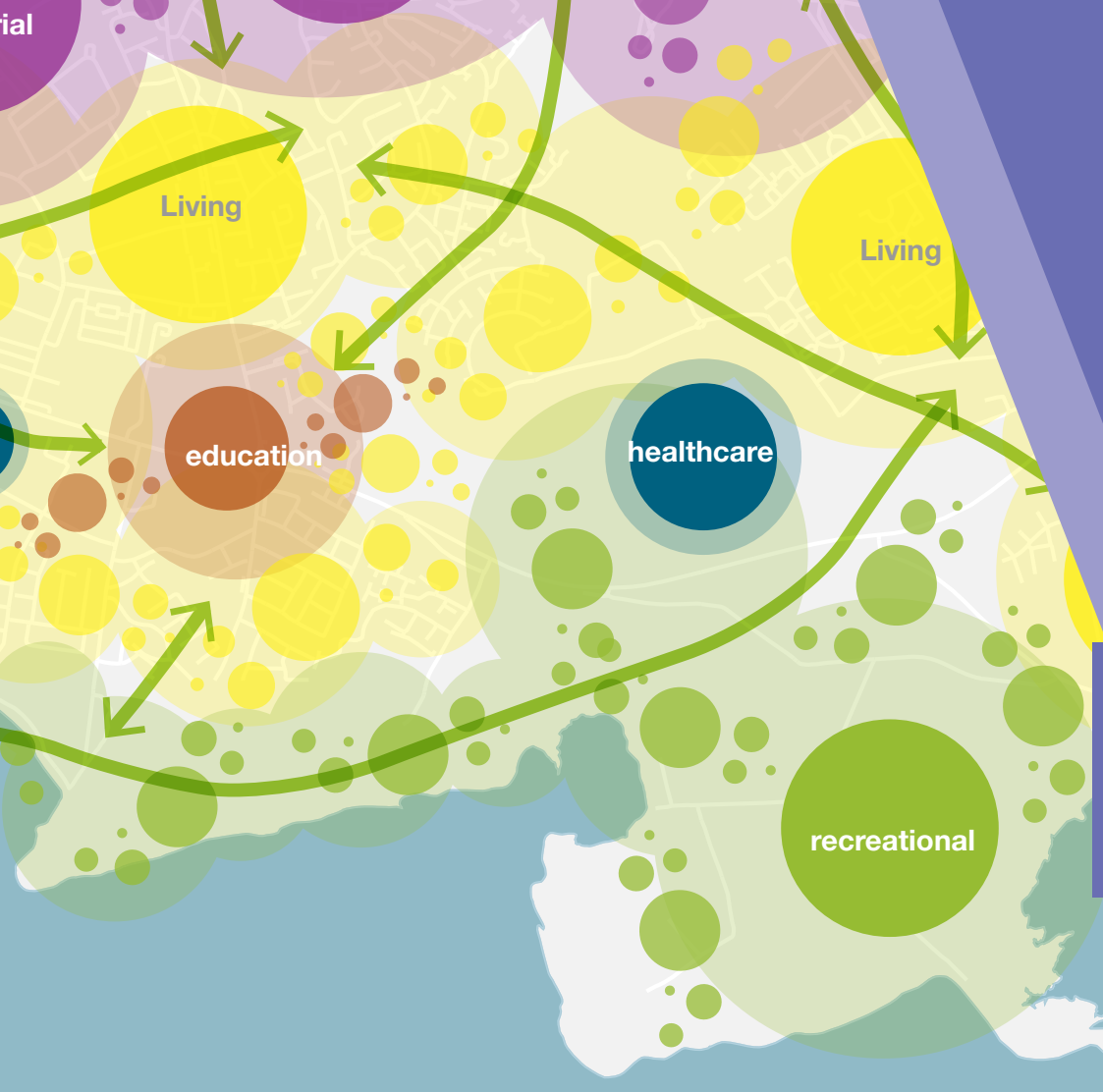

Agaí turais a laghdú agus feabhas a chur ar iontaofacht agaí turais trí réidh leis na caolais tráchta a chuireann bac ar fheidhmiú réidh an mhargaidh inmheánaigh

Feabhas a chur ar inrochtaineacht na gceantar Gaeltachta agus ról Chathair na Gaillimhe mar thairseach chuig Réigiún an Iarthar agus Conamara a aithint lena mbaineann tairiscint turasoireachta de chaighdeán an-ard a bhraitheann ar nascacht chun a acmhainneacht a bhaint amach

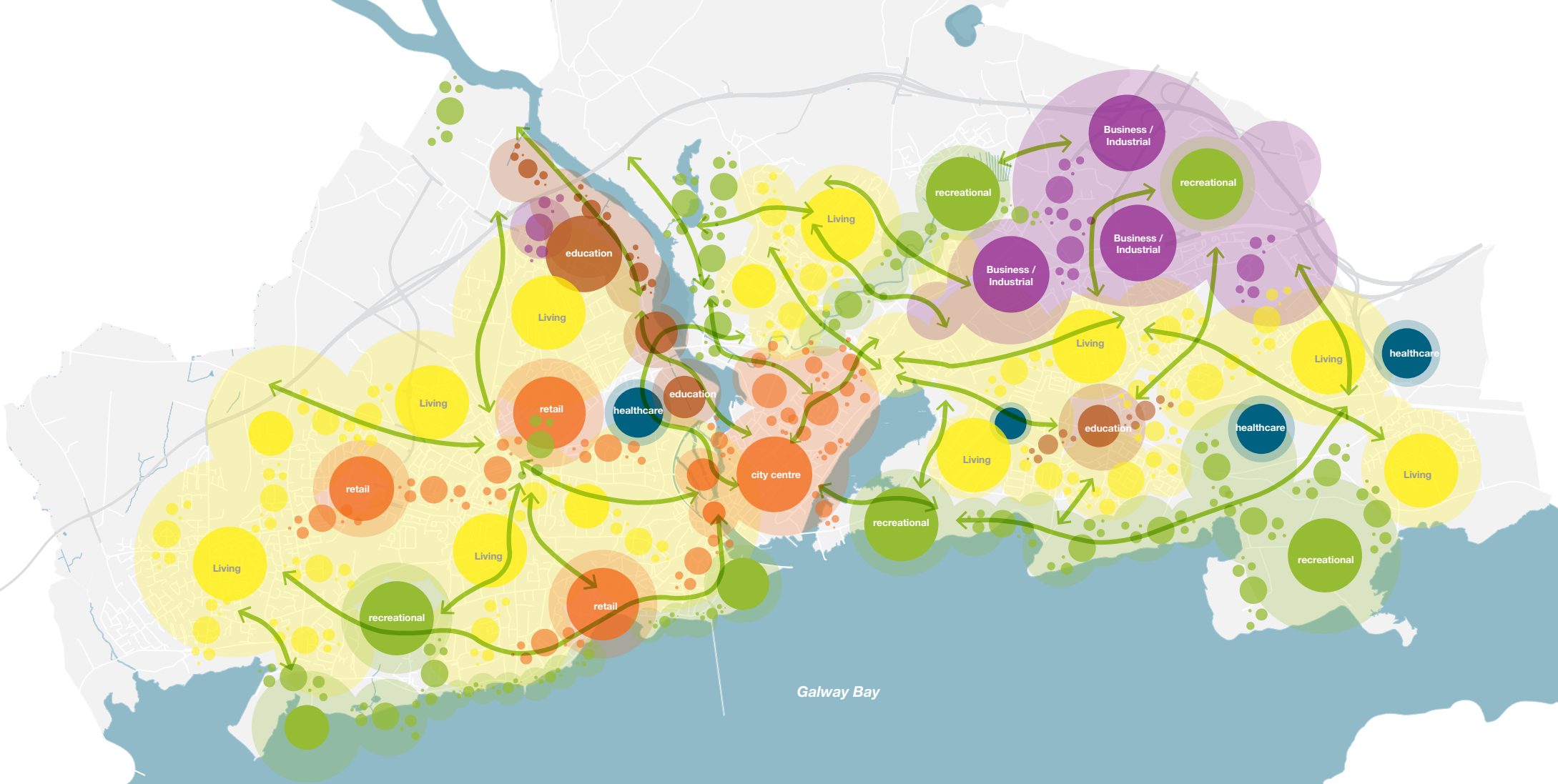

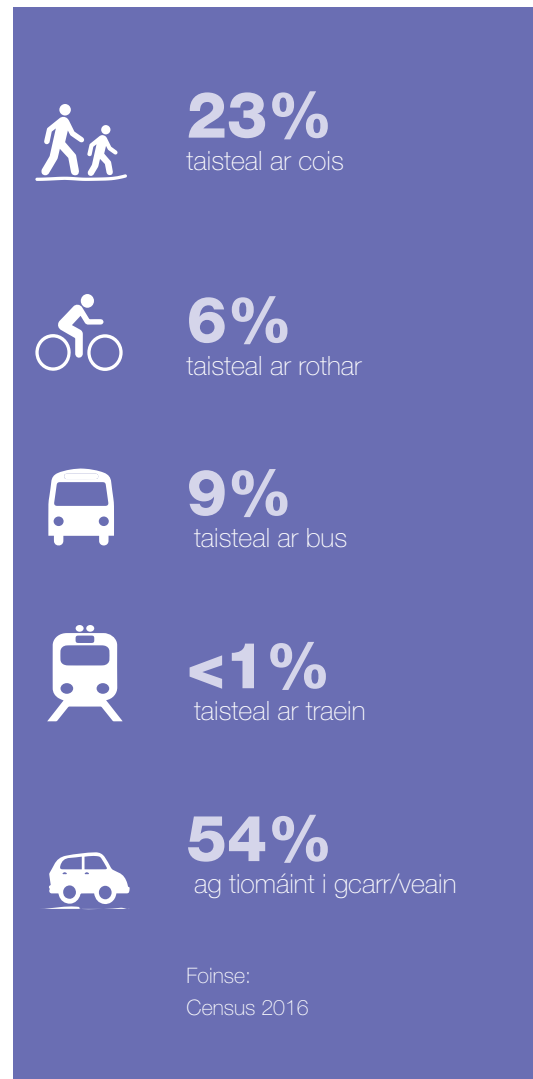
6

An gá atá le Réiteach Iompair

Fíor NTS 02 - Gineadóirí agus Aomhóirí an Éilimh Thaistil

% Daonra na Cathrach

6.1 Forbhreathnú

Cuireadh tús le breithniú na roghanna eile le measúnú ar an gcás ‘ná déan dada’, agus scrúdú ina dhiaidh sin ar an dóigh a bhféadfadh bearta breise incriminteacha iompair dul i ngleic leis na saincheisteanna atá i nGaillimh faoi láthair roimh bhreithniú ar bhonneagar bóithre a chur leis.

Thosaigh na bearta incriminteacha iompair le bearta siúil, bearta rothaíochta ina dhiaidh sin, athbhreithniú ansin ar mhodhanna féideartha iompair phoiblí, agus cumrú an líonra iompair phoiblí do nGaillimh ina dhiaidh sin.

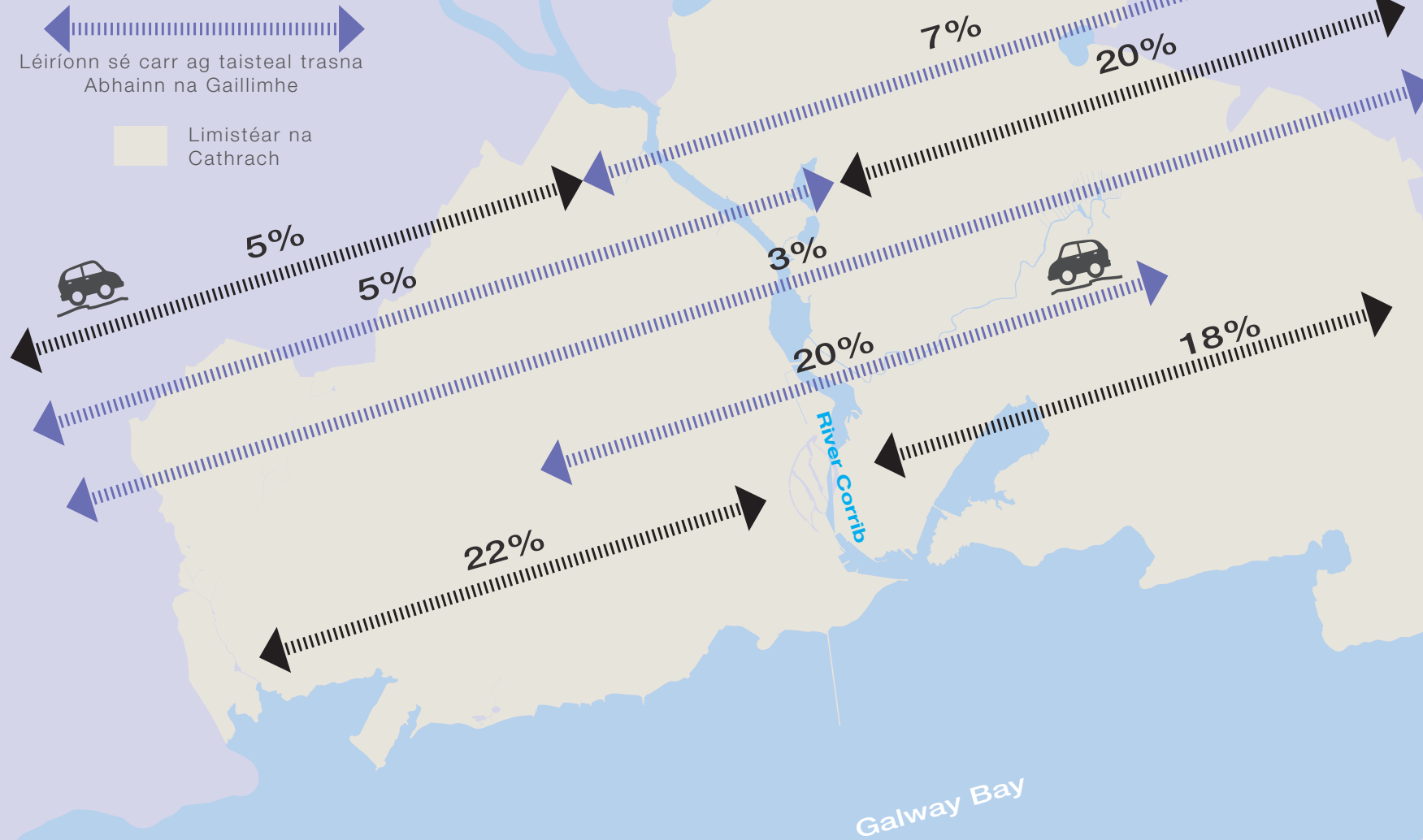
Cé go gcomhlíonadh an fhorbairt bóthair atá beartaithe cuspóirí sonracha straitéiseacha i gcomhthéacs fheidhmiúlacht an líonra bóithre náisiúnta sa réigiún, ag céim luath i bhforbairt tionscadail an CNCG N6, chuir GCC agus Comhairle Cathrach na Gaillimhe, i gcomhpháirtíocht leis an NTA agus tacaíthe ag an TII, tús le forbairt an SIG. Bhí sé riachtanach go sainaitheofaí cá háit a bhféadfaí bóthar nua a shuíomh agus a ghaireacht don chathair chun an anailís ar fheidhmíocht na mbeart incriminteach iompair maidir le dul i ngleic leis na

saincheisteanna iompair i nGaillimh a chur i gcríoch. Dá réir sin, cuireadh CCNG anN6 agus an SIG chun cinn i gcomhthráth. Mar an gcéanna leis an measúnú a rinneadh trí fhorbairt an SIG rinneadh an gá, más ann dó, le bóthar nua a thástáil agus a dheimhniú. Trí fhorbairt CCNG an N6 agus an SIG breithníodh roghanna eile agus tá siad leagtha amach thíos.

Agus roghanna eile á mbreithniú, bhí sé tábhachtach an chúis leis na fadhbanna tráchta atá ann a shainaithint chun réiteach cúí ar an bhfadhb a fhorbairt.

Figure NTS 03 | Patrúin Taistil Reatha le Carr Príobháideach

Nóta: áirítear ar na saigheada trácht sa dá threo, turais isteach i limistéar na cathrach agus amach as limistéar na cathrach san áireamh

6.2 Riachtanais iompair na Gaillimhe a thuiscint

Tríd an bpróiseas forbartha, sainithníodh na criosanna fostaíochta, oideachais, miondíola agus cónaithe laistigh de Ghaillimh agus den cheantar máguaird agus tugtar criosanna gineadóirí agus aomthóirí tráchtá orthu sin.

Tá na criosanna sin léirithe ar **Fhíor NTS-2**, agus léiríonn siad an déimeagrafaíocht scaipthe sa cheantar agus na limistéir chónaithe atá fite fuaite le príomh-aomthóirí an éilimh thaistil i gcomhthéacs úsáid fostaíochta, shóisialta agus taitneamhachtaí. Léiríonn sé chomh maith an dóigh a roinneann Abhainn na Gaillimhe an chathair seo ó thaobh éascaíocht gluaiseachta de.

Leis an anailís ar phatrúin taistil atá ann, mar atá léirithe sna mianlínte **i bhFíor NTS-2**, cuireadh bonn eolais faoin tuiscint ar an éilimh taistil agus ar fhorbairt réitigh iompair. Tá dáileadh reatha na dturas i gcarranna príobháideacha ar fud an cheantair léirithe go grafach **i bhFíor NTS-3**, agus is féidir é a achoimriú mar a leanas:

- 35% de na turais ar fad isteach agus amach as limistéar na cathrach agus thart ar Chathair na Gaillimhe (limistéar na cathrach) trasna Abhainn na Gaillimhe, a bhfuil thart ar 9% de ina thrácht seachbhóthair (i.e. 3% de 35%)
- Tosaíonn agus críochnaíonn thart ar 40% de na turais ar fad laistigh de limistéar na cathrach ar an taobh céanna den chathair ónar tosaíodh iad i.e. ní théann siad trasna na habhann

- Déantar thart ar 20% de na turais ar fad laistigh de limistéar na cathrach agus trasna na habhann

Léiríodh san anailís an gá atá le réiteach ilchóreacha a fhreastalaíonn ar na héilimh éagsúla seo a leanas:

- Is féidir cion ard turas gairid laistigh de limistéar na cathrach a dhéantar trí iompar poiblí, rothaíocht nó siúl (i.e. turais ghairide is ea thart ar 40% de na turais a thosaíonn sa chathair agus a fhanann ar an taobh céanna den chathair ar ar thosaigh siad, de réir ama agus faid araon)
- Bíonn 20% eile de na turais a dhéantar ó thaobh amháin den chathair go dtí an taobh eile, agus arís turais ghairide atá iontu ar spriocanna soiléire iad chun aistriú chuig an iompar poiblí
- Nascacht níos fearr leis an líonra bóithre náisiúnta dóibh siúd ar an taobh thiar d'Abhainn na Gaillimhe nach bhfuil indéanta faoi láthair ach trí úsáid a bhaint as ceann amháin de thrí chrosaire droichid lár na cathrach

35%

turas trasna na habhann

40%

Fanann thart ar 40% de na turais a thosaíonn laistigh den Chathair ar an taobh céanna den chathair ar ar thosaigh siad

Solution

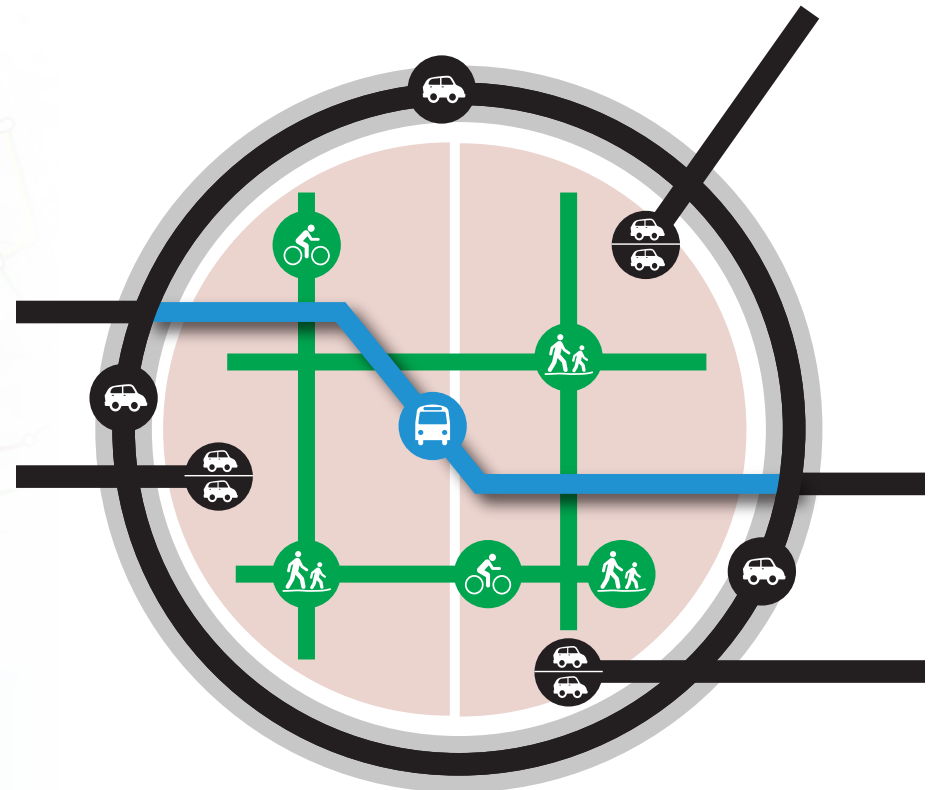
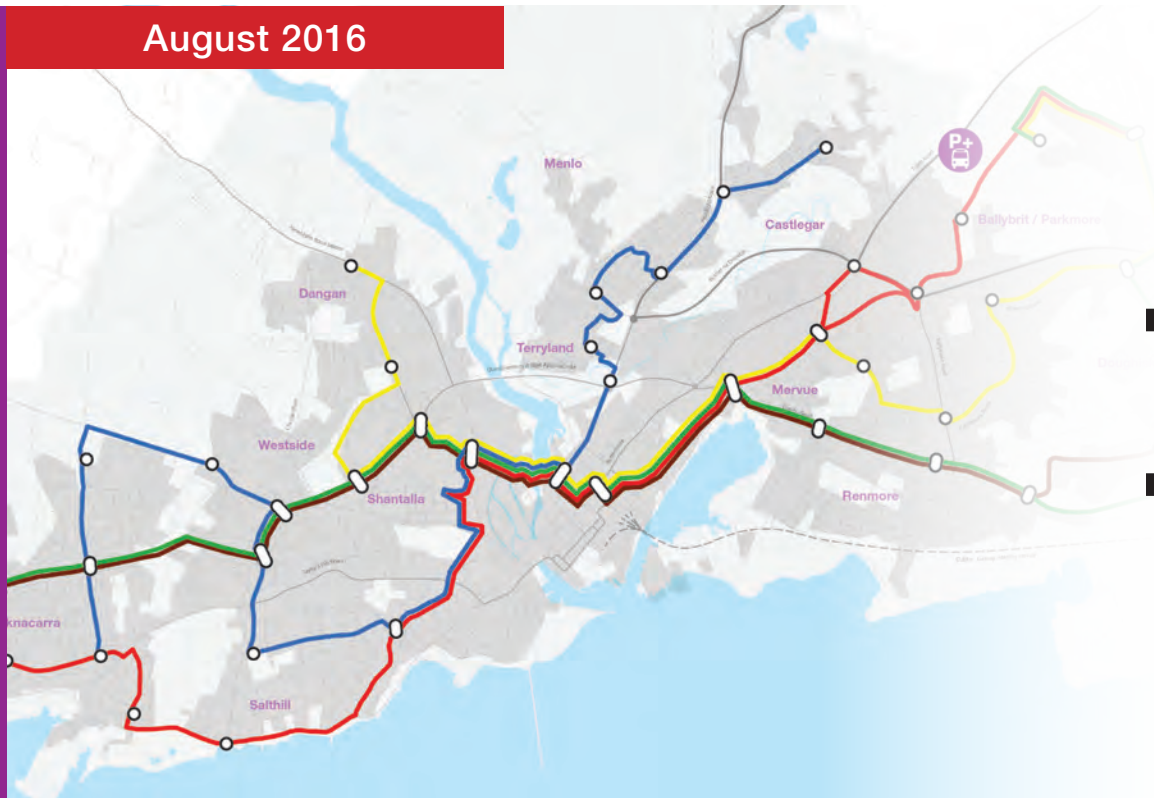
Ba cheart go bhfreastalódh réiteach ar thrácht trasna na cathrach chomh maith le tréthrácht

Straitéis Iompair na Gaillimhe Galway Transport Strategy

An Integrated Transport Management Programme for Galway City and environs

August 2016

6.3 Straitéis Iompair na Gaillimhe (SIG)

Agus riachtanais iompair Chathair na Gaillimhe agus an cheantair máguaird á mbreithniú agus réiteach iompair comhtháite á fhorbairt chun dul i ngleic leo sin, ba é ceann de phríomhchuspóirí an SIG réitigh eile iompair a bhreithniú agus a bhreithmheas. Áiríodh leis sin breithniú ar roghanna eile iompair phoiblí agus ar infheistíocht i modhanna gníomhacha taistil (i.e. siúl agus rothaíocht), mar aon le cuarbhóthar don chathair, agus in easnamh cuarbhóthair don chathair.

Tá an SIG, lena n-áirítear staidéir theicniúla tacaíochta, foilsithe agus ar fáil ar shuíomh idirlín Chomhairle Cathrach na Gaillimhe ag an nasc thíos:

<https://www.galwaycity.ie/galway-transport-strategy>

Lean forbairt an SIG cur chuige agus modheolaíocht struchtúraithe trí phróiseas:

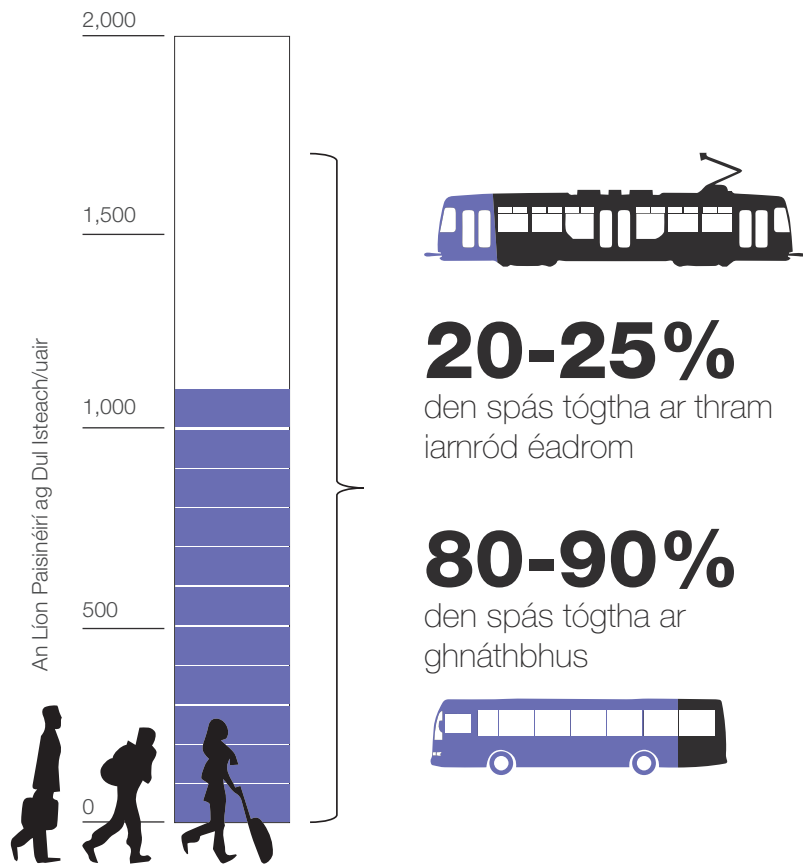
- Measúnú ar an leibhéal éilimh ar thaisteal atá ann agus an leibhéal éilimh ar thaisteal atá tuartha amach anseo, na cineálacha turais ar a bhfreastalófar, agus meastóireacht ar na leibhéil reatha soláthair seirbhíse iompair
- Na roghanna straitéise forbartha agus tástála trí mhodh iompair aonair nó modhanna iompair comhcheangailte chun freastal ar leibhéil tuartha an éilimh ar thaisteal
- Forbairt tograí sonracha a tugadh le chéile ina dhiaidh sin faoin straitéis fhoriomlán

Ar mhaith le forbairt agus measúnú an SIG baineadh leas as Córas Samhaltaithe Iompair Réigiúnaigh an NTA, agus bhí Samhail Réigiúnach an Iarthair (WRM) dírithe thart ar Chathair na Gaillimhe agus ar an gceantar máguaird agus cumhdaíonn sé na modhanna rochtana dromchla ar fad le haghaidh taisteal pearsanta agus feithiclí earraí lena n-áirítear feithiclí príobháideacha (tacsaithe agus carranna), modhanna gníomhacha (siúl agus rothaíocht) agus feithiclí earraí (feithiclí earraí éadroma agus feithiclí earraí troma).

Baineadh leas as an WRM chomh maith chun measúnú mion a dhéanamh ar CCNG an N6 faoi mar a phléitear níos déanaí i **gCuid 8.4**.

Fíor NTS 04 - Áitíocht Uasta Mheasta Roghanna an Chórais Iompair Phoiblí

6.4 An Réiteach Iompair a Fhorbairt

Bhí na réitigh iompair a tháinig as an SIG bunaithe ar phlean talamhúsáide agus iompair comhtháite fadtéarmach agus inbhuanaithe a bhaint amach do Chathair na Gaillimhe agus don cheantar máguaird laistigh den Chontae.

Siúl gus Rothaíocht

Mar chathair dhlúth, leagtar béim faoi leith sa straitéis ar fheabhas a chur ar an ríocht phoiblí agus ar an líonra sráideanna do shiúl, agus líonra sábháilte inléite rothaíochta á fhorbairt chun freastal ar bhealach níos fearr ar an éileamh ar thurais ghairde a sainaithníodh laistigh de lár na cathrach, chuig lár na cathrach agus trí lár na cathrach.

As sin amach, agus go seicheamhach i gcomhthéacs fhorbairt agus mheasúnú na straitéise, breithníodh roinnt ceisteanna tábhachtacha i gcomhthéacs na roghanna iompair phoiblí agus líonraí bóithre a bhí le déanamh.

Iompar Poiblí

Ó thaobh roghanna iompair phoiblí de, rinneadh an cumrú líonra iompair phoiblí is fearr a oireann do Ghaillimh, ó thaobh roghanna eile modhanna agus cumrú líonraí de a bhreithníú agus a mheasúnú go mion.

Léiríodh le samhaltú iompair chun tástáil a dhéanamh ar úsáid fhéideartha paisinéirí as seirbhísí iompair phoiblí ardmhínicíochta feadh na gconairí is gnóthaí i nGaillimh, ag féachaint ar roghanna bunaithe ar bhusanna nó bunaithe ar iarnród éadrom orthu sin, le seirbhísí ardmhínicíochta i bhfeidhm, go mbeadh an t-uas-éileamh paisinéirí i dtreo aonair ionann le thart ar 1,100 thar thréimhse uaire (i mBuaicuir na

Maidine). Faoi mar atá léirithe i bhFíor NTS-4, is ionann é sin go ginearálta agus 80-90% d'acmhainn paisinéirí seirbhíse minice bus, agus níos lú ná 25% d'acmhainn seirbhíse minice iarnróid éadroime.

Cinneadh dá réir sin go soláthródh seirbhís iarnróid éadroim acmhainn i bhfad níos mó ná mar a theastaíonn go praiticiúil. Dá réir sin, agus an costas is airde a bhainfeadh le seirbhísí iarnróid éadroim a thógáil agus a oibriú ag an mhínicíocht chéanna leis na seirbhísí bus á bhreithníú, ba léir gurb é iompar poiblí bunaithe ar bhusanna an córais is oiriúnaí do Gaillimh thar an thréimhse a breithníodh i Straitéis Iompair na Gaillimhe.

Braitheann an líonra iompair phoiblí agus an cineál córais (nó modh) ar roinnt breithnithe eile chomh maith:

- **Líonra Sráideanna:** Cathair stairiúil is ea Gaillimh agus léiríonn a leagan amach agus an líonra bóithre a forbraíodh le blianta fada anuas agus tá roinnt bóithre agus sráideanna an-chúng, go háirithe i lár na cathrach, rud a fhágann go mbíonn sé deacair ag roinnt feithiclí iompair phoiblí nua-aimseartha iad a úsáid.
- **Líonra nó Conair:** Is iad na líonraí agus na seirbhísí iompair phoiblí is mó a éiríonn leo go ginearálta na cinn lena dtairgtear ardmhínicíocht go comhsheasmhach i rith an lae ar líonra seirbhísí, agus mar sin meallann siad raon leathan cuspóirí turais amhail turais chomaitéireachta, turais chuig aonaid oideachais agus turais le haghaidh gníomhaíochtaí miondíola agus caitheamh aimsire.

Cinneadh gurb é seirbhís iompair phoiblí ardchaighdeán bunaithe ar bhusanna is fearr a fhreastalóidh ar an éileamh paisinéirí tuartha agus a sholáthródh solúbthacht shuntasach i gcomhthéacs roghanna líonraí agus an chumais comhtháthú le modhanna eile. Go sonrach, is féidir le seirbhís iompair phoiblí ardchaighdeán bunaithe ar bhusanna freastal ar mhéideanna arda éilimh feadh codanna conaire comhcheangailte (mar shampla trí lár na cathrach) agus scarann sé amach ag an am céanna chun dobharcheantar díreach níos mó a sholáthar go héifeachtúil laistigh de limistéir fho-uirbeacha na Gaillimhe nach bhfuil chomh dlúth.

Agus an fhoirm is oiriúnaí de réiteach iompair phoiblí chun freastal ar Ghaillimh sainaitheanta, príomhbhreithníú eile ba ea foirm líonra ar ar cheart seirbhísí bus a atheagrú agus a fhorbairt. Ba é an príomhbhreithníú ar cheart nó ar cheart díriú ar mhéadú a dhéanamh ar chuarseirbhísí bus (mar shampla, trí Dhroichead na gCúig Chéad) i leith seirbhísí trí lár na cathrach.

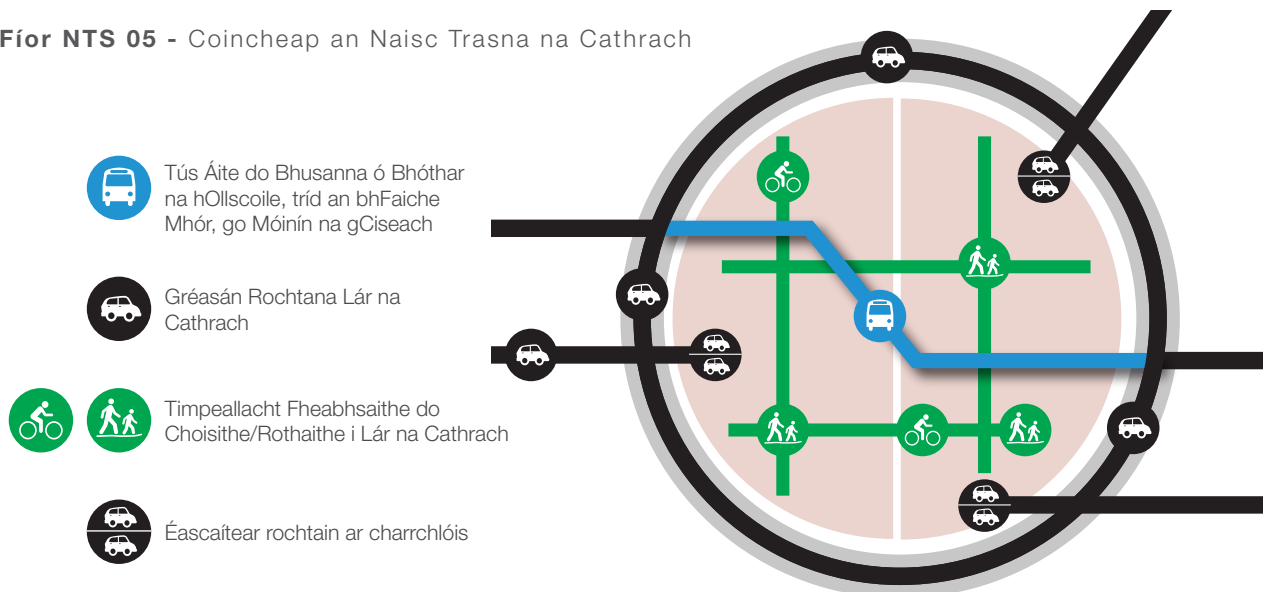
Dearbhaíodh in anailís ón samhaltú iompair a rinneadh go mbeadh an phátrúnacht le haghaidh cuarseirbhíse ionann le thart ar leath ruda a úsáidfeadh seirbhís chomhionann a sheolann trí lár na cathrach. Léiríodh go soiléir leis an toradh sin go mbeidh seirbhísí bus trasna na cathrach trí lár na cathrach níos mealltaí do phaisinéirí agus níos inmharthana ó thaobh airgid de ná mar a bheidh cuarseirbhísí oibriúcháin. Threoraigh sé sin patrún deiridh an líonra agus na seirbhíse bus a glacadh sa SIG, líonra atá á fhorbairt faoi láthair ag NTA agus Comhairle Cathrach na Gaillimhe.

Líonra Bóithre

TDearbhaíodh príomhghné sa SIG maidir le dul i ngleic le saincheisteanna tráchta reatha i nGaillimh mar thacaíocht a thabhairt d'aistriú chuig modhanna iompair níos inbhuanaithe agus é a éascú, nuair atá sé praiticiúil é sin a dhéanamh.

Faoi mar a leagadh amach níos luaithe, chun méadú a dhéanamh ar na rátaí taistil trí mhodhanna inbhuanaithe teastóidh feabhas mór a dhéanamh ar cháilíocht na líonraí iompair poiblí, coisithe agus rothaíochta. Maidir leis sin beidh gá le bearta sonracha le haghaidh bainistíocht tráchta a chur chun feidhme agus le hathdháileadh spriocdhírthe de spás bóithre ó thrácht ginearálta go modhanna inbhuanaithe, rud atá pléite sa SIG agus tá sé ar leith ón bhforbairt bóthair atá beartaithe.

Fíor NTS 05 - Coincheap an Naisc Trasna na Cathrach

Mar shampla, chun turais trasna na cathrach d'iompar poiblí, teastaíonn mórbearta tosaíochta, amhail lánaí bus agus srianta tráchta trí lár na cathrach. Cé go dtacóidh sé sin le haistriú modha taistil, laghdóidh sé an cumas don trácht ginearálta chomh maith. Dá réir sin, gan idirghabhálacha líonra bóithre agus bainistíochta tráchta ag dul leis sin, is é tátal an SIG go mbeidh saincheisteanna brú tráchta fós ann.

Dírítear na roghanna líonra bóithre agus sráideanna a breithníodh sa SIG go príomha ar bhainistíocht tráchta níos fearr, seachas an cumas le haghaidh héileamh tráchta a mhéadú. Is é is aidhm leis an straitéis a tháinig as an SIG trácht innill neamhriachtanach a bhaint de chroílímistéar lár na cathrach (i.e. trácht a thaistealaíonn trí lár na cathrach a bhfuil a cheann scríbe lasmuigh de lár na cathrach) Déanfar é sin ag baint úsáide as comhcheangal bealaí thart ar lár na cathrach, agus tabharfar tús áite do mhodhanna eile laistigh de chroílímistéar lár na cathrach conair bheartaithe (atá léirithe go scéimreach i bhFíor NTS-5) trí chroílímistéar lár na cathrach lena dtabharfar tús áite do shiúl, rothaíocht agus iompar poiblí thar thrácht carranna príobháideacha.

Ag cur san áireamh do bharrchearntar Chathair na Gaillimhe, tá sé beartaithe le tograí líonra bóithre an SIG cur chuige cothromaithe a sholáthar maidir le turais riachtanacha i gcarr a éascú, agus tá béim ar leith curtha ar fheabhas a chur ar inléiteacht agus rochtain ar pháirceáil go háirithe, agus á aithint chomh maith go leanfar le rochtain a bheith de dhíth ar Fheithiclí Earraí Troma (HGVanna) isteach sa chathair agus sa chalafort.

Éascófar é sin trí 'líonra rochtana lár na cathrach' atá sainithe go soiléir anois, arna léiriú i bhFíor NTS-6.

An gá atá le Cuarbhóthar

D'fhéachadh go sonrach sa SIG ar an ngá atá le cuarbhóthar nua do Chathair na Gaillimhe agus a thionchar ar Chathair na Gaillimhe a éascófaí leis an bhfeabhas ar an líonra príomhbhóithre náisiúnta arna sholáthar le tionscadal CCNG an N6 atá beartaithe.

Baineadh leas as samhail Iompair NTA arís chun measúnú a dhéanamh ar straitéis an SIG a bhí ag teacht chun cinn gan cuarbhóthar san áireamh. Cinneadh go soiléir san anailís nach mbainfear amach cuspóirí foriomlána an SIG, ag cur san

áireamh tionchar diúltach láidir an bhrú tráchta maidir le cuspóirí na straitéise iompair a bhaint amach, mura soláthrófar acmhainn bhreise don trácht. Lena chois sin, cinneadh sa SIG nach dtiocfadh an acmhainn bhreise bóthair sin salach ar an líonra iompair inbhuanaithe atá beartaithe, agus seachas sin dhíreofaí ann ar thacaíocht a thabhairt do thurais nach féidir leis na bearta atá beartaithe a éascú (i.e. gluaiseachtaí lasmuigh den chathair agus turais idir dhá limistéar lasmuigh).

Fíor NTS 06 - Líonra Rochtana Lár na Cathrach an SIG

Tá cuarbhóthar nua le tuaisceart na cathrach beartaithe mar sin mar chuid den SIG chun an acmhainn is gá chun an Chathair agus an ceantar máguaird a choimeád i gcomhthéacs forbartha agus fáis atá beartaithe a sheachadadh agus chun tacú le bearta iompair inbhuanaithe a sheachadadh a tháinig chun cinn as an straitéis.

Is léir mar sin go ndéanfaidh tionscadal CCNG an N6, chomh maith le riachtanais réigiúnacha straitéiseacha a bhaint amach i gcomhthéacs fheidhmiúlacht an líonra bóithre náisiúnta, cuspóirí sonrach seo an SIG a éascú chomh maith.

Agus tionscadal CCNG an N6 á chur chun cinn tuilleadh dá réir sin, dírodd i mbreithniú roghanna eile ar an leibhéal tionscadail ar shainnithint agus ar bhreithmheas roghanna lena raibh an acmhainneacht na cuspóirí tionscadail a bhí leagtha amach a sheachadadh

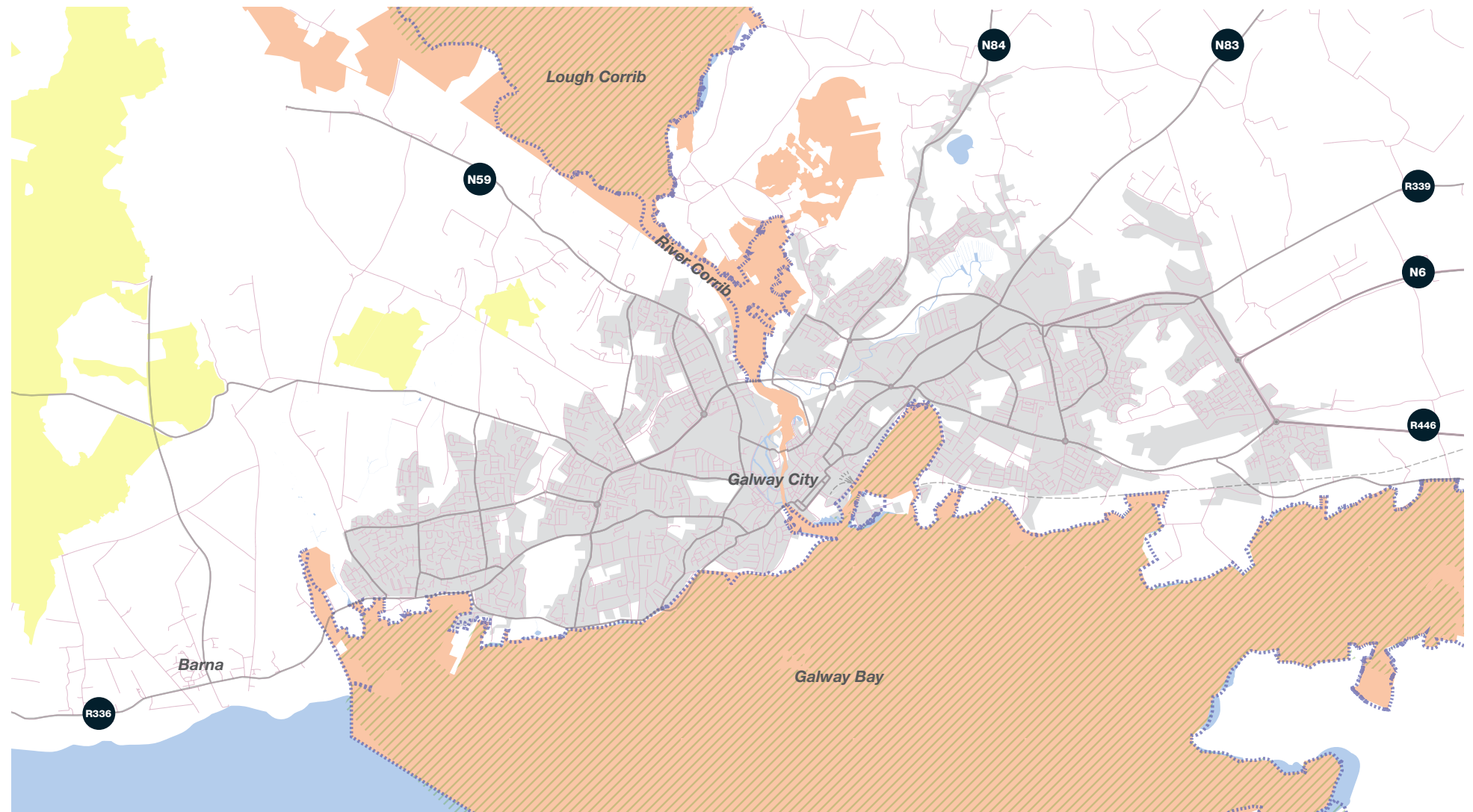

7

**Roghanna Eile ar
CCNG an N6**

Fíor NTS-8: Srianata suntasacha

- Limistéir Uirbeacha**
 (Limistéir ina bhfuil a lán foirgneamh)
- Uisce (Lochanna, Aibhneacha & An Fharraige)**
- Iarrthóir Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta**
- Limistéar Oidhreachtá Nádurtha**
- Limistéar Oidhreachtá Náisiúnta atá Beartaithe**
- Limistéar faoi Chosaint Speisialta**

Tá srianta suntasacha i gceist le bonneagar nua a fhorbairt don chathair de bharr chruth fisiciúil na cathrach i gcomhthéacs **na timpeallachta tógtha agus nádúrtha agus na limistéar cónaithe** ar an dá thaobh d'Abhainn na Gaillimhe, mar aon leis an **spás teoranta atá ar fáil idir an loch agus an cuan, agus láithreacht láithreán ainmnithe** lena mbaineann suntasacht idirnáisiúnta. Mar gheall ar na srianta sin dírtar aird ar an tábhacht a bhaineann leis na roghanna ar fad a bhreithniú chun an tionchar ar an timpeallacht dhaonna agus ar na láithreáin ainmnithe a íoslaghdú.

7.1 Srianta

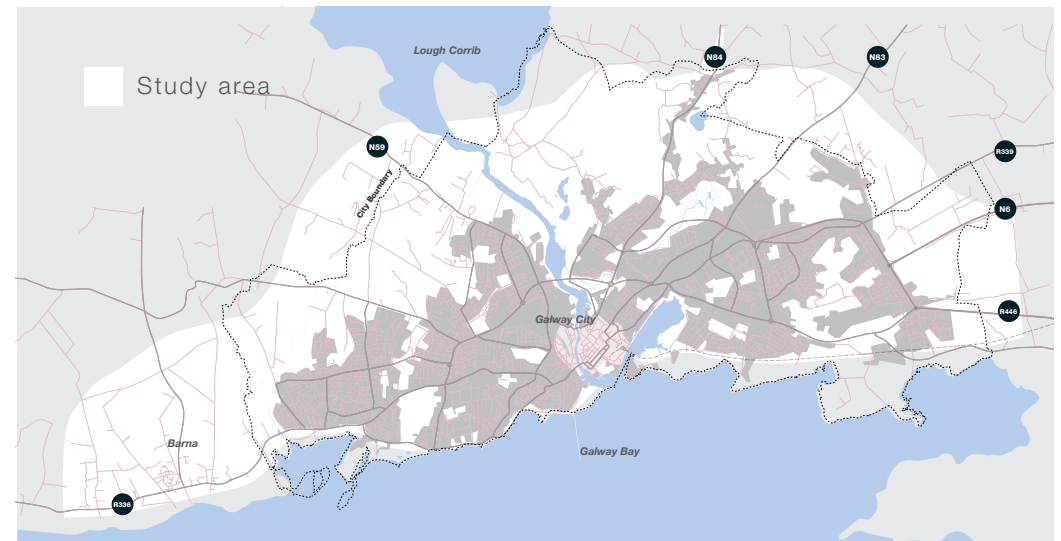
Tosaíonn sainathint agus an bealach is oiriúnaí le haghaidh forbairt bóthair ar bith atá beartaithe le tuiscint ar shrianta a fhorbairt.

Maidir leis sin, rinneadh staidéar bonnlíne cuimsitheach ar an gceantar níos leithne thart ar Ghaillimh. Tá achar an limistéir staidéir le haghaidh na forbartha bóthair atá beartaithe léirithe ar **Fhíor NTS-7** agus tá forléargas ar na srianta suntasacha léirithe ar **Fhíor NTS-8**.

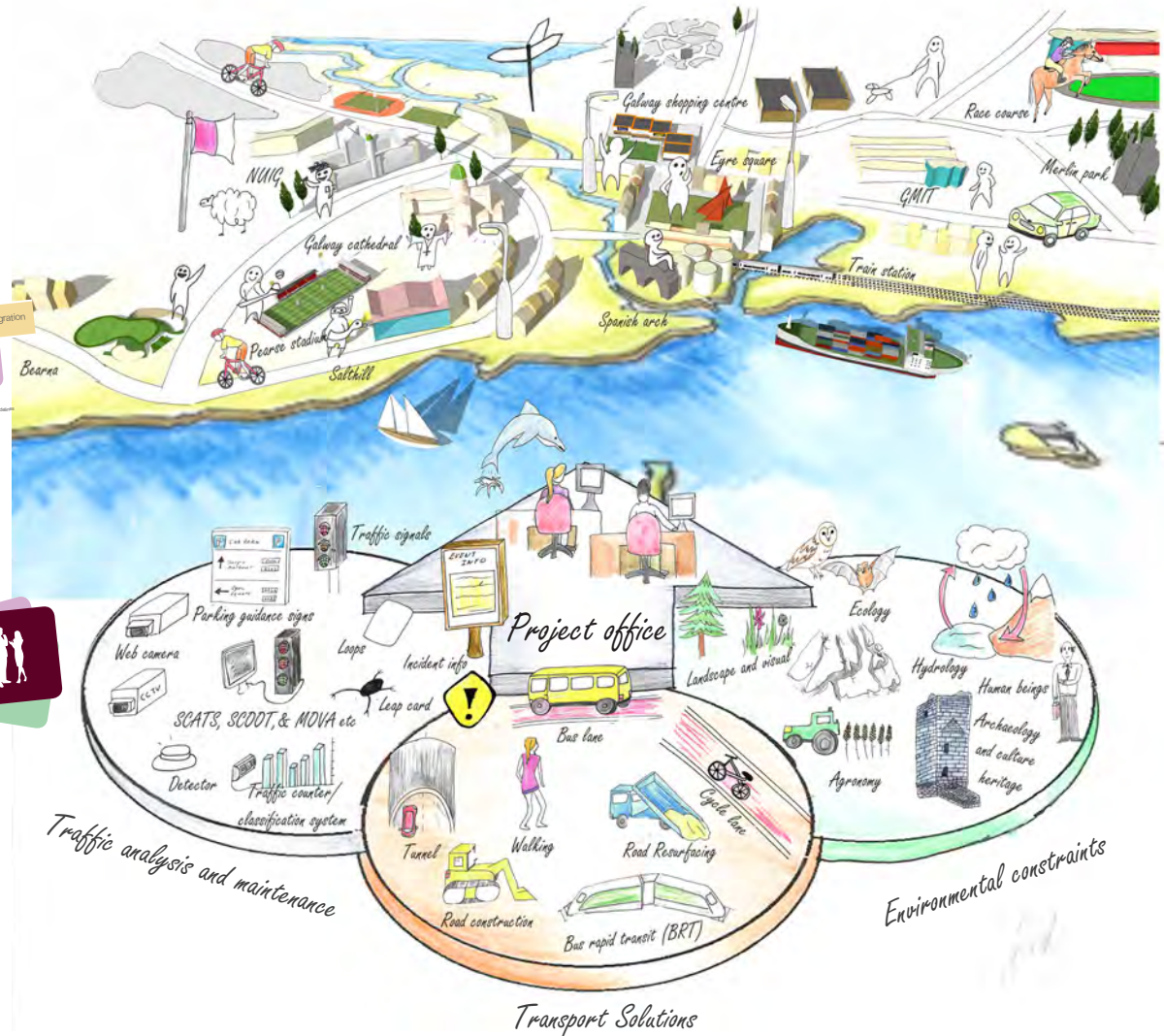
Go hachomair, is féidir na srianta suntasacha maidir le bonneagar iompair nua a fhorbairt i nGaillimh a chatagóiriú go príomha mar:

- (i) Cruth fisiciúil na cathrach
- (ii) An spás teoranta atá ar fáil
- (iii) An timpeallacht thógtha agus na limistéir chónaithe ar an dá thaobh d'Abhainn na Gaillimhe, agus
- (iv) Láithreacht limistéar éiceolaíoch atá cosanta faoin dlí náisiúnta agus

Fíor NTS-07
An Limistéar Staidéir

Working from a blank canvas we want to create a safer, smarter and sustainable integrated transport system for Galway

7.2 Feidhm CCNG an N6

Is é feidhm CCNG an N6 éascaíocht a dhéanamh ar laghdú an bhrú tráchta atá ann agus féachaint chuige go seasfaidh éifeachtúlacht na coda sin den líonra bóithre náisiúnta an aimsir. Chun an dé-fheidhmiúlacht sin a bhaint amach, rinneadh iarracht na nithe seo a leanas a chinntiú maidir le dearadh na forbartha bóthair atá beartaithe:

1

soláthar a dhéanamh do riachtanas straitéiseach líonra cuimsitheach bóithre TEN-T agus nascacht Chathair na Gaillimhe agus Réigiún an Iarthair leis an líonra bóithre náisiúnta

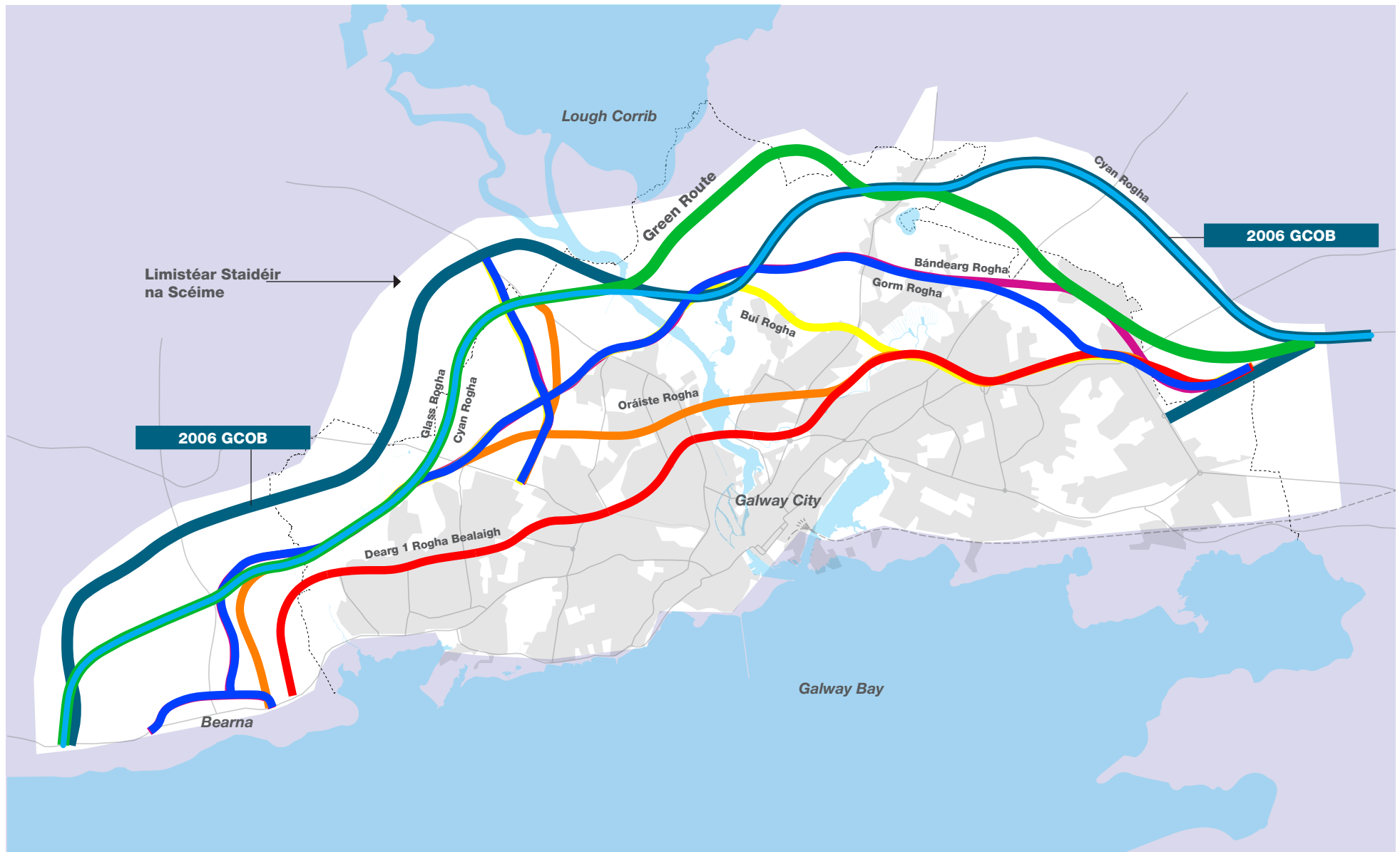
2

bealach breise a sholáthar trasna Abhainn na Gaillimhe, agus mar sin laghdófar an brú tráchta ar bhóithre lár na cathrach, agus beifear ábalta spás bóithre a athdháileadh i líonra na cathrach ar mhodhanna gan inneall, agus ar an dóigh sin éascaítear cur chun feidhme éifeachtach na ngnéithe ar fad atá sa SIG, is é sin feabhas a chur ar bhearta iompair phoiblí, rothaíochta agus siúil.

Forbraíodh an straitéis iompair do Ghailimh (i.e. an SIG) le go ndéanfar daoine a dheighilt agus a threorú go dtí an modh is oiriúnaí, agus mar sin is féidir le comhpháirt bhóthair na straitéise sin an feidhm dá ndearadh í a fheidhmiú. Freastalóidh CCNG an N6 ar an trácht straitéiseach a bhíonn ag iarraidh dul trasna na cathrach tríd an N6 atá ann faoi láthair chomh maith leis an trácht straitéiseach a bhíonn ag iarraidh dul trasna na cathrach chun an brú tráchta a sheachaint faoi láthair ag baint úsáide as líonra bóithre na cathrach atá ann mar gheall ar leibhéil an bhrú tráchta ar an líonra bóithre náisiúnta. Cuirfidh CCNG an N6 spás bóithre ar fáil i lár na cathrach agus beifear ábalta é a úsáid le haghaidh modhanna iompair eile. Feidhmíonn an chathair ag a croílár feidhm straitéiseach mar an inneall eacnamaíoch do Réigiún an Iarthair agus ní mó di a bheith saor ó bhrú tráchta chun amhlaidh a dhéanamh.

Fíor NTS-9 : Roghanna Bealaigh

7.3 Measúnacht ar Roghanna

Chomh maith leis an SIG, ar an leibhéal tionscadail breithníodh ‘Rogha - Dada a Dhéanamh’ i CCNG an N6 chomh maith i gcomhthéacs an líonra agus an bhonneagair iompair atá ann agus a chumais freastal ar éilimh iompair amach anseo, ceal oibreacha uasghrádaithe ar bith seachas gnáthchothabháil. Ní dhearnadh soláthar ar bith sa rogha eile seo le haghaidh infheistíocht i líonra agus bonneagar iompair Chathair na Gaillimhe agus an cheantair máguaird. Rinne sé na fadhbanna suntasacha brú tráchta atá ann ar fud na cathrach níos measa, go háirithe le linn buaicuairanta, rud atá ag dul i gcion ar chumas eacnamaíoch na cathrach agus níor éascaigh sé cur chun feidhme na mbeart a saináithníodh i mbearta Straitéis Iompair na Gaillimhe. Toisc nach raibh sé sin sásúil, cuireadh an rogha eile sin as an áireamh.

Mar an gcéanna, breithníodh ar an rogha ‘Íosmhéid a Dhéanamh’, trína ndearnadh na líonraí agus an bonneagar iompair atá ann mar aon leis na scéimeanna iompair dóchúla agus tiomanta a scrúdú lena gcumas freastal ar éilimh iompair amach anseo a dhearbhu. Cinneadh sa mheasúnú ar an rogha ‘Íosmhéid a Dhéanamh’ cé go mbeadh tairbhe eacnamaíoch níos mó ag baint leis ná mar a bheadh leis an rogha ‘Dada a Dhéanamh’ ní laghdódh sé an brú tráchta atá ann a oiread sin is go ndéanfaí na saincheisteanna iompair foriomlána a réiteach agus ní fhéadfadh sé cur chun feidhme iomlán na mbeart arna saináithint i Straitéis Iompair na Gaillimhe a éascú. Toisc nach raibh sé sin sásúil, cuireadh an rogha eile sin as an áireamh.

Breithníodh rogha ‘Bearta Bainistíochta Tráchta – Rug Éigin a Dhéanamh’ ar roghanna iad ina bhféachtar le freagairt a thabhairt ar na fadhbanna iompair trí luach an bhonneagair atá ann a uasmhéadú gan mórbhonneagar nua a thógáil. Áiríodh san rogha ‘Bearta Bainistíochta Tráchta - Rud Éigin A Dhéanamh’ feabhsuithe ar shábháilteacht bóithre áitiúla, bearta airgeadaíochta nó bearta rialaithe tráchta chun éileamh ar an mbonneagar iompair a bhainistiú, scéimeanna tosaíochta iompair phoiblí, feabhsuithe ar an soláthar coisithe agus rothaíochta agus feabhsuithe teicneolaíochta ar chomharthaí tráchta chun feabhas a chur ar iontaofacht, ar shábháilteacht agus ar an acmhainn oibriúcháin. Rinneadh measúnú ar an rogha eile sin ar mhodh incriminteach ag tosú ó fheabhsuithe ar an iompar poiblí amháin agus ag dul ar aghaidh go dtí cur chun feidhme iomlán an SIG. Cé gur oibrigh na bearta sin i dtreo na saincheisteanna iompair i nGaillimh a réiteach, níor réitigh siad tionchar diúltach láidir an bhrú tráchta agus chuir siad teorainn ar an gcumas cuspóirí na straitéise iompair a bhaint amach. Teastaíonn acmhainn bhreise don trácht chun freastal ar na riachtanais réigiúnacha straitéiseacha i gcomhthéacs fheidhmiúlacht an líonra bóithre náisiúnta agus chun an taobh thoir agus thiar de Chathair agus de Chontae na Gaillimhe a nascadh chomh maith le cur chun feidhme iomlán an SIG a sheachadann an riachtanas áitiúil a chumasú.

Toisc go bhfuil bonneagar breise bóithre de dhíth, breithníodh líon mór roghanna eile chun an taobh thoir agus thiar de Chathair agus de Chontae na Gaillimhe a nascadh le ‘Rogha Bótharbhunaithe - Rud Éigin a Dhéanamh’ mar atá léirithe i bhFíor NTS-9. Rinneadh roghanna eile thar Loch Coirib agus Chuan na Gaillimhe nó tollán ó chian-iarthar an limistéir staidéir soir go léir a bhreithniú agus fágadh as an áireamh iad toisc nár bhain siad amach na cuspóirí tionscadail ar chúiseanna éagsúla.

Áiríodh ar fhorbairt rogha bótharbhunaithe measúnú ar scéim Sheachbhóthar Chathair na Gaillimhe roimhe seo in 2006 chomh maith le roghanna bealaigh nua ar a n-áiríodh uasghrádú ar líonra bóithre atá ann ar a dtugtar an t-uasghrádú ar líne, uasghrádú páirteach mar aon le bonneagar bóithre nua agus bóthar úrnua. Baineadh leas san uasghrádú ar líne (Dearg Rogha Bhealaigh) ar an N6 atá ann as Droichead na gCúig Chéad atá ann don trácht straitéiseach agus áiríodh air droichead nua díreach ó dheas uaidh chun freastal ar an trácht áitiúil. Rinneadh staidéir mhionsonraithe chomhshaoil ar an limistéar staidéir iomlán ionas go mbeifí ábalta measúnacht chuimsitheach ilchritéar ar na roghanna éagsúla a chur i gcrích. Cuimsítear sa mheasúnacht agus critéir timpeallachta sin measúnacht ar an tionchar ar dhaoine, ar thithe, agus ar phobail.

Tábla NTS-1: Roghanna Bealaigh- Measúnacht ar Scartáil Réadmhaoine

Rogha Bhealaigh	Scartáil Tithe Cónaithe	Scartáil Tráchtála/Tionsclaíoch	Iomlán
Dearg	94	19	113
Oráiste	53	9	62
Buí	106*	11	117
Gorm	54	5	59
Bándearg	46	6	52
Glas	76	10	86
2006 GCOB	<p>Ní bhfuarthas cead pleanála ón mBord Pleanála don chuid thiar den scéim seo mar gheall ar na tionchair fhéideartha ar an gcomhshaol i limistéar pNHA Phortach Thóin na Brocaí. Dá bhrí sin, ní hionann an scartáil réadmhaoine agus fíorléargas ar na tionchair ar dócha iad a bheith ar réadmhaoine scéime nua lena mbainfí amach cuspóirí na scéime reatha. Ní sholáthraíonn sé nasc le Bóthar Thuama an N83 nó ní fhreastalaíonn sé ar na hionaid fostaíochta ag an bPáirc Mhór agus Baile an Bhriotaigh. Bhí drochthionchar aige ar shláine láithreáin cSAC Loch Coirib de réir chinneadh Chúirt na hEorpa.</p>		10
Cyan	41	0	41
	<p>Téann sé seo i ngleic le cuid de shaincheistanna scéim GCOB 2006. Seachnaíonn sé pNHA Phortach Thóin na Brocaí. Soláthraíonn sé nasc le Bóthar Thuama an N83, ach ní fhreastalaíonn sé ar na hionaid fostaíochta ag an bPáirc Mhór agus Baile an Bhriotaigh. Bhí drochthionchar aige ar shláine láithreáin cSAC Loch Coirib de réir chinneadh Chúirt na hEorpa.</p>		
CCNG an N6	44	5	49

*Is ionann bloc árasán agus 37 scartáil tí chónaithe

Cé gur dearadh CCNG an N6 chun an chathair agus na tailte a criosáíodh lena bhforbairt a sheachaint, ar an drochuair ní féidir na réadmhaoine ar fad a sheachaint ag cur san áireamh forbairt líne na cathrach agus tithe feadh gach bóthair a shíneann amach ón gcathair.

Tá an tsraith dheiridh de na roghanna bótharbunaithe a measúnaíodh le linn chéim roghnúcháin bealaí an tionscadal léirithe **i bhFíor NTS-9**. Chomh maith le measúnacht mhionsonraithe chomparáideach timpeallachta, rinneadh measúnacht chomparáideach ar an scartáil réadmhaoine féideartha ar gach ceann de na roghanna bealaigh, agus tá na torthaí léirithe **i dTábla NTS-1**.

Ní cuireadh GCOB 2006 agus Roghanna Bealaigh Cyan araon níos faide chun cinn ar na cúiseanna atá léirithe **i dTábla NTS-1** thuas. As na roghanna eile, baineann an líon is lú de thithe cónaithe a scartálófar leis an rogha a roghnaíodh, agus beidh an tionchar is lú ag an rogha sin ar an timpeallacht ghlactha. Admhaíodh chomh maith go mbeadh bonneagar suntasach innealtóireachta, amhail tollán faoi cSAC Loch Coirib, tollán faoi Ráschúrsa na Gaillimhe agus tarbhealach thar champas spóirt Ollscoil na hÉireann, Gaillimh, ina chuid de na bearta deartha chun go mbeifeadh ábalta an bealach roghnaithe sin a chur chun cinn.

De réir “Guidelines on a Common Appraisal Framework for Transport Projects and Programmes” (tugtha cothrom le dáta i Márta 2016) de chuid na Roinne Iompair, rinneadh measúnacht ar na roghanna eile i gcoinne na sé chritéar um Eacnamaíocht, Sábháilteacht, Ghníomhaíocht Fhisciúil, Comhshaoil, Inrochtaineacht agus Cuimsiú Sóisialta agus Comhtháthú.

Nuair a críochnaíodh an measúnú seo, forbraíodh an Chonair Bhealaigh is Dealraithe Roghnófar den rogha bótharbunaithe roghnaithe, faoi mar atá léirithe **i bhFíor NTS-10**, mar chumasc roghanna éagsúla bealaigh thar achar an limistéir staidéir, ar measadh go raibh an tionchar is lú acu, le chéile, ar an timpeallacht ghlactha i gcomhthéacs tionchar ar dhaoine, ar an éiceolaíocht agus ar thosca comhshaoil eile.

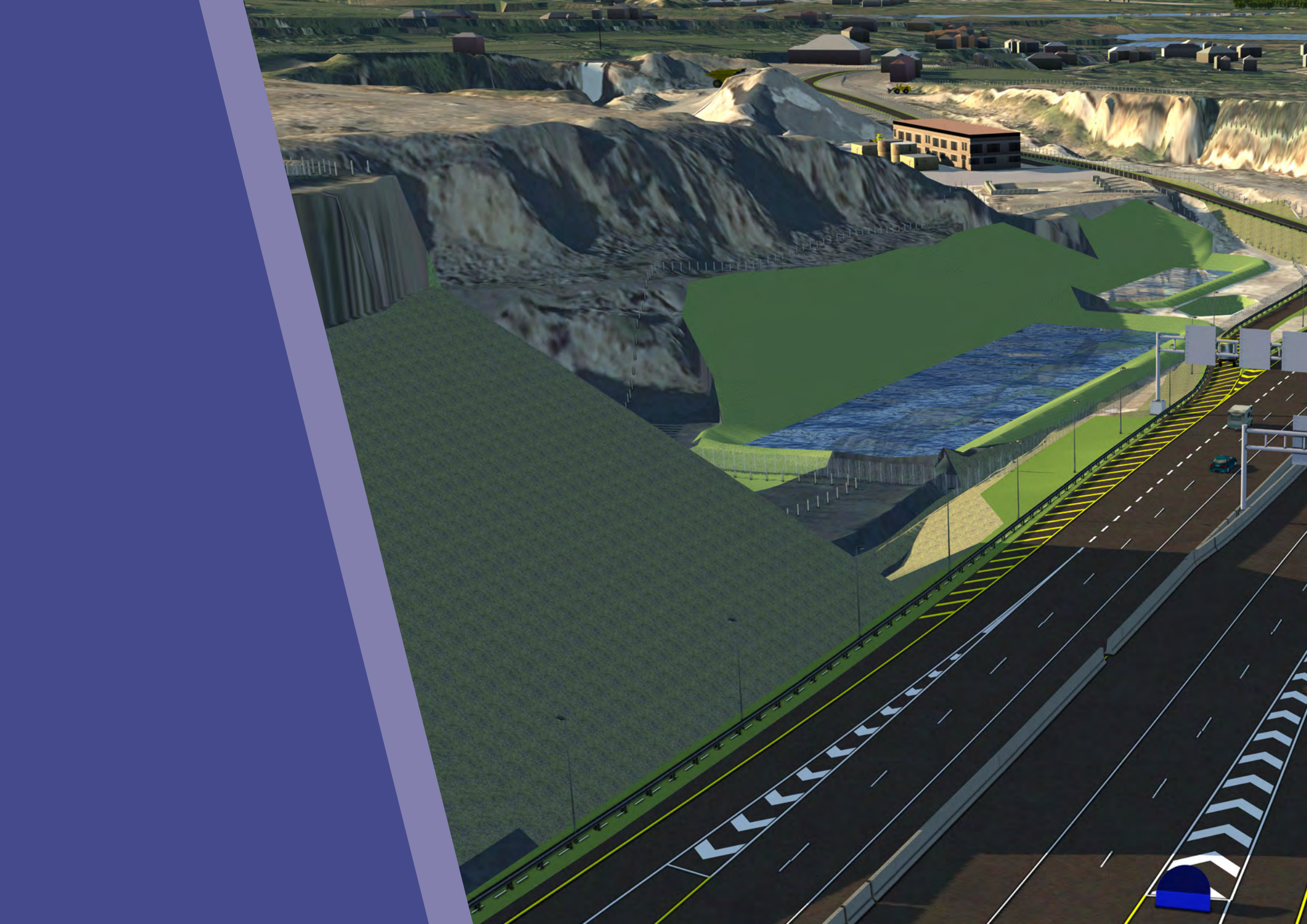
Ar an drochuair ach nach féidir a sheachaint caithfeadh 44 áit chónaithe a scriosadh mar thoradh ar ghaireacht na forbartha bóthair atá beartaithe don timpeallacht uirbeach, a bhfuil gá leis chun an réiteach is fearr do chuarbhóthar nua a sholáthar, chun an tógáil a éascú, agus caithfeadh 10 n-áit chónaithe eile a cheannach i ngeall ar na tionchair ar na réadmhaoine sin. Beidh tionchar suntasach aige sin ar na daoine atá ina gcónaí sna tithe sin. Mar sin féin, ní mór breathnú air sin agus cothromaíocht a fháil idir é agus na tairbhí foriomlána (a bhfuil níos mó eolais tugtha fúthu i gCuid 10 thíos) a sholáthraítear leis an bhforbairt bóthair seo atá beartaithe do thodhchaí na Gaillimhe agus an cheantair máguaird agus do nascacht le Réigiún an Iarthair.

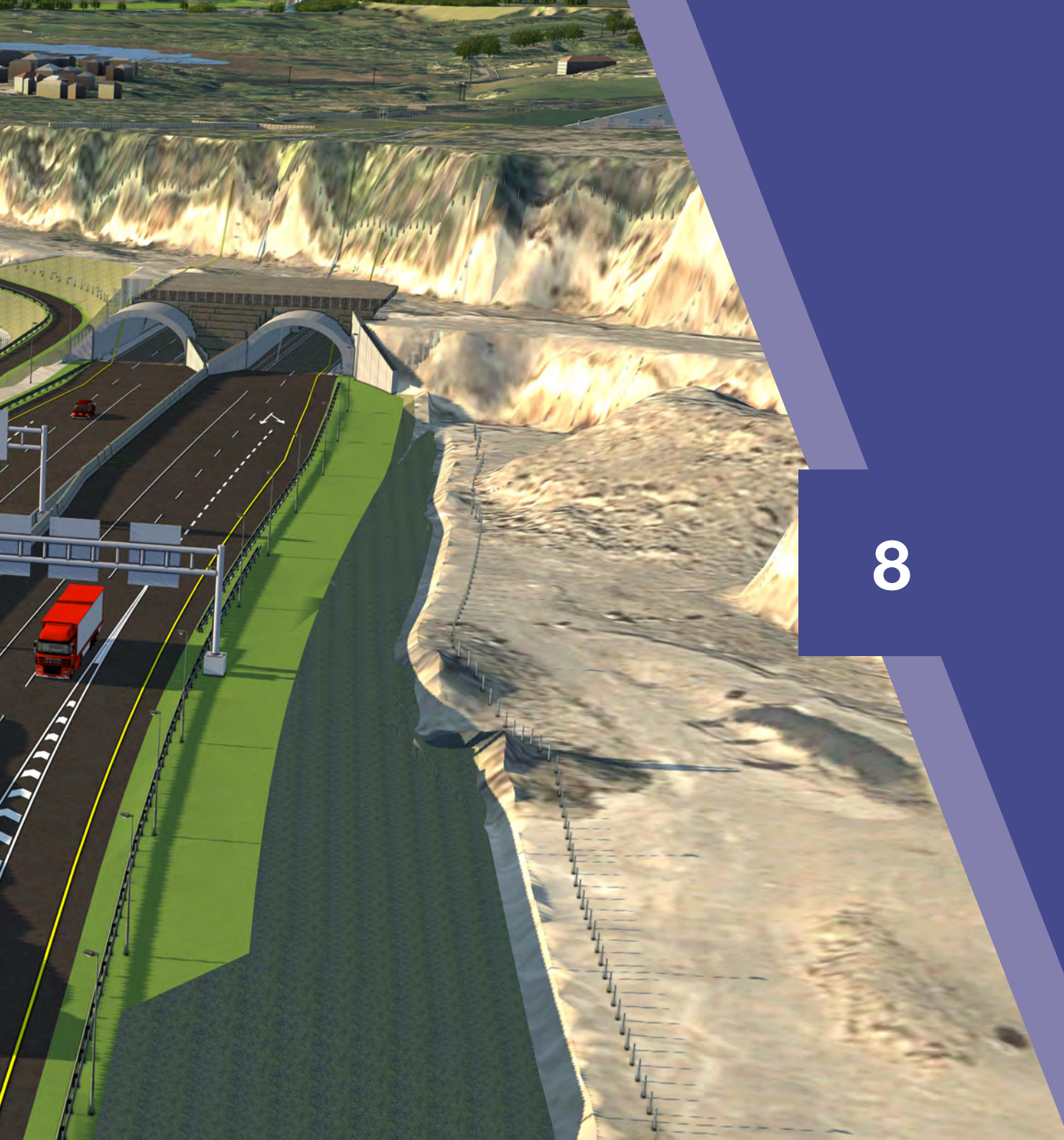
Leanadh le tuilleadh beachtaithe a dhéanamh le linn an deartha chun na tionchair ar an timpeallacht dhaonna a dhíothú agus a laghdú.

Fíor NTS-10: An Bealach is Dealraithe a Roghnófar

8

**Cuarbhóthar
N6 Chathair na
Gaillimhe atá
Beartaithe**

8.1 Tuairisc

Tháinig dearadh CCNG an N6 atá beartaithe chun cinn ón gConair Bhealaigh is Dealraithí a Roghnófar a sainaitníodh agus aird á tabhairt ar an gcomhairliúchán le húinéirí réadmhaoine agus tá cur síos níos mine déanta ar a bhealach anseo.

Tá leagan amach pleán na forbartha bóthair atá beartaithe léirithe **i bhFíoracha NTS-17 go NTS-29.**

Gabhfaidh an fhorbairt bóthair atá beartaithe ó R336 Bhóthar an Chósta atá ann siar ó Bhearna le ceangal leis an N6 atá ann ag Acomhal Chúil Each. Is ionann an t-achar iomlán laistigh de lorg na teorann forbartha atá beartaithe agus 280ha.

Ceanglaíonn sé le Bóthar an Chósta an R336 sa Bhaile Nua le hacomhal timpealláin comhréidh thart ar 2 km siar ó Shráidbhaile Bhearna agus téann sé ar aghaidh ansin ó thuaidh agus soir mar charrbhealach aonair ó thuaidh ó Shráidbhaile Bhearna agus ar aghaidh i dtreo Bhaile an Mhóinín. Coimeádtar an nascacht áitiúil trí Nasc Tardhroichid Throscaigh/na Forá Maola agus tá timpeallán comhréidh beartaithe ag L1321 Bhóthar Bhearna go Maigh Cuilinn. Tá acomhail chomhréidhe le comharthaí beartaithe ag Bóthar na Ceapaí agus Bóthar Bhaile an Mhóinín.

Soir ó Acomhal Bhóthar Bhaile an Mhóinín débhealach is ea an fhorbairt bóthair atá beartaithe agus leanann sé soir ó Acomhal Leitrí an N59 ilairde atá suite i Leitreach. Ceanglaíonn an t-acomhal sin le Bóthar Mhaigh Cuilinn an N59 trí Bhóthar Cheangail Thuaidh an N59, agus chuig Bóthar Leitrí agus Bóthar Rathúin trí Bhóthar Cheangail Theas an N59 atá beartaithe. Leanann an fhorbairt bóthair atá beartaithe soir mar mhótarbhealach agus trasnaíonn Bóthar Mhaigh Cuilinn an N59 atá ann cheana ag an Daingean agus leanann sé ar tharbhealach thar Champas Spóirt Ollscoil na hÉireann, Gaillimh sula dtrasnaíonn sé Abhainn na Gaillimhe (agus cSAC Loch Coirib). Is ionann fad iomlán an struchtúir trí Champas Spóirt Ollscoil na hÉireann, Gaillimh agus thar Dhroichead Abhainn na Gaillimhe agus 620 m.

Tá sé beartaithe páirc imeartha lánmhéide uile-aimsire CLG agus páirc traenála a thógáil ag suíomh na bpáirceanna CLG atá ann cheana ag Campas Spóirt Ollscoil na hÉireann, Gaillimh. Déanfar pailliún spóirt Champas Spóirt Ollscoil na hÉireann, Gaillimh a mhionathrú agus leanfar le feidhm a bhaint as mar shaoráid spóirt i ndiaidh na tógála.

Soir ó Abhainn na Gaillimhe, leanann an fhorbairt bóthair atá beartaithe soir ar chlaífort i dtreo bhaile fearainn Mhionlaigh. Tá tailte breise ó thuaidh ó Chaisleán Mhionlaigh cuimsithe mar chuid den fhorbairt bóthair atá beartaithe chun tailte a chur ar fáil chun feabhas a chur ar an bpríomhghnáthóg shealgaireachta do Chrú-ialtoga ar eol go mbíonn siad ag fáireadh ag Caisleán Mhionlaigh, agus chun na tionchair fhéideartha ar an speiceas a mhaolú. Cuirfear fála sceaicha breise ar na tailte sin agus coimeádfaidh an t-údarás áitiúil mar thailte talmhaíochta iad agus beidh siad fós faoina n-úinéireacht.

5 Déantar tagairt d'achar na dtailte a bhfuil sé éigeantach iad a cheannach le haghaidh fhorbairt agus oibriú na forbartha bóthair atá beartaithe mar an teorainn forbartha atá beartaithe

Figure NTS-11: charrbhealach aonair

Figure NTS-12: charrbhealach aonair (le cosán)

Figure NTS-13: charrbhealach aonair (le cosán & slí rothar)

Ag leanúint ar aghaidh soir, téann an fhorbairt bóthair atá beartaithe trasna an Bhóthair Nua ar chuid tarbhealaigh, Tarbhealach Mhionlaigh (fad 320 m), i dtreo an tSeanbhóthair sula dtéann sé isteach i gcuid de ghearradh roimh Thollán Leacaigh (fad 250 m), díreach siar ó Chairéal Leacaigh, agus téann sé amach as an tollán sa chairéal. Tá foirgneamh cothabhála tollán suite in aice le Tollán Leacaigh.

Leanann an fhorbairt bóthair atá beartaithe soir ó Chairéal Leacaigh le hacomhal ilairde suite ag Acomhal Bhóthar Áth Cinn an N84 ag Baile an Phoill agus leanann sé soir trí bhaile fearainn an Chaisleáin Ghearr go dtí an t-acomhal ilairde ag Bóthar Thuama an N83. Soláthraíonn an t-acomhal rochtain ar Bhóthar Thuama an N83 agus Bóthar Ceangail na Páirce Móire atá beartaithe idir Páirc Gnó Bhaile an Bhriotaigh agus Eastát Tionsclaíoch na Páirce Móire trí Bhóthar Ceangail Páirc Gnó na Cathrach Thuaidh atá beartaithe chun nascacht iomlán chuig an suíomh sin a sholáthar.

Leanann an fhorbairt bóthair atá beartaithe ansin soir ó dheas ag dul isteach i dTollán Ráschúrsa na Gaillimhe (fad 230 m) ag Baile an Bhriotaigh ó thuaidh ón rásraon. Tá foirgneamh cothabhála tollán suite in aice le Tollán Ráschúrsa na Gaillimhe agus tá stáblaí nua curtha ar fáil do Ráschúrsa na Gaillimhe. Ag teacht amach ón tollán leanann an fhorbairt bóthair atá beartaithe soir ó dheas, ag trasnú Bóthar Mhuine Mheá an R339 ar chlaífort agus ag leanúint ar aghaidh ó dheas ó cheangal leis an N6 atá ann cheana ag Acomhal Chúil Each. Beidh Acomhal Chúil Each atá beartaithe ina acomhal ilairde scartha iomlán.

Cuimseofar san fhorbairt bóthair atá beartaithe chomh maith plandú fairsing tírdhreacha do sciathadh agus cruthú limistéar sonracha gnáthóg chun cailteanas gnáthóg in áiteanna eile a chúiteamh. Chun tionchair torainn ar fud na forbartha bóthair atá beartaithe a mhaolú, cuimseofar dromchla bóthair íseal-torainn (LNRS) sa dearadh chun torann a chruthaítear ag an bhfoinse a laghdú. Lena chois sin, cuimsíodh scéim fhairsing bacainní torainn isteach sa dearadh chomh maith chun leibhéil torainn feadh na forbartha bóthair atá beartaithe a laghdú tuilleadh.

Trasghearradh den Fhorbairt Bóthair atá Beartaithe

Tá an trasghearradh atá beartaithe roghnaithe ar bhonn an éilimh taistil atá tuartha. De réir mar a laghdaíonn na líonta tráchta a tuaradh i dtreo an iarthair ón M6, íoschéimníonn an leibhéal soláthair ó mhótarbhealach go carrbhealach singil.

Teastaíonn trasghearradh débhealaigh le haghaidh líonta na tráchta a tuaradh ón gceangal thoir leis an N6 ag Cúil Each, Cnoc Mhaoil Drise go dtí Bóthar Bhaile an Mhóinín, le luasteorainn de 100 km/u. Tá úsáid débhealaigh comhréireach leis an líonra bóithre atá ann sa limistéar seo agus teastaíonn ainmniúchán an mhótarbhealaigh chomh maith chun é a shlánú agus é a dhéanamh seasmhach i leith na todhcháí. Rinneadh na hacomhail a theorannú do na bóithre náisiúnta, is iad sin an N6, N83, N84 agus an N59.

Teastaíonn carrbhealach singil ó Bhóthar Bhaile an Mhóinín go dtí an taobh thiar de Bhearna, le luasteorainn 80 km/u, chun freastal ar an éileamh taistil atá tuartha. Tá úsáid carrbhealaigh shingil comhréireach leis an líonra bóithre atá ann sa limistéar seo agus teastaíonn ainmniúchán an bhóthair chosanta chomh maith chun é a shlánú agus é a dhéanamh seasmhach i leith na todhcháí.

Tá achar an charrbhealaigh shingil agus an débhealaigh léirithe i **bhFíor NTS-16**. Tá trasghearradh den charrbhealach singil léirithe i **bhFíor NTS-11 - 13** agus den débhealach léirithe i **bhFíor NTS-14-15**.

Tá rochtain ar an gcarrbhealach singil teoranta don stáisiún ceann aistir ag an R336 agus ag Bóthar Bhearna-Mhaigh Cuilinn i gceantar an chontae, agus ag Bóthar na Ceapaí, Bóthar Bhaile an Mhóinín sa chathair. Dáileoir éifeachtúil thuaidh theas is ea Bóthar Bhearna-Mhaigh Cuilinn don trácht agus mar sin tugann sé údar leis an nasc leis an líonra straitéiseach ag an bpointe sin. Tá rochtain curtha ar fáil ag Bóthar na Ceapaí agus ag Bóthar Bhaile an Mhóinín mar gur bealaí gathacha atá sa dá cheann díobh a dháileann trácht chuig Bóthar Dáileacháin an Iarthair i bhfo-bhailte uile iarthar na cathrach.

Meastar go bhfuil an leibhéal soláthair sin, ó thaobh trasghearrtha agus ainmniúcháin de, riachtanach chun freastal ar an éileamh taistil straitéiseach lena dteastaíonn rochtain chomh fada leis an R336 san iarthar chomh maith le trácht straitéiseach ag dul isteach i gCathair na Gaillimhe.

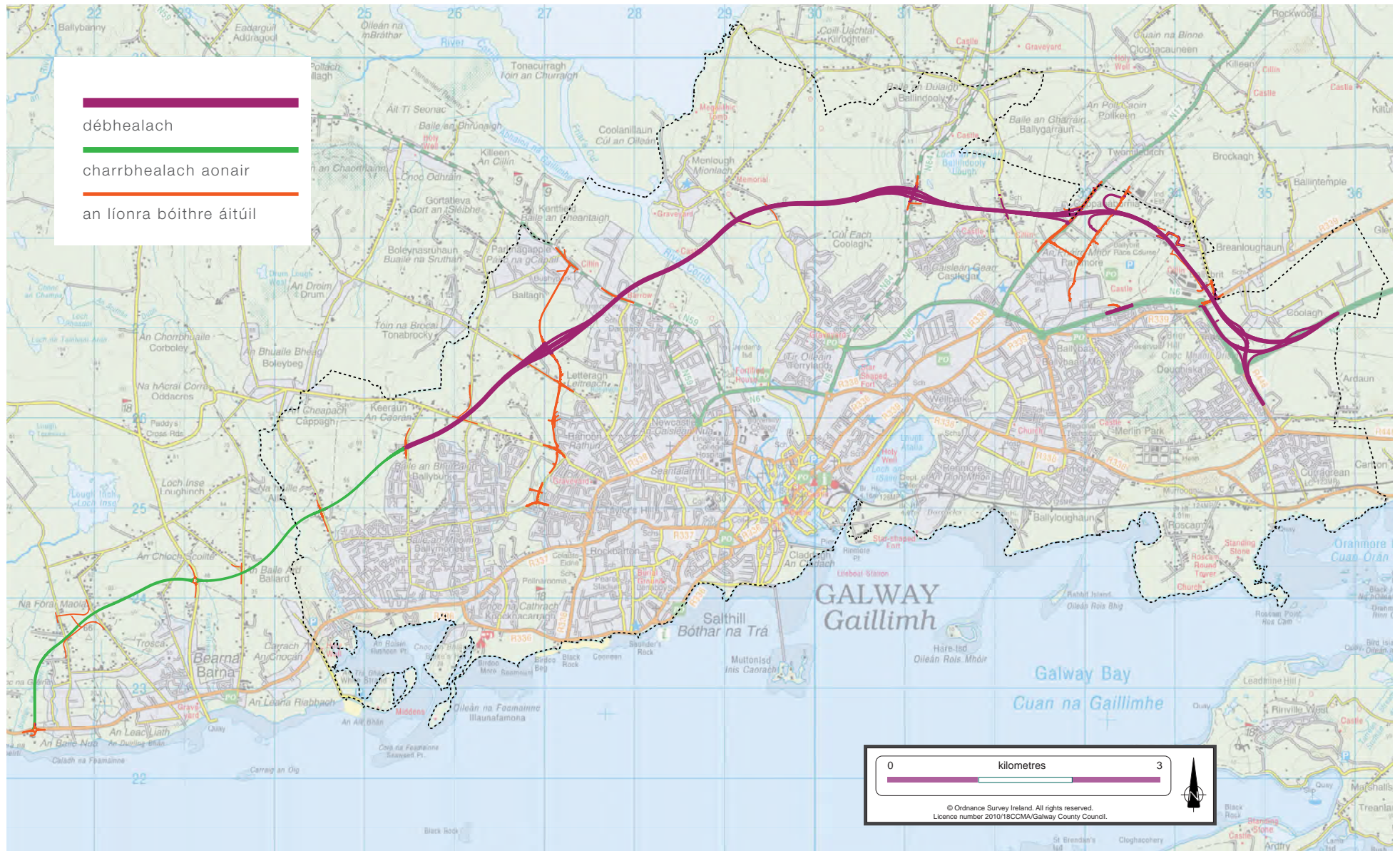
Figure NTS-14: débhealach / mótarbhealach (2 Lána Uirbeach)

Figure NTS-15: débhealach / mótarbhealach (3 Lána Uirbeach)

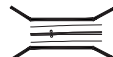

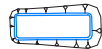
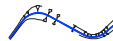

Fíor NTS-16: achar an charrbhealaigh shingil agus an débhealaigh

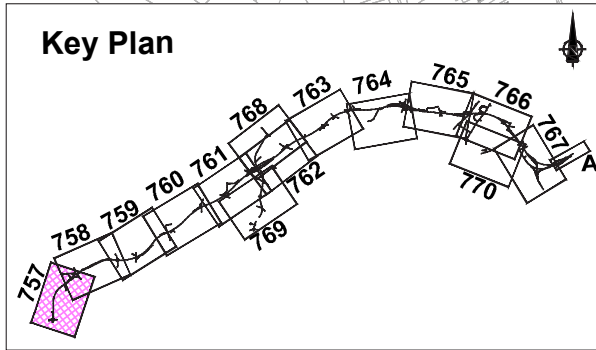
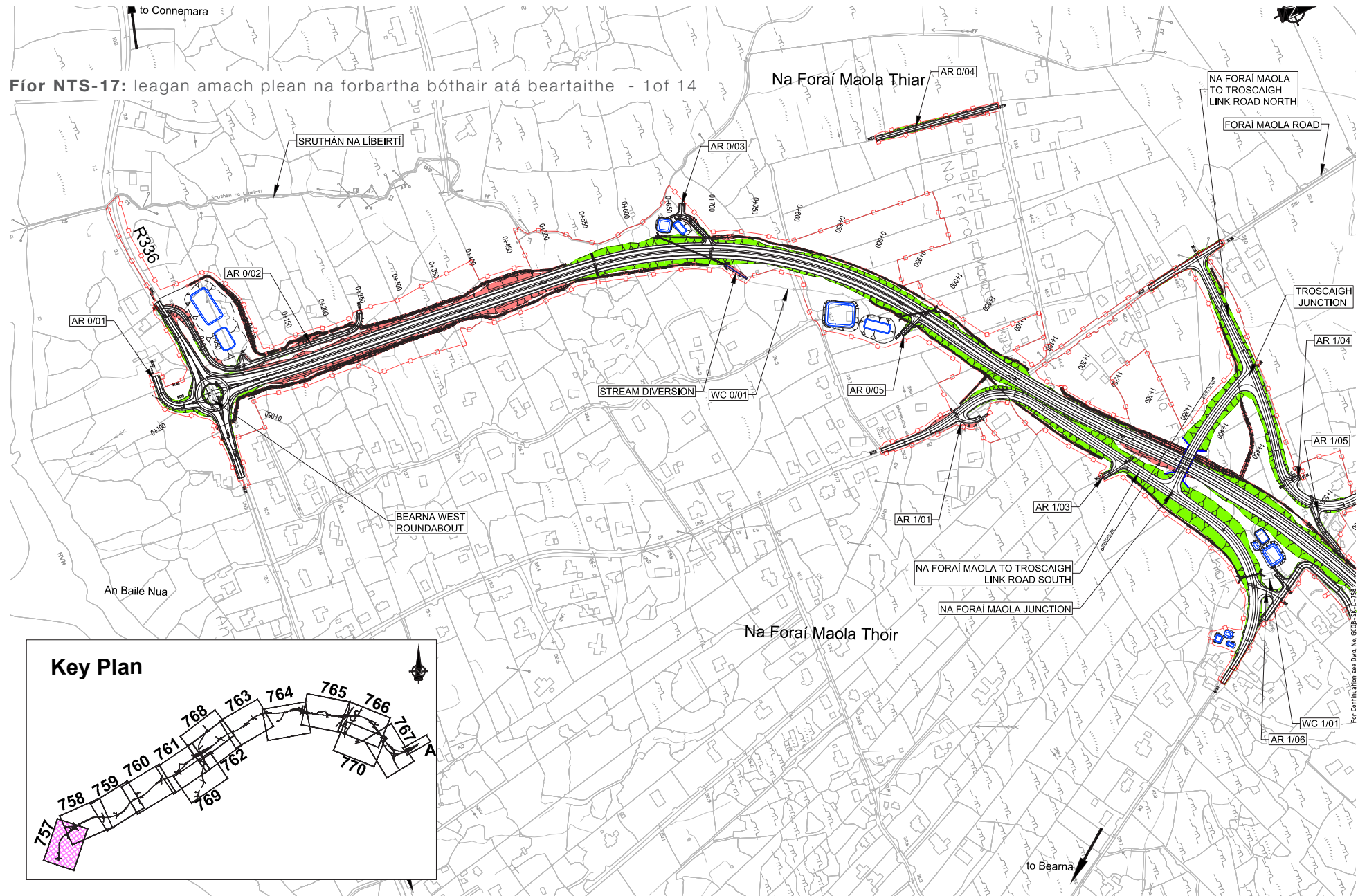

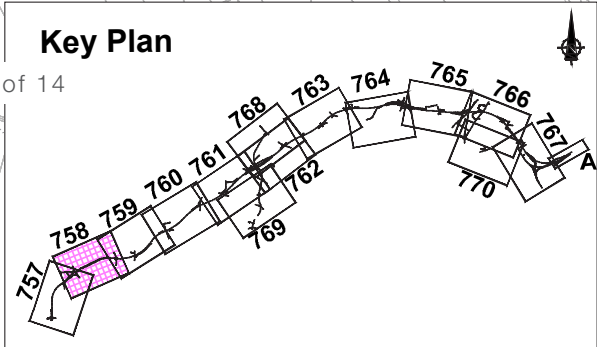
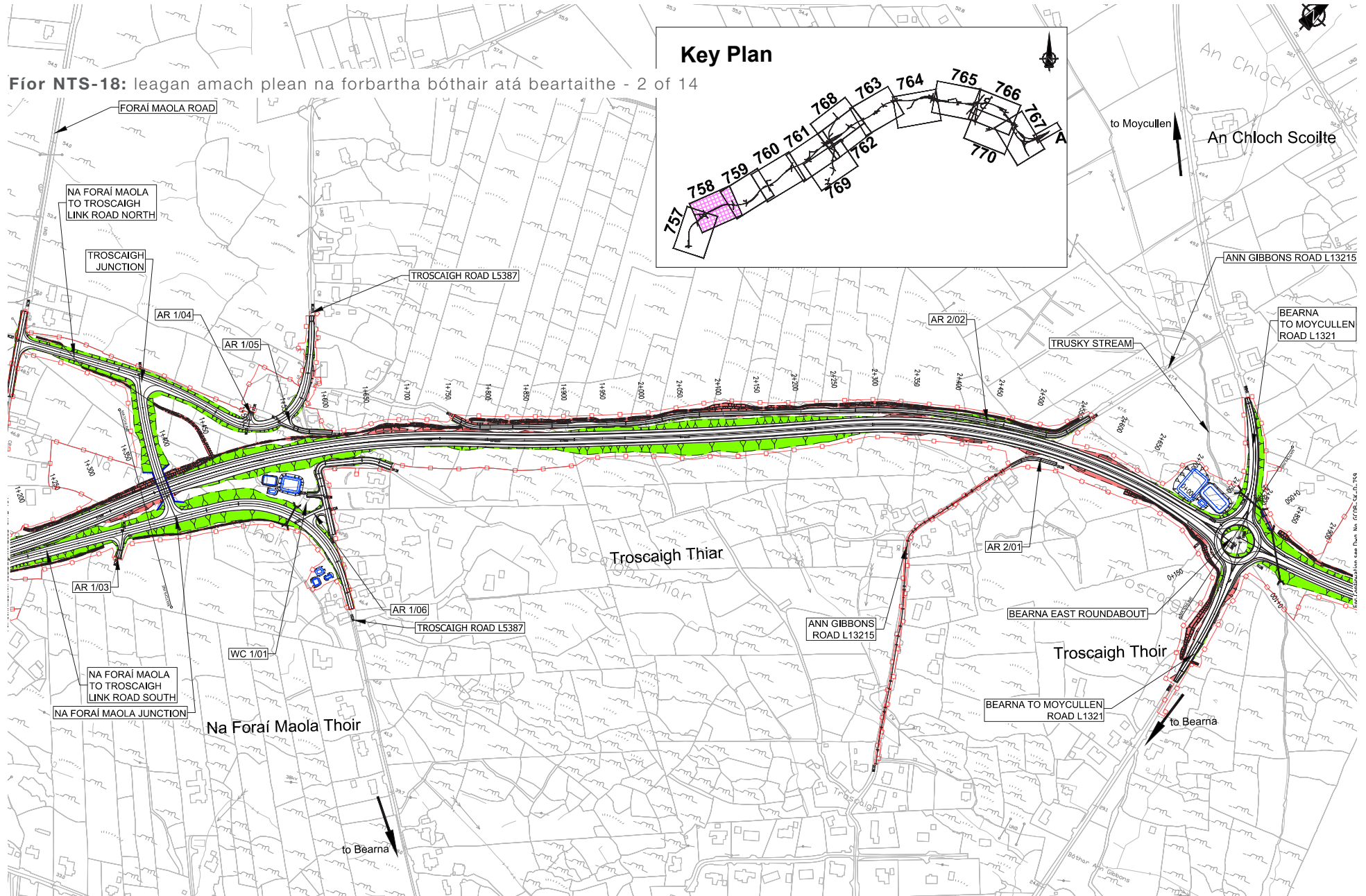
Legend for following Figures :

- City Boundary
- Proposed Development Boundary
- Proposed Road Geometry
- Earthworks - Fill
- Earthworks - Cut
- Proposed Carriageway Pavement
- Proposed Grass Verge
- Proposed Cycleway
- Proposed Footpath
- Proposed Shared Footpath/Cycleway
- Proposed Traffic Island
- Structure (S)
- Proposed Retaining wall (R)
- Proposed Mammal Underpass (C)
- Proposed Culvert (C)
- Proposed Attenuation Pond / Infiltration Basin / Wetlands
- Proposed Stream Diversion
- AR - Access Road
- WC - Watercourse

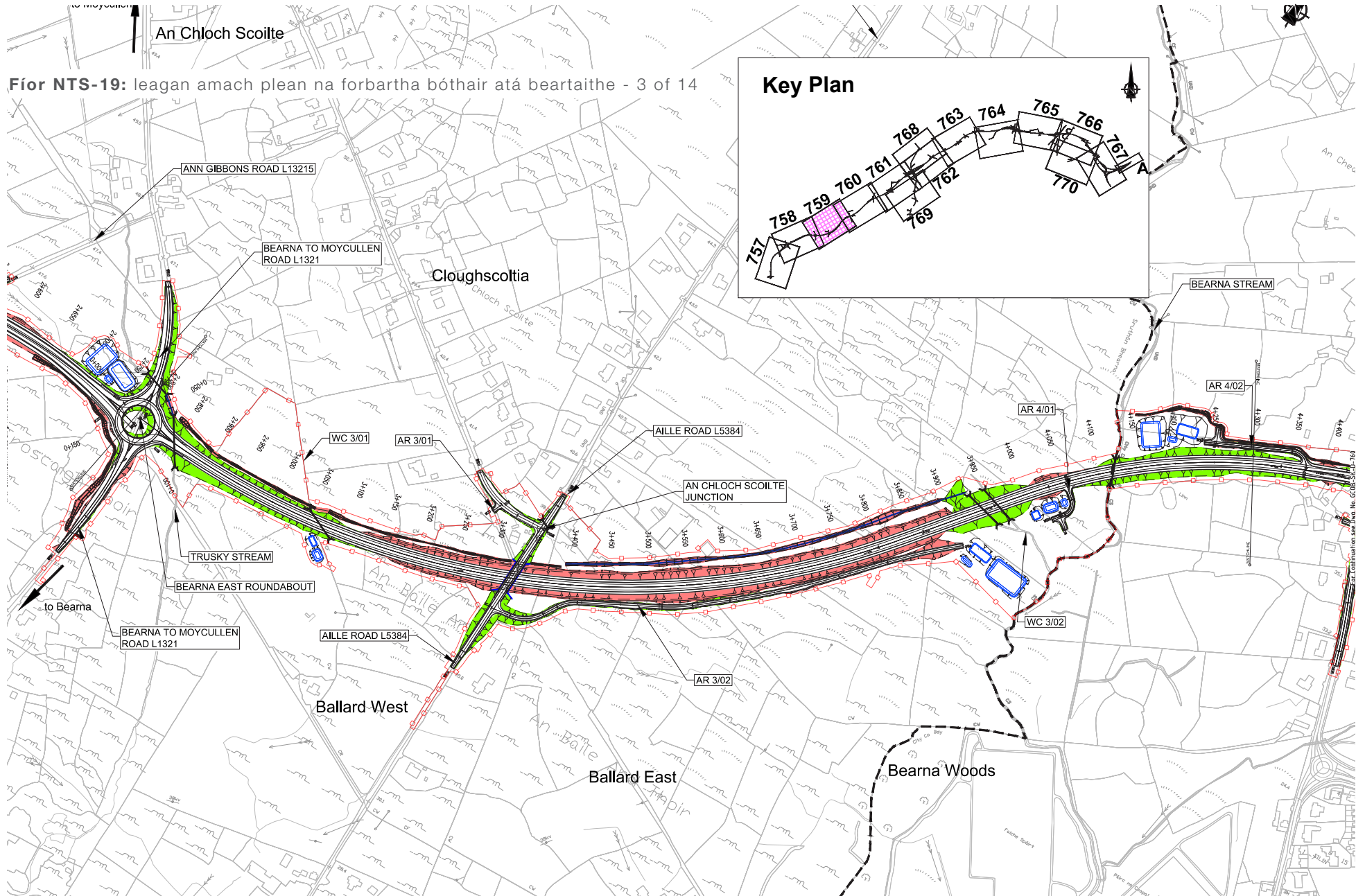
Fíor NTS-17: leagan amach plan na forbartha bóthair atá beartaithe - 1of 14

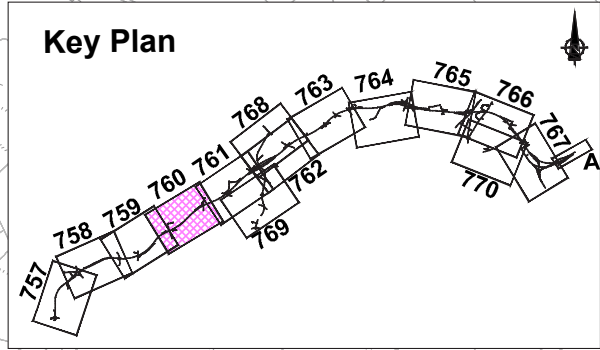
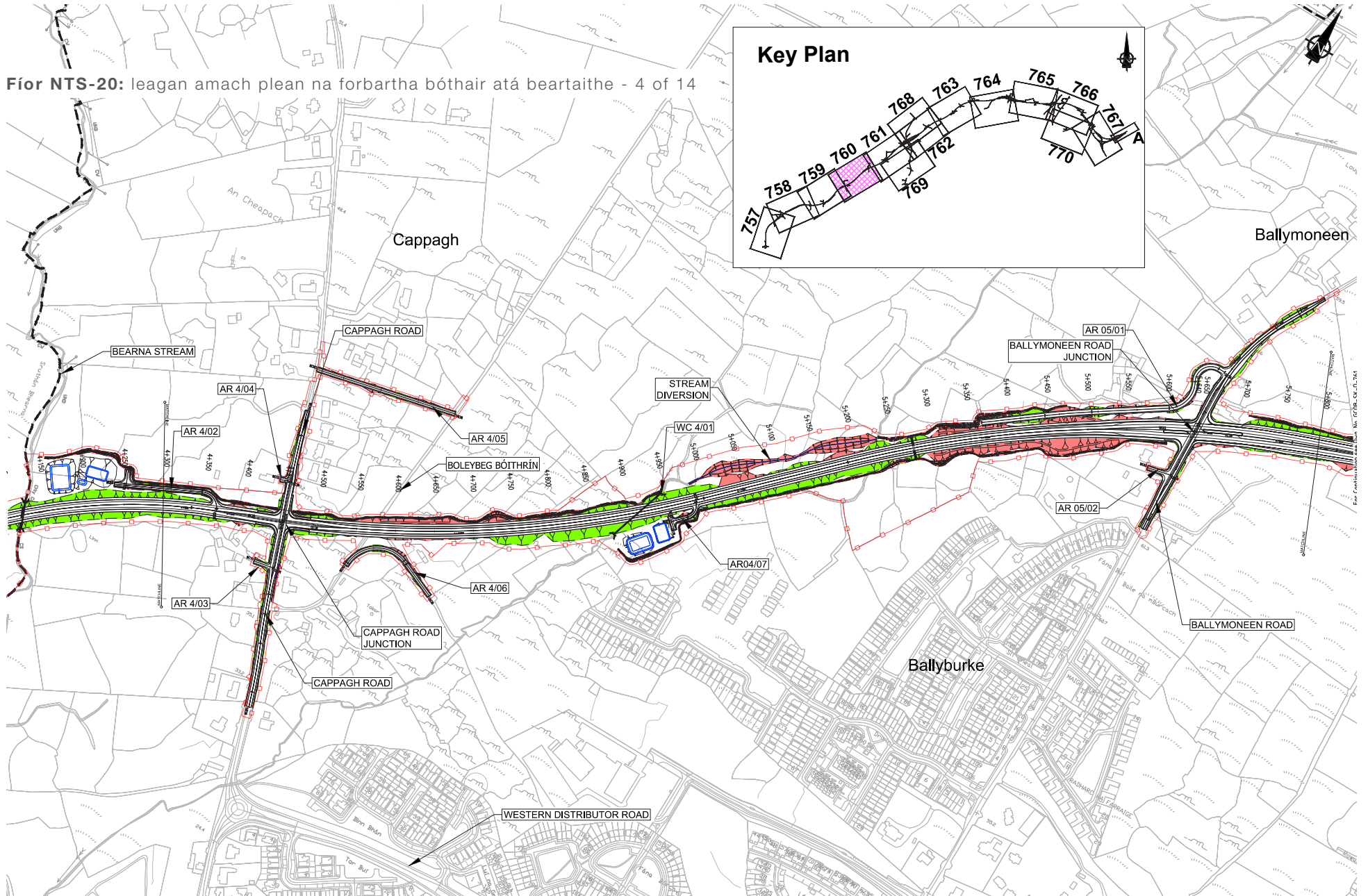
Fíor NTS-18: leagan amach plan na forbartha bóthair atá beartaithe - 2 of 14

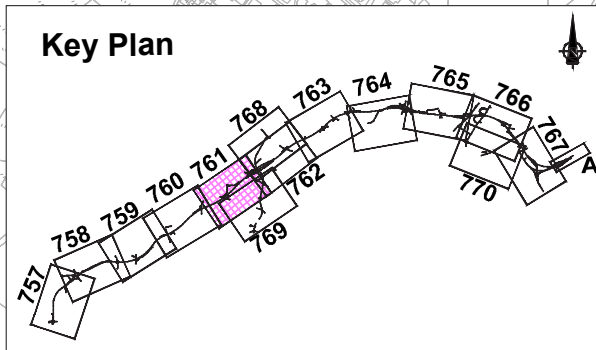
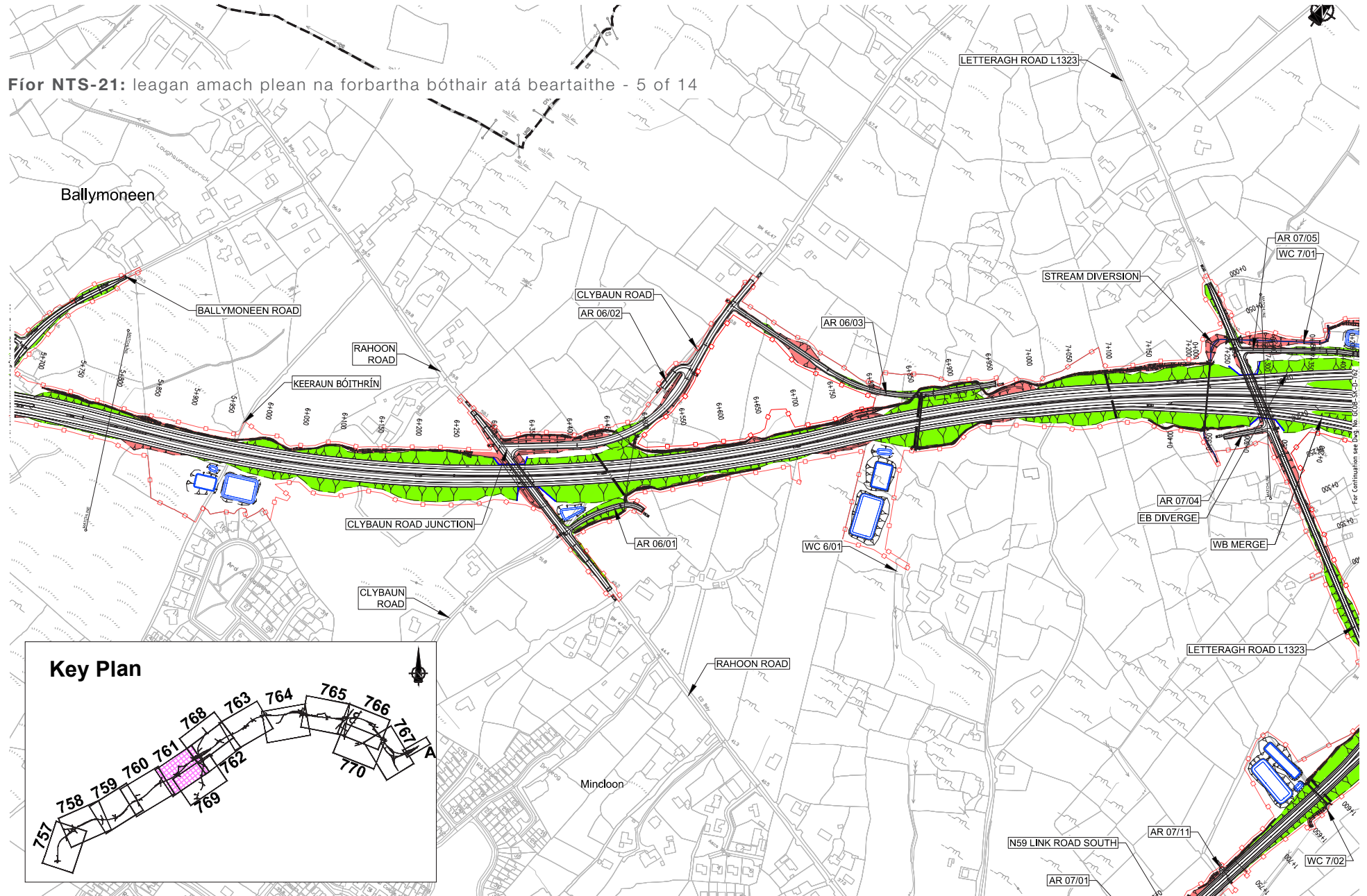
Fíor NTS-19: leagan amach plan na forbartha bóthair atá beartaithe - 3 of 14

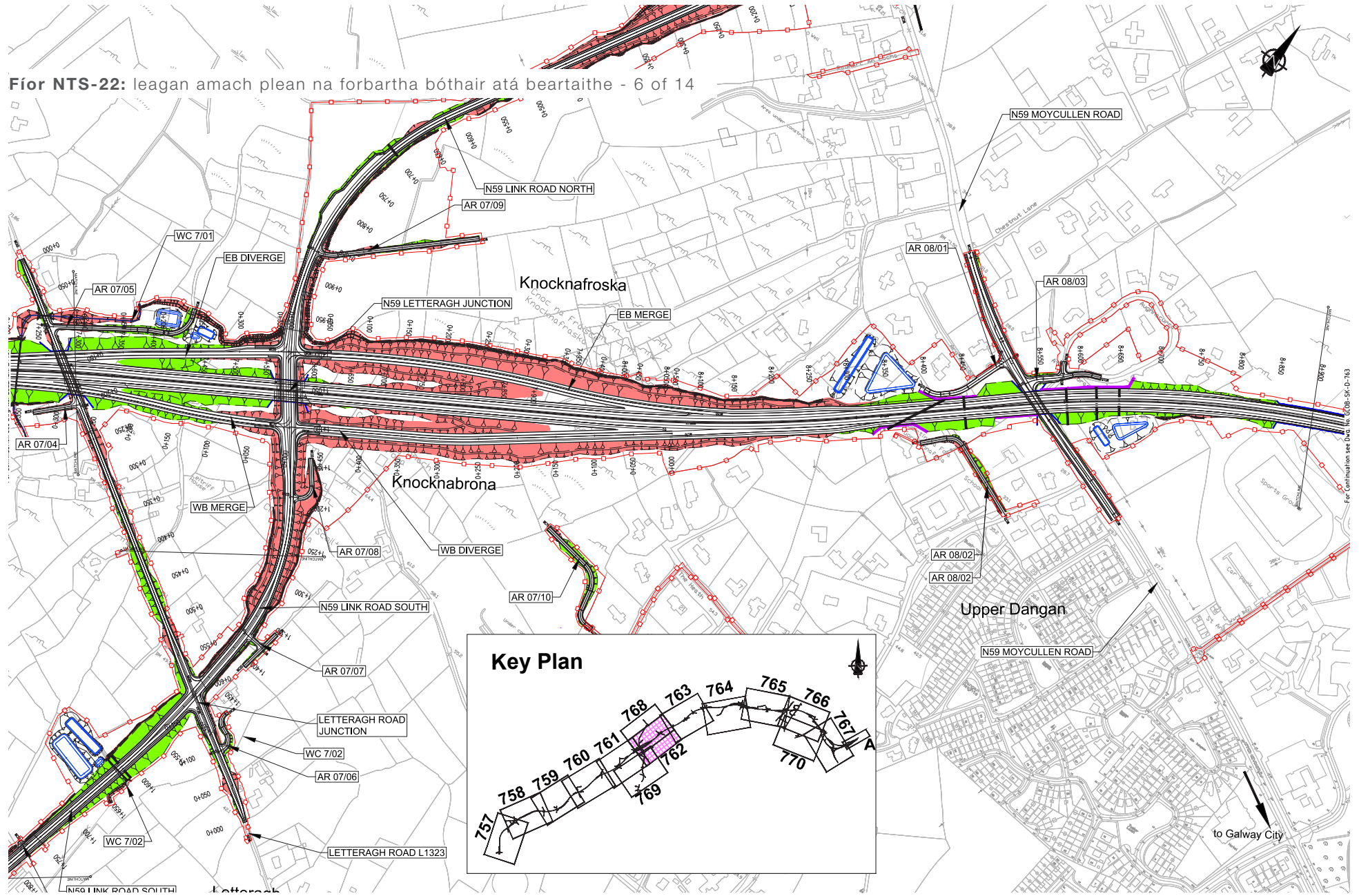
Fíor NTS-20: leagan amach plan na forbartha bóthair atá beartaithe - 4 of 14

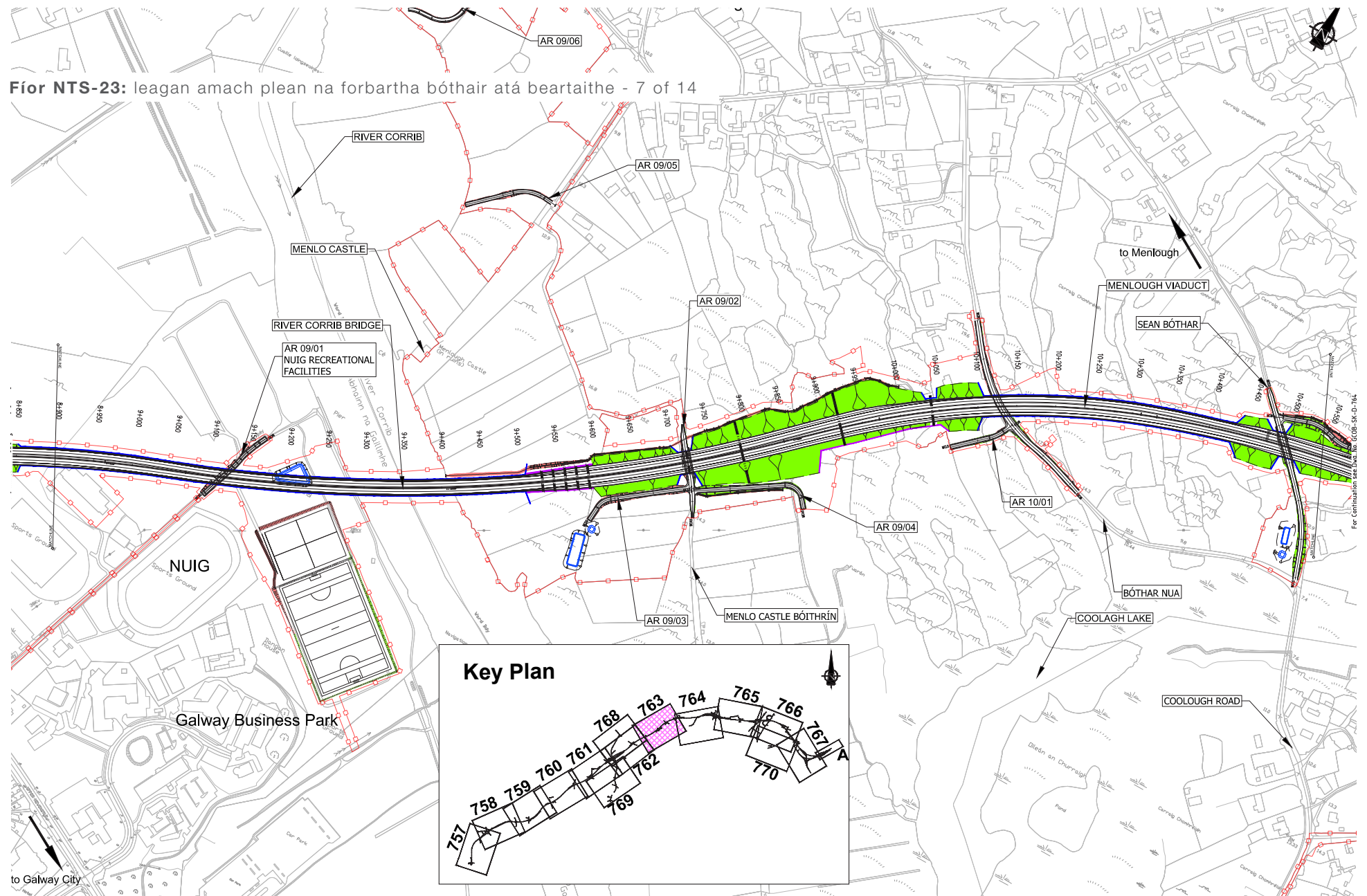
Fíor NTS-21: leagan amach plan na forbartha bóthair atá beartaithe - 5 of 14

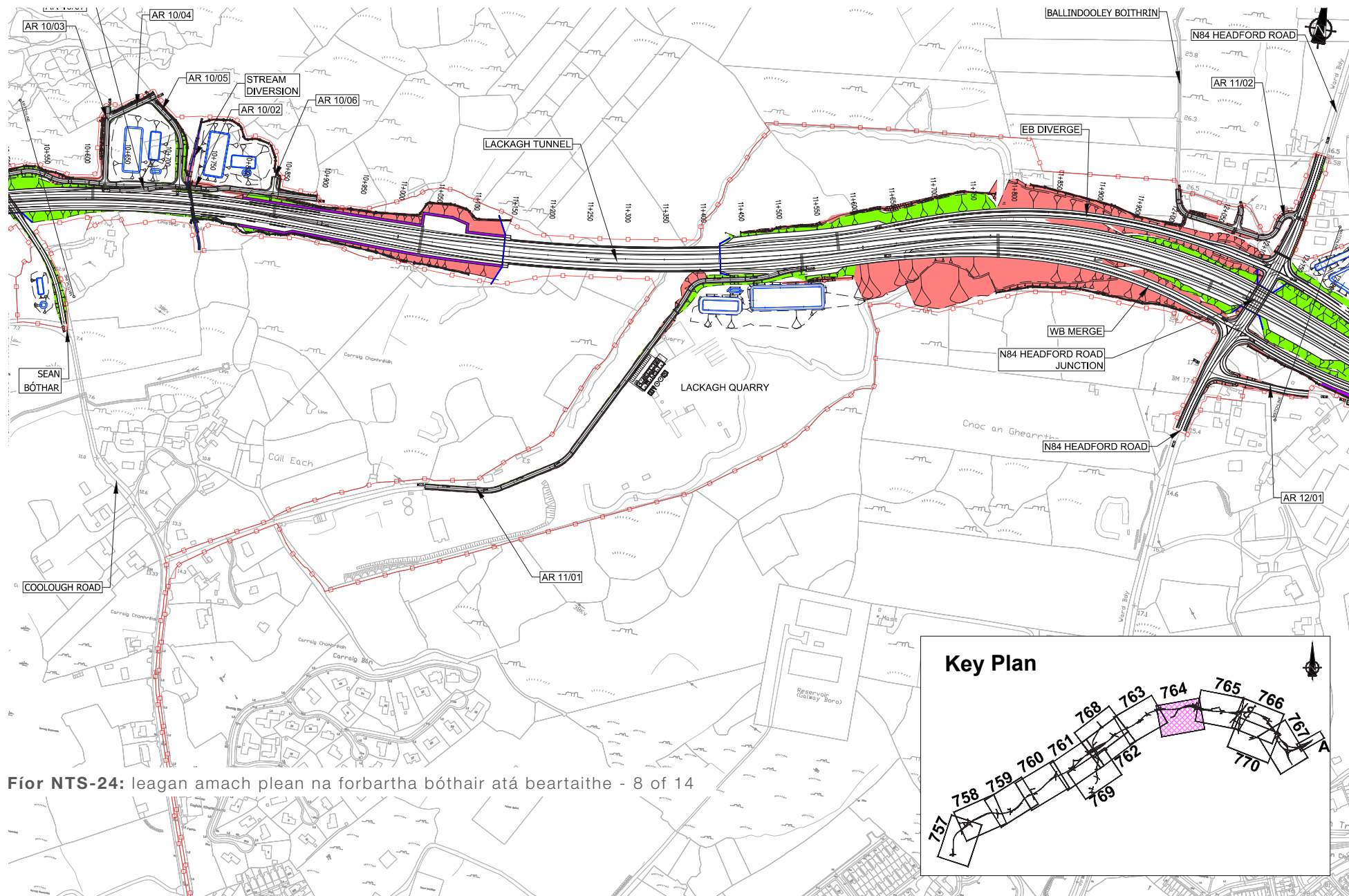

Fíor NTS-22: leagan amach plan na forbartha bóthair atá beartaithe - 6 of 14

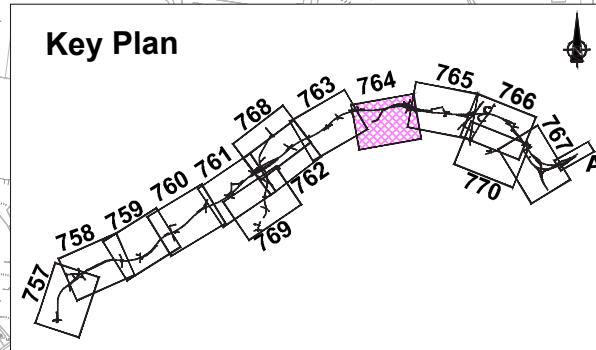

Fíor NTS-23: leagan amach plan na forbartha bóthair atá beartaithe - 7 of 14

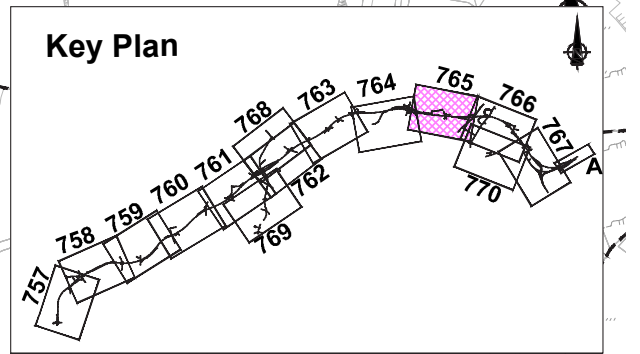
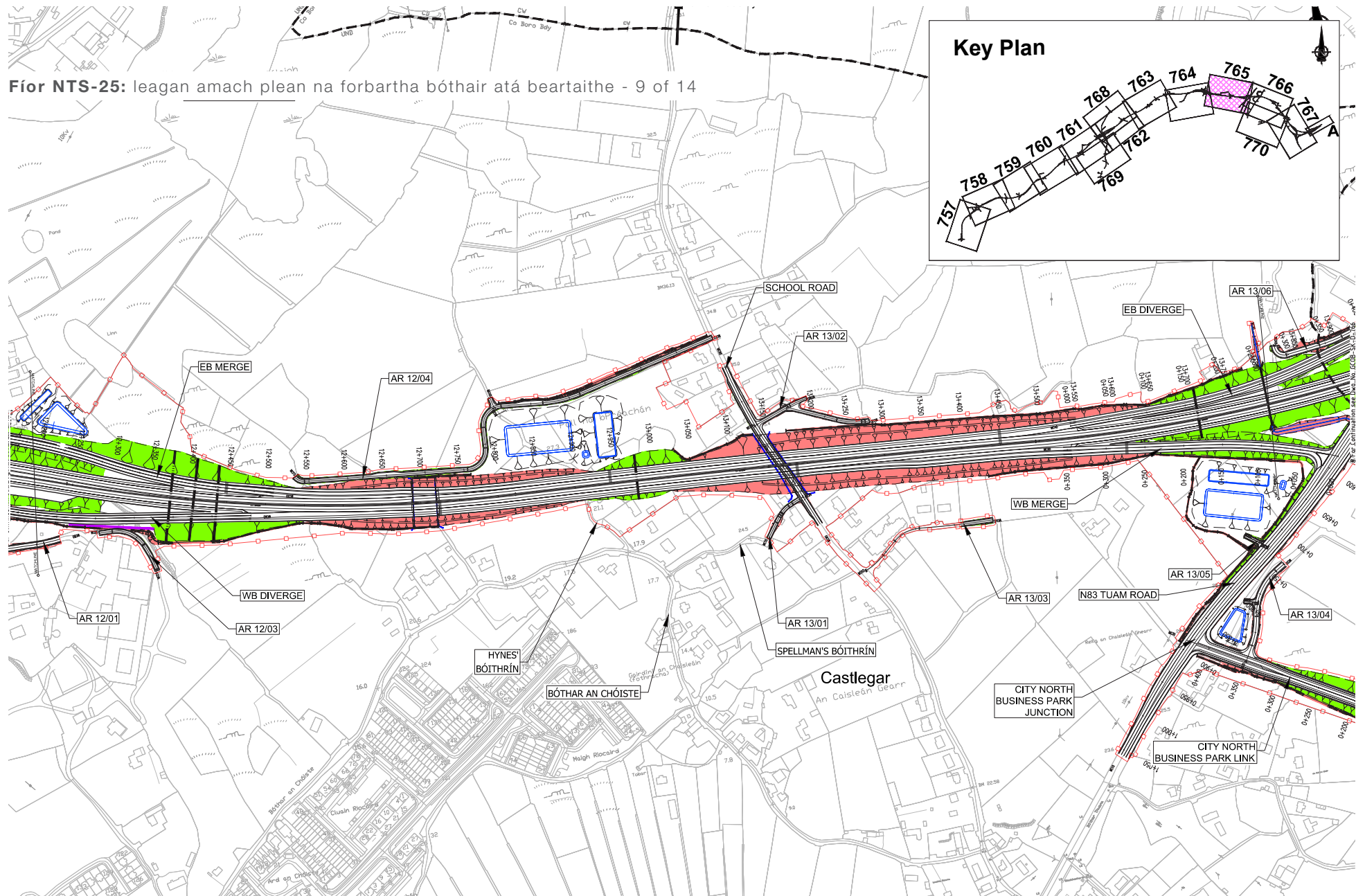

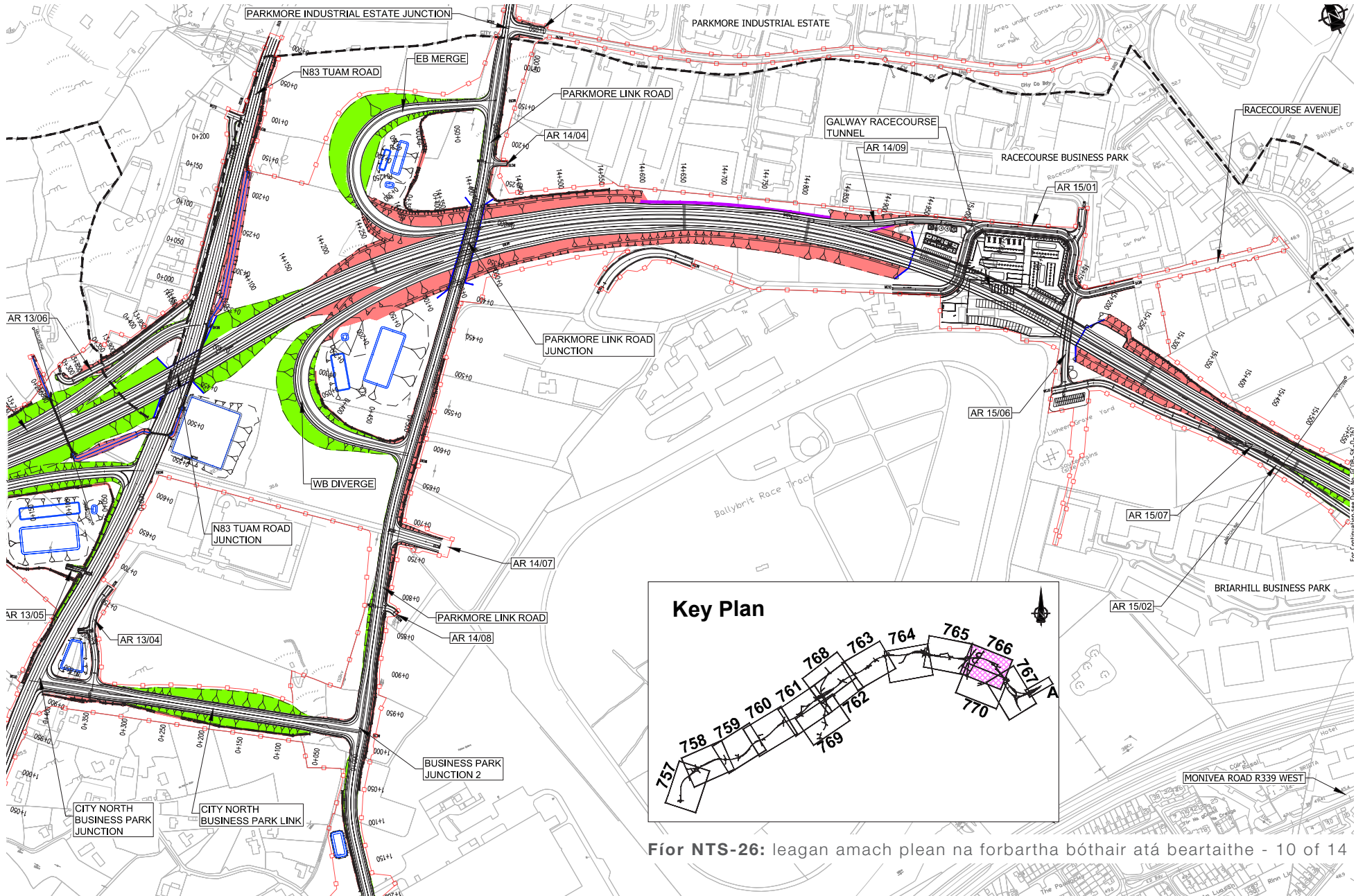

Fíor NTS-24: leagan amach plan na forbartha bóthair atá beartaithe - 8 of 14

Fíor NTS-25: leagan amach plan na forbartha bóthair atá beartaithe - 9 of 14

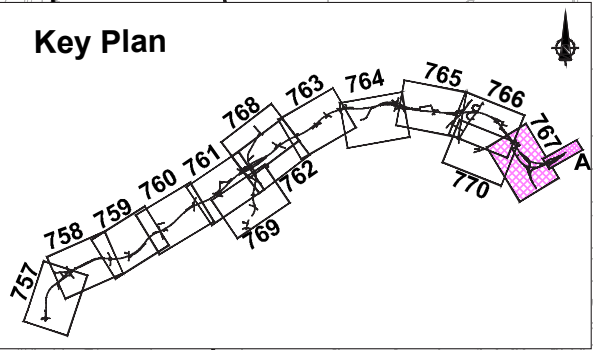
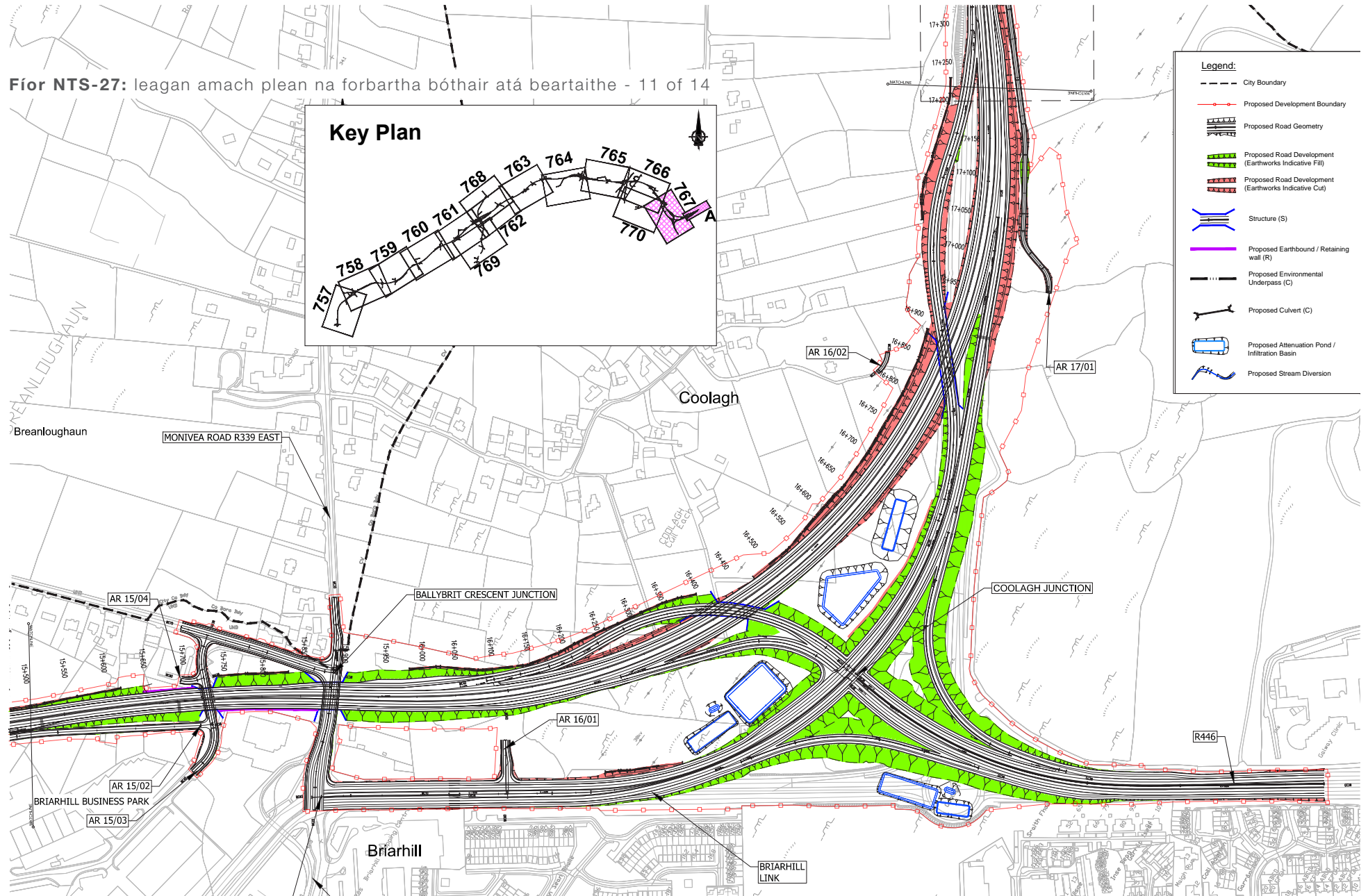

Fíor NTS-26: leagan amach pian na forbartha bóthair atá beartaithe - 10 of 14

Fíor NTS-27: leagan amach plan na forbartha bóthair atá beartaithe - 11 of 14

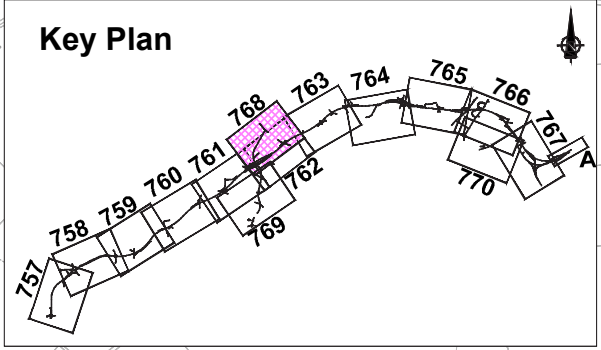
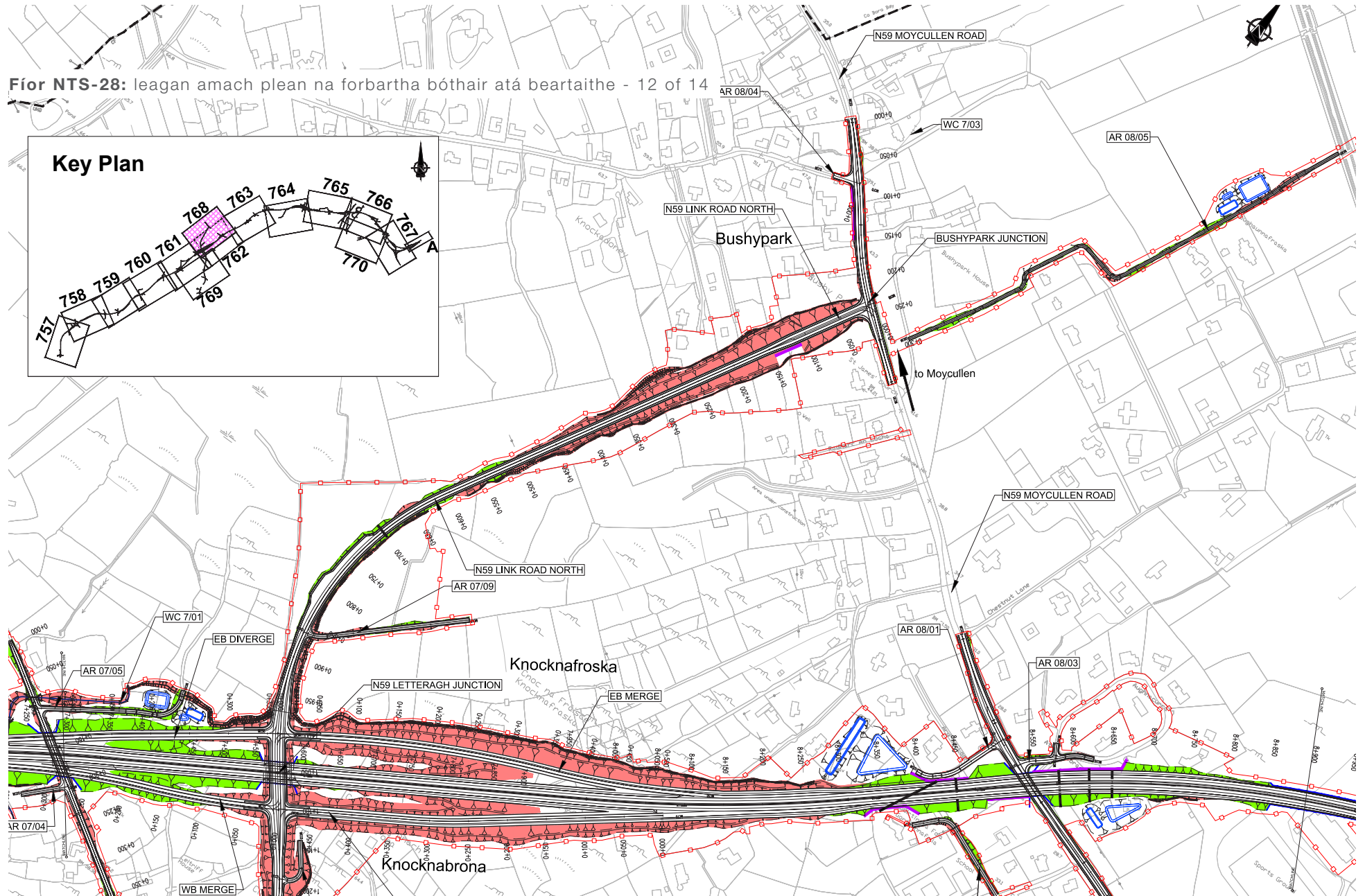

Legend:

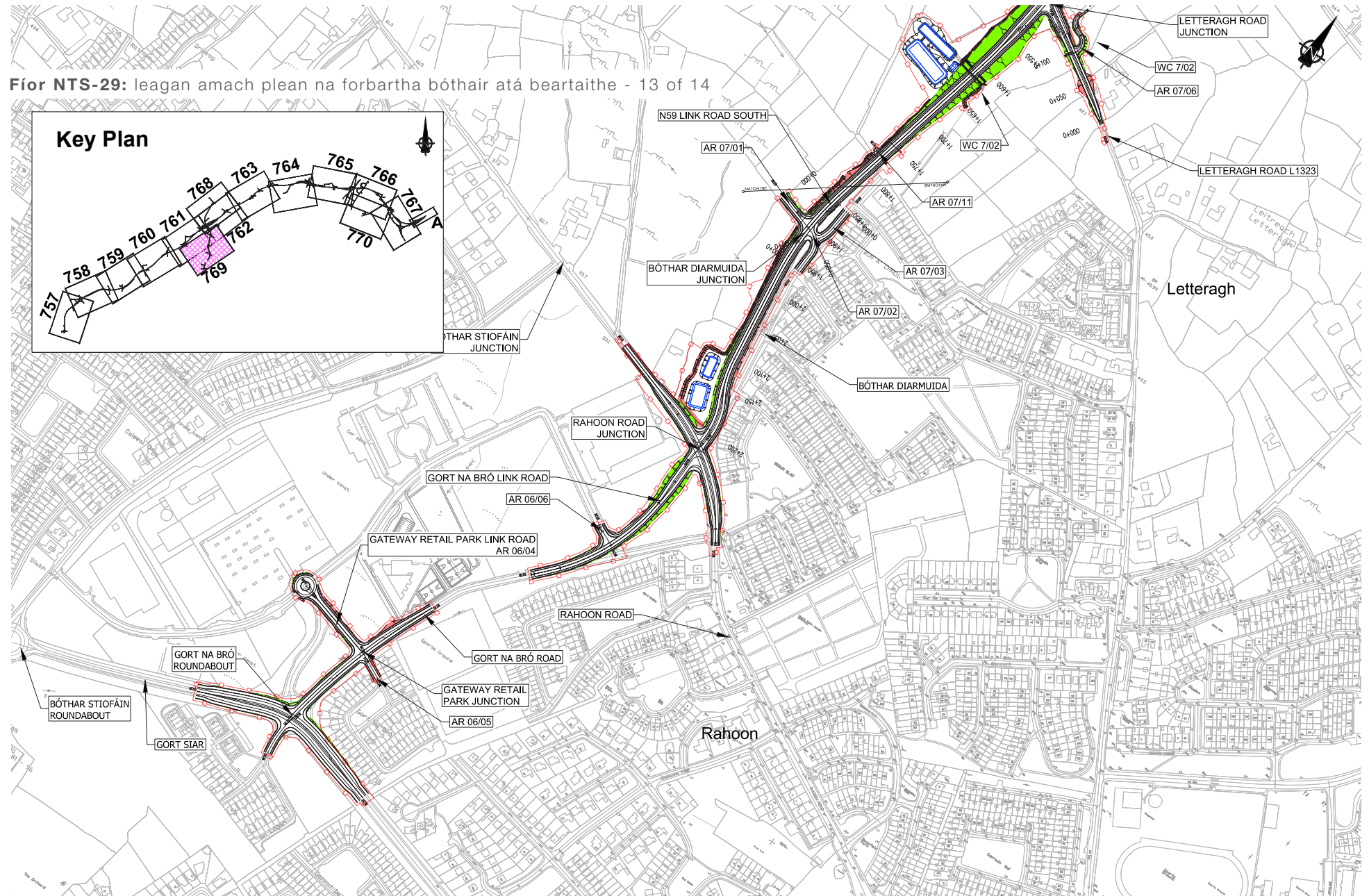
- City Boundary
- Proposed Development Boundary
- Proposed Road Geometry
- Proposed Road Development (Earthworks Indicative Fill)
- Proposed Road Development (Earthworks Indicative Cut)
- Structure (S)
- Proposed Earthbound / Retaining wall (R)
- Proposed Environmental Underpass (C)
- Proposed Culvert (C)
- Proposed Attenuation Pond / Infiltration Basin
- Proposed Stream Diversion

Fíor NTS-28: leagan amach plan na forbartha bóthair atá beartaithe - 12 of 14

Fíor NTS-29: leagan amach plan na forbartha bóthair atá beartaithe - 13 of 14

8.2 Feidhm TEN-T

Fíor NTS-31: Líonra TEN-T na hÉireann

Rangaítear CCNG an N6 mar chuid de líonra cuimsitheach bóithre TEN-T, atá léirithe ar **Fhíor NTS-31**, toisc go bhfuil nasc straitéiseach aige sa líonra bóithre i bhfeidhmiú Réigiún an Iarthair i gcomhréir le Beartas Iompar TEN-T an Aontais Eorpaigh (AE).

Is é is aidhm le beartas iompair TEN-T an Aontais Eorpaigh (AE) nascacht a chruthú idir réigiúin, réidh a fháil le caolais a chuireann isteach ar fheidhmiú réidh mhargadh inmheánach an AE agus líonra ilchóracha inbhuanaithe do phaisinéirí a chur chun cinn. Forbraíodh CCNG an N6 mar bhóthar ardchaighdeán mar chuid de líonra cuimsitheach TEN-T ar na cúiseanna seo a leanas:

- Tacóidh sé le forbairt eacnamaíoch agus shóisialta Réigiún an Iarthair
- Cinnteoidh sé nascacht agus inrochtaineacht an réigiún seo ar an margadh Eorpach aonair, lena n-áirítear calafort Ros an Mhíl, Aerfort Chonamara agus na ceantair Ghaeltachta a luíonn siar ón gcathair feadh an R336
- Cuireann sé feabhas ar inrochtaineacht Chathair na Gaillimhe ar a príomh-mhargáí, trí bhealach trasna Abhainn na Gaillimhe gan gá dul trí lár na cathrach a éascú
- Cosnaíonn sé sin nascacht na bpríomhsheirbhísí straitéiseacha laistigh de Ghailimh, amhail Ollscoil na hÉireann, Gaillimh agus Ospidéal Ollscoile na

- Gaillimhe, leis an líonra mótarbhealaí náisiúnta.
- Faigheann sé réidh le caolais agus brú tráchta, rud atá ag dul i gcion ar chumas eacnamaíoch agus ar fheidhmiúlacht na cathrach.
- Meallann sé trácht ó limistéar lár na cathrach, rud a éascóidh athdháileadh spáis bóthair chun feabhas a chur ar chumas agus iontaofacht an iompair phoiblí agus éascóidh sé deiseanna níos fearr do rothaíocht agus siúl
- Cuireann sé laghdú ar astaíochtaí gáis cheaptha teasa chun cinn toisc go n-éascaíonn sé cur chun cinn córais iompair ísealcharbóin, ilchóracha atá níos tíosáí ar fhuinneamh

Beidh CCNG an N6 ina ‘bhóthar cosanta’ ón R336 go dtí Acomhal Leitrí an N59 agus ina mhótarbhealach ó Acomhal Leitrí an N59 chuig an N6 atá ann cheana ag Cúil Each, rud a thugann cosaint bhreise dó ó éilimh rochtana amach anseo. Rinneadh na hacomhail a dhearadh agus a shuíomh chun ról CCNG an N6 a chinntiú agus chun nach mbaineann an trácht áitiúil an bonn ón mbealach iomlán. Tá dhá fheidhmiúlacht ag CCNG an N6 a mhéid is go bhfreastalaíonn sé ar an trácht straitéiseach a nascann le Gaillimh chomh maith leis an trasnú abhainn is gá a sholáthar chun éascaíocht a dhéanamh ar athdháileadh spáis bóthair laistigh den chathair agus tá an dá ról sin go hiomlán comhlántach.

8.3 Gníomhaíochtaí Tógála

Meastar go mairfidh an tréimhse tógála thart ar 36 mí ar an iomlán. Is cosúil go mbeidh seicheamh soir siar ann agus beidh gníomhaíochtaí tógála éagsúla ar siúl i gcomhthráth chun seachadadh éifeachtach a chinntiú.

Rinneadh cumas chun tógála na forbartha bóthair atá beartaithe agus tionchair ghaolmhara iad seo a leanas a mheasúnú:

- céimniú na tógála
- oibreacha cumasúcháin (lena n-áirítear trinseáil thrialach seandálaíochta agus imscrúduithe talún)
- ullmhú láithreán agus oibreacha glanta (lena n-áirítear scartáil struchtúr atá ann cheana)
- dúnadh bóithre agus malairtí slí bóithre atá beartaithe
- príomhghníomhaíochtaí tógála (lena n-áirítear bearta um maolú amhail bearta tírdhreachaithe, bacainní torainn agus plandú gnáthóg éiceolaíoch)
- modheolaíochtaí tógála atá beartaithe
- foinsí agus iompar ábhar
- bealaí tarlaithe agus campúin tógála atá beartaithe
- malairtí slí seirbhíse agus fónas
- coimisiúnú agus díchoimisiúnú na forbartha bóthair atá beartaithe

Ina theannta sin, rinneadh measúnú ar chumas chun tógála na ngnéithe saincheaptha struchtúracha agus casta agus ar a n-idirghníomhaíocht leis an timpeallacht ghlactha. Rinneadh measúnú ar thógáil Dhroichead Abhainn na Gaillimhe, Tharbhealach Mhionlaigh, Thollán Leacaigh, agus Thollán Ráschúrsa na Gaillimhe dá dtionchair tógála shonracha.

Beidh na modhanna tógála a úsáidfear de réir na gcaighdeán agus na dtreoirilínte dea-chleachtais. Cuirfear na réamhchúraimí agus na bearta um maolú is gá chun laghdú a dhéanamh ar thionchair fhéideartha na ngníomhaíochtaí tógála ar an gcomhshaoil i bhfeidhm. Ullmhaíodh Plean um Bainistiú Comhshaoil Tógála ina léirítear an straitéis fhoriomlán um bainistiú comhshaoil a ghlacfar agus a chuirfear chun feidhme le linn na tógála. Léirítear sa phlean seo conas is féidir na hoibreacha tógála atá beartaithe a sheachadadh i seicheamh loighciúil, ciallmhar agus sábháilte trí bhearta rialaithe comhshaoil faoi leith a bhaineann le tógáil bóithre a ionchorprú.

Ní mór trealamh cumhachtach agus trealamh mór agus trom a úsáid go minic le haghaidh mórghníomhaíocht tógála amhail obair thochailte. Glacann sé tréimhse shuntasach ama chun na hoibreacha sin a chur i gcrích agus tá gníomhaíochtaí éagsúla i gceist le céimeanna céimnitheacha na tógála agus ní mór cineálacha éagsúla trealamh a úsáid díobh. Ar an iomlán, áfach, gníomhaíocht shealadach is ea an tógáil. Tá an t-innealra agus na teicnící sofaisticiúil agus tá siad deartha lena n-oibriú leis an tionchar timpeall orthu a íoslághdú. Déanfar tionchair iarmharacha ar an timpeallacht ghlactha, amhail meath ar na bóithre poiblí a bheidh á n-úsáid mar bhealaí iompair, a dheisiú. I gcás go ndéanfaí damáiste neamhbheartaithe, rud nach dócha, d'fhoirgnimh/struchtúir/toibreacha mar thoradh ar an tógáil, déanfar oibreacha iomlána cobhsaíochta agus athshlánúcháin orthu sin lena mbaineann. Déantar measúnú ar leith ar thionchair iarmharacha na ngníomhaíochtaí tógála eile a bhaineann leis an bhforbairt bóthair atá beartaithe amhail torann, dusta, aeráid etc., i gcaibidil ábhartha na Tuarascála MTT do gach topaic aonair.

Fíor NTS-32: - Príomhbhealaí agus Príomhacmhail

8.4 Measúnú ar an Tionchar Tráchta

Baineadh leas as Samhail Réigiúnach an Iarthair (WRM) de chuid NTA chun measúnú a dhéanamh ar thionchair na forbartha bóthair atá beartaithe. Rinne NTA an WRM a chalabrá agus a fhaomhadh agus bhí sé ina bhonn comhsheasmhach leis an SIG i gcomhthéacs leas a bhaint as an tsamhail chéanna do mheasúnú. Rinne an TII í a bheachtú agus a fhaomhadh lena húsáid.

Rinneadh meastóireacht ar chásanna do bhlianta amach anseo maidir le fás íseal, meánfhás agus fás ard. Ina theannta sin, rinneadh tástáil iogaireachta chun measúnú a dhéanamh ar fheidhmíocht na forbartha bóthair atá beartaithe i gcomhar le Straitéis Iompair na Gaillimhe. Baineadh úsáid as na cásanna sin chun tionchar na forbartha bóthair atá beartaithe ar an líonra iompair reatha agus amach anseo a mheas, lena chinneadh an raibh gá nó nach raibh le maolú a dhéanamh do na tionchair sin, agus lena thuar cad iad na tionchair shuntasacha iarmharacha a bheadh ann fós i ndiaidh an mhaolaithe. Chomh maith le measúnú a dhéanamh ar thionchair tráchta, baineadh leas as torthaí samhaltaithe tráchta le bonn eolais a chur faoi mheasúnachtaí timpeallachta don Tuarascáil MTT lena n-áirítear, ach gan a bheith teoranta do, cháilíocht an aeir agus an aeráid, torann agus creathadh, daoine, an daonra agus sláinte.

Rinneadh na tionchair tráchta a mheasúnú i gcoinne príomhtháscairí feidhmíochta. Is iad na príomhtháscairí feidhmíochta a glacadh aga turais ar príomhbhealaí sainaitheanta mar atá léirithe ar **Fhíor NTS-32** chun tuiscint a fháil ar na tionchair straitéiseacha, feidhmíocht acomhal chun tuiscint a fháil ar na tionchair áitiúla ag príomhacmhail arna léiriú ar **Fhíor NTS-32**, agus **staidreamh líonra** mar tháscairí brú tráchta agus moille. Bhí na príomhtháscairí feidhmíochta sin ina modh chun na tairbhí a tabhaíodh tríd an bhforbairt bóthair atá beartaithe a thabhairt isteach a mheasúnú agus a uasmheadú tríd an dearadh.

Go deimhin, dearbhaíodh in anailís ar an tionchar tráchta nach mbeidh tionchair shuntasacha diúltacha tráchta ar bith mar thoradh ar an bhforbairt bóthair atá beartaithe a thabhairt isteach. Dearbhaíodh san anailís ar an tionchar tráchta go mbeadh tairbhí suntasacha mar thoradh ar an bhforbairt bóthair atá beartaithe a thabhairt isteach ó thaobh agaí turais, feidhmíocht acomhal, agus staidreamh líonra de, lena n-áirítear, ach gan a bheith teoranta don mhéid seo a leanas:

Laghdófar agaí turais ar príomhbhealaí thart ar an gcathair agus isteach sa chathair mar gheall ar an bhforbairt bóthair atá beartaithe a thabhairt isteach, go háirithe:

- Ar bhealach 3 feadh Bhóthar Dáileacháin an Iarthair atá ann a bhfuiltear ag díriú air le haghaidh Príomhbhealach Bus, déanfar laghdú thart ar 30% ar an aga turais ar an treo isteach i mbuaic-amanna na maidine
- Ar bhealach 4a feadh Bhóthar Shéamais Uí Chuirc a bhfuiltear ag díriú air le haghaidh Príomhbhealach Bus, déanfar laghdú thart ar 8% ar an aga turais ar an treo isteach agus laghdú 16% san aga turais amach i mbuaic-amanna na maidine
- Ar bhealach 4b feadh an N6 atá ann ó Thimpeallán na gCiarabhánach go dtí an N6 atá ann ag Cúil Each déanfar laghdú thart ar 35% ar an aga turais i gCnoc Mhaoil Drise ar an treo isteach agus amach araon i mbuaic-amanna na maidine
- Ar bhealach 5 feadh Chnoc Mhaoil Drise go hAcomhal Mhóinín na gCiseach agus ar aghaidh go Loch an tSáile feadh an R4339, bealach a bhfuiltear ag díriú air mar Phríomhbhealach Bus, déanfar laghdú thart ar 13% ar an aga turais ar an treo isteach agus amach i mbuaic-amanna na maidine

- Ar bhealach 11 feadh Sheanbhóthar Bhaile Átha Cliath, bealach a bhfuiltear ag díriú air le haghaidh Príomhbhealach Bus, déanfar laghdú thart ar 25% ar an aga turais ar an treo isteach i mbuaic-amanna na maidine
- Déanfar feabhsuithe suntasacha suas le 47% ar an aga turais ar Bhealach 4b sna huairanta idirbhuaice i mbuaic-amanna an tráthnóna chomh maith
- Déanfar feabhsuithe suntasacha suas le 47% ar an aga turais ar Bhealach 5 sna huairanta idirbhuaice i mbuaic-amanna an tráthnóna chomh maith

Léirítear in anailís acomhal sna buaic-amanna taistil go mbeidh laghdú 50% ar líon na n-acmhainn nó gar de mar thoradh ar an bhforbairt bóthair atá beartaithe faoi mar a leanas:

- Tiocfaidh laghdú os cionn 70% ar líon na nasc ró-acmhainne ag príomhacmhail feadh Chonair an N6/R338 i mbuaic-am an tráthnóna
- Tiocfaidh laghdú beagnach 50% ar líon na nasc ró-acmhainne ar líonra iomlán na cathrach i mbuaic-am an tráthnóna

Tiocfaidh laghdú suntasach ar mhoill an líonra nuair a bheidh an fhorbairt bóthair atá beartaithe i bhfeidhm agus soláthróidh sé meánluasanna níos airde sna tréimhsí ama go léir

Trí bhealach malartach thart ar an gcathair a sholáthar, beidh laghdú ar na leibhéil tráchta agus brú tráchta i lár na cathrach mar thoradh ar an bhforbairt bóthair atá beartaithe

9

**Measúnacht
Timpeallachta
maidir leis an
bhForbairt Bóthair
atá Beartaithe**

9.1 Próiseas an MTT

Próiseas is ea Measúnacht Tionchair Timpeallachta (MTT) chun na héifeachtaí ar an timpeallacht a thuar a tharlaíonn mar gheall ar fhorbairt, ag sonrú go n-áirítear leis an timpeallacht daoine, pobail, réadmhaoin, sláinte an duine, oidhreacht, seandálaíocht, tírdhreach agus amharc, torann agus aer, chomh maith leis na topaicí sin a bhaineann léi de ghnáth amháil éiceolaíocht, bithéagsúlacht, ithreacha agus uisce. Teastaíonn MTT éigeantach toisc go n-áirítear leis an bhforbairt bóthair atá beartaithe mótarbhealach agus droichead, tarbhealach agus dhá thollán a bheidh níos airde ná 100 méadar an ceann. Cuirfear an Tuarascáil MTT isteach chuig an mBord Pleanála faoi Alt 51 d'Acht na mBóithre, óna lorgófar faomhadh don fhorbairt bóthair atá beartaithe. Tugtar Tuarascálacha ar Mheasúnachtaí Tionchair Timpeallachta ar Ráitis Tionchair Timpeallachta anois sa Treoir MTT (arna leasú le Treoir 2014/52/AE).

Is é is cuspóir le próiseas an MTT roghanna eile a bhreithniú ar an gcéad dul síos, agus ó sin amach tionchair shuntasach dhóchúla ar bith ar an timpeallacht de bharr na forbartha bóthair atá beartaithe a shainaithint agus a thuar, chun cur síos a dhéanamh ar conas is féidir iad sin a mhaolú nó a laghdú, agus an t-eolas sin ar fad a léirmhíniú agus a chur in iúl trí cháipéis fhoirmiúil ar a dtugtar Tuarascáil MTT, ar a dtugtaí Ráiteas Tionchair Timpeallachta (RTT) roimhe sin.

Rinneadh comhairliúchán leis an bpobal i gcoitinne, comhairlithe reachtúla agus neamhreachtúla trí sheisiúin eolais phoiblí agus rannpháirtíocht fhaisnéiseach. Rinneadh tuairimí a fuarthas le linn na céime comhairliúcháin sin a athbhreithniú agus a bhreithniú in ullmhú na Tuarascála MTT seo.

Lena chois sin, tá measúnú sonrath déanta ar na tionchair fhéideartha ar láithreáin Natura 2000 ainmnithe (is iad sin limistéir faoi chosaint speisialta agus limistéir faoi chaomhnú speisialta atá ainmnithe lena gcosaint faoi Threoir AE maidir le Gnáthóga agus tugtar láithreáin Eorpacha orthu) sa Ráiteas Tionchair Natura (NIS), atá ina chuid den iarratas seo ar fhaomhadh chuig an mBord Pleanála chomh maith. Is é tátal an NIS nach mbeidh drochthionchar ag an bhforbairt bóthair atá beartaithe ar shláine láithreán Eorpach ar bith, cibé leis féin nó i gcomhar le plean nó tionscadal ar bith eile agus níl amhras eolaíoch ar bith ann maidir leis an tátal sin.

9.2 Daoine, Daonra agus Sláinte an Duine

Ar an drochuair ach go dosheachanta beidh tionchair mar thoradh ar an bhforbairt bóthair atá beartaithe ar na pobail áitiúla agus na daoine atá ina gcónaí i ngaireacht na forbartha bóthair atá beartaithe. Topaic leathan is ea an measúnacht tionchair faoin gceannteideal Daoine, Daonra agus Sláinte an Duine faoina “gcumhdaítear daoine a bheith ann, gníomhaíochtaí agus sláinte daoine, ag breathnú ar dhaoine de ghnáth mar ghrúpaí nó mar ‘dhaonraí’” (EPA 2015). Baineann gnéithe a scrúdaíodh go príomha le tionchair ón bhforbairt bóthair atá beartaithe ar ghníomhaíochtaí socheacnamaíocha agus ar shláinte an phobail, agus tá breac-chuntas déanta ar gach ceann díobh thíos. Ba cheart a thabhairt faoi deara go mbreithnítear na tionchair fhéideartha ar dhaoine chomh maith faoi na ceannteidil Sócmhainní Ábhartha Talmhaíochta agus Neamhthalmhaíochta, Ithreacha agus Uisce, Torann agus Creathadh, Cáilíocht an Aeir agus Aeráid agus Tírdhreach agus Amharc.

Áirítear ar ghnéithe a bhaineann le **gníomhaíochtaí socheacnamaíocha** patrúin turais, taitneamhacht agus scaradh an phobail, gnó, turasóireacht agus fostaíocht, seirbhísí éiceachórais agus úsáid na Gaeilge. Pléitear gnéithe eile a bhaineann le daoine amhail taitneamhacht amhairc, an oidhreacht thógtha agus nádúrtha, sócmhainní ábhartha agus núis faoin topaic ábhartha.

Breithnítear **tionchair ar shláinte an duine** go príomha trí mheasúnú ar chonairí an chomhshaoil trína bhféadfaí tionchar a imirt ar an tsláinte amhail aer, torann, uisce nó ithir. Dá bhrí sin, braitheann an measúnú sláinte ar na measúnachtaí sonracha agus baineann sé leas astu de réir mar is gá lena scrúdú cibé an bhféadfadh nó nach bhféadfadh tionchar bheith ag na héifeachtaí ó cheann ar bith de na tionchair a sainithníodh ar an tsláinte. D’fhéadfadh tionchair dá leithéid teacht chun cinn ó nasc le tionchair ar thailte éillithe faoin topaic Ithreacha agus Geolaíocht, le tionchair ar screamhuisce a sainithníodh faoin topaic Hidrigeolaíocht, le tionchair fhéideartha ar bith ar uisce dromchla agus limistéir uisce tuile a sainithníodh faoin topaic Hidreolaíocht, agus leis na tionchair ar cháilíocht an aeir agus tionchair torainn agus creatha ag réadmhaoine in aice leis an bhforbairt bóthair atá beartaithe.

Breithnítear sa mheasúnacht sláinte chomh maith ar na héifeachtaí síceolaíocha, feabhas ar shláinte agus feabhas ar sheirbhísí.

9.2.1 Socheacnamaíoch

Rinneadh measúnú socheacnamaíoch ar an bhforbairt bóthair atá beartaithe agus díriodh ann ar ghnéithe a bhaineann le patrúin turais, taitneamhacht agus scaradh an phobail, gnó, turasóireacht, fostaíocht, agus úsáid na Gaeilge.

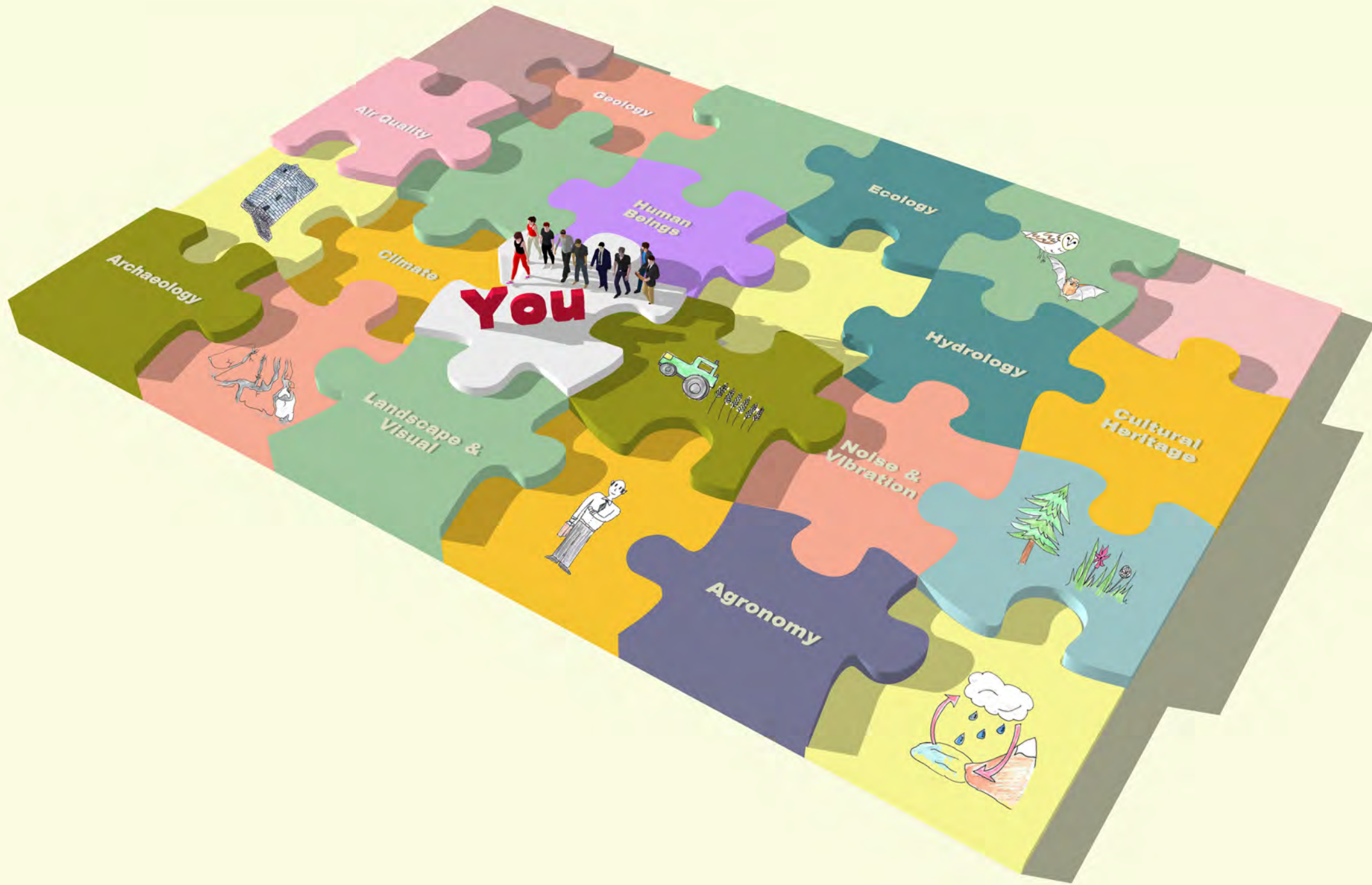
9.2.1.1 Turais

Ar an iomlán, soláthróidh an fhorbairt bóthair atá beartaithe cuarbhóthar a bhfuil an-ghá leis thart ar Chathair na Gaillimhe, agus nascaidh sé Gaillimh, lena n-áirítear a seirbhísí straitéiseacha amhail Ollscoil na hÉireann, Gaillimh agus Ospidéal Ollscoil na hÉireann, Gaillimh, leis an gcuid eile d’Éirinn. Soláthróidh sé laghdú an-suntasach ar na hagaí turais. Cuirfidh sí feabhas ar inrochtaineacht Chathair na Gaillimhe trí bhealach a éascú trasna Abhainn na Gaillimhe gan gá dul trí fho-bhailte lárnaigh na cathrach. Cuirfidh sé feabhas chomh maith ar inrochtaineacht réigiún iargúlta, agus ar an gcaoi sin éascóidh sé laghduithe ar aonrú eacnamaíoch agus sóisialta na limistéar iargúlta, go háirithe na ceantair Ghaeltachta.

Le haistriú an tráchta ó shuíomhanna lár na cathrach cuirfeadh feabhas ar thaitneamhacht turais d’úsáideoirí uile an bhonneagair bhóithre atá ann. Go sonracha, cuirfidh sé spás bóthair ar fáil chun saoráidí níos fearr do choisithe agus rothaíochta a sholáthar agus cuirfeadh deiseanna ar fáil d’iompar poiblí nua i gcomhréir le cuspóirí an SIG. Cuirfidh aistriú an tráchta le feabhsú taitneamhachtaí agus folláine ghinearálta na bpobal atá ina gcónaí laistigh de bhóithre uirbeacha gnóthacha nó taobh leo.

⁷ Bainte ó na Nótaí Comhairle chun Ráitis Tionchair Timpeallachta a Ullmhú (Dréacht GCC, Meán Fómhair 2015) atá nuashonraithe ó shin

9.2.1.2 Pobal

Dearadh an fhorbairt bóthair atá beartaithe chun an méid réadmhaoine cónaithe agus is féidir a sheachaint, ach ag cur san áireamh dáileadh na forbartha, agus láithreach fhorbairt líneach na cathrach agus tithe feadh fhormhór na mbóithre a shíneann amach ón gcathair, ar an drochuair agus go dosheachanta scartálófar nó ceannófar líon réadmhaoine mar thoradh ar a thógáil. Díreofar é sin i limistéir faoi leith. Chomh maith leis an tionchar diúltach díreach ar shealbhóirí tí iad féin, imreoidh sé tionchar diúltach a bheidh éagsúil ar na cónaitheoirí a bheidh fágtha agus ar an leibhéal pobail ag brath ar neart idirghníomhaíocht an phobail a bheidh tagtha chun cinn ag gach suíomh agus inbhuanaitheacht na saoráidí pobail amhail scoileanna.

I roinnt suíomhanna, agus go háirithe na Forá Maola, gaireacht Bhóthar Mhaigh Cuilinn an N59, Bhóthar Áth Cinn an N84 agus sa Chaisleán Gearr, beidh tionchar suntasach ar na pobail áitiúla mar gheall ar an ngá a bheidh ann líon suntasach réadmhaoine atá sna ceantair sin cheana a cheannach nó a scartáil. Beidh tionchar ag an bhforbairt bóthair atá beartaithe ar thart de thailte atá criosaithe le haghaidh forbairt chónaithe ag Comhairle Cathrach agus Comhairle Chontae na Gaillimhe.

9.2.1.3 Taitneamhacht agus Gnó

Beidh tionchar ag an bhforbairt bóthair atá beartaithe ar na háitribh thráchtála i limistéir an N84, an N83 agus Bhaile an Bhriotaigh. Rachfar i ngleic leis na tionchair sin ar fad mar chuid den phróiseas ceannaigh talún agus trí chúiteamh airgeadais, ach arís tá na gnólachtaí sin ina slite beatha do a lán

daoine aonair agus mar sin beidh eagsúlacht tionchair ann ó thionchair measartha go suntasach. Beidh tionchar ag an bhforbairt bóthair atá beartaithe ar thart de thailte atá criosaithe le haghaidh forbairt tráchtála nó tionsclaíochta ag Comhairle Cathrach agus Comhairle Chontae na Gaillimhe.

Beidh tionchar iarmharach diúltach an-suntasach a bheidh éagsúil ag an bhforbairt bóthair atá beartaithe ar Champas Spóirt Ollscoil na hÉireann, Gaillimh, ag an Daingean, cé gur féidir é sin a laghdú go dtí tionchar iarmharach measartha má dhéanann Ollscoil na hÉireann, Gaillimh, cumrú cuí. Caillfear dhá pháirc, ceann amháin díobh a bhfuil cead pleanála faighte ina leith le páirc 3G ina mbeidh tuilsoilsiú a dhéanamh de, agus an paillíun spóirt. Soláthrófar páirc 3G agus páirc traenála nua ina mbeidh tuilsoilsiú ina n-áit, agus beidh cúiteamh airgeadais ag teastáil le dul i ngleic leis na tionchair eile. Beidh tionchar buan ar an tsaoirid spóirt ag an tarbhealach lasnairde a bheidh an bóthar i dtreo thrasnú Abhainn na Gaillimhe á iompar air. Ní bheidh scaradh fisiciúil ar bith ann, ach beidh tionchar ag an trasnú ar thaitneamhacht úsáideoirí na saoráide spóirt agus an úsáid taitneamhachta cois abhann.

Ciallaíonn suíomh beartaithe Thollán Ráschúrsa na Gaillimhe agus bearta um maolú nach mbeidh tionchair dhíreacha taitneamhachta ar bith ar ghnó an ráschúrsa nó ar imeachtaí rásaíochta le linn an oibriúcháin. Beidh buanrochtain nua ar fáil ar Bóthar Thuama an N83 trí Bhóthar Ceangail Pháirc Gnó na Cathrach Thuaidh agus trí Bhóthar Ceangail na Páirce Móire agus beifear ábalta rochtain i bhfad níos fearr a chur ar fáil ón N6 atá ann a mhéid is go mbeidh na glantionchair dearfach.

9.2.1.4 An Ghaeilge

Maidir leis an nGaeilge, tá an úsáid laethúil as an nGaeilge íseal i measc dhaonra an limistéir a dtéann an fhorbairt bóthair atá beartaithe i gcion air, agus sa chás go bhfuil sí ann, dírtéar ar úsáid na Gaeilge i gcomhthéacs oideachais go háirithe. Cé go bhfuil an daonra ag méadú, níl úsáid na Gaeilge mar theanga phobail ag fás ag an am céanna. Ní bheidh tionchar diúltach ar bith ag an bhforbairt bóthair atá beartaithe ar úsáid na Gaeilge amach anseo.

9.2.1.5 Fostaíocht & Turasoireacht

Beidh tionchar dearfach suntasach ag an bhforbairt bóthair atá beartaithe ar gheilleagar na Gaillimhe tríd an mbrú tráchta a chuireann srian ar an bhfás eacnamaíoch agus ar iomaíochas faoi láthair a laghdú. Beidh tionchar dearfach ag an nasc níos fearr a sholáthrófar le cinn scríbe chuig iarthar Chathair na Gaillimhe ar an acmhainneacht le haghaidh forbairt eacnamaíoch agus fás leanúnach ar an líon turasoírí.

9.2.1.6 Seirbhísí éiceachórais

Soláthraíonn seirbhísí éiceachórais a lán tairbhí éagsúla a fhaigheann daoine in aisce ón timpeallacht nádúrtha. Tá an acmhainn ag éiceachóras a fheidhmíonn mar is ceart an timpeallacht nádúrtha a chuireann le folláine an duine a rialú agus tacú léi. Breithníodh na tionchair fhéideartha ar sheirbhísí éiceachórais trí mheasúnacht ar na tosca comhshaoil (conair) trína bhféadfaí dul i gcion ar na seirbhísí éiceachórais amhail uisce, ithreacha, torann agus taitneamhacht ghinearálta agus bhrath sé ar an measúnacht bhithéagsúlachta i gcomhthéacs na dtionchar féideartha ar an mbithéagsúlacht agus go hindíreach ar sheirbhísí éiceachórais. Níor sainithníodh tionchair ar bith sna measúnachtaí sin a mbeadh tionchar suntasach iarmharach ar na seirbhísí éiceachórais mar thoradh orthu le linn thógáil na forbartha bóthair atá beartaithe.

9.2.2 Measúnacht ar Shláinte an Duine

Rinneadh measúnú ar na tionchair fhéideartha ar an tsláinte de dheasca na forbartha bóthair atá beartaithe chomh maith agus an bhéim ar éifeachtaí suntasacha dóchúlá, i.e. ar éifeachtaí a meastar gur dócha go dtarlódh siad, agus dá dtarlódh siad, bheifí ag súil leo a bheith suntasach. Díródh sa mheasúnacht sláinte ar thrí phríomhréimse: *cosaint na sláinte*, *feabhsuithe ar an tsláinte agus seirbhísí a fheabhsú*. Rinneadh athbhreithniú ar threoir atá ann agus ar threoir atá ag teacht chun cinn maidir leis an tsláinte a mheasúnú sa MTT. Sa mheasúnacht sláinte sin baineadh leas as cur chuige bunaithe ar chaighdeán agus as measúnacht folláine ina raibh saincheistanna um shláinte síceolaíoch amhail strus agus imní.

9.2.2.1 Cosaint na Sláinte

Díródh sna sonraí a bailíodh i ndáil le cosaint shláinte an duine ar thorthaí na measúnachtaí teicniúla ar thorann, aer, ithir agus uisce agus a maolú chun guais fhéideartha ar bith a bhaineann go díreach leis an méid atá beartaithe a dhearbhu.

Úsáidtear caighdeán theicniúla sna measúnachtaí sin⁷ (amhail caighdeán maidir le cáilíocht an aeir) chun a fháil amach an dtiocfaidh tionchair shuntasacha chun cinn nó nach dtiocfaidh. Tá sé tábhachtach a léiriú go bhfuil caighdeán sláinte ansin ní hamháin chun grúpaí láidre laistigh den daonra a chosaint, ach tá sé beartaithe go príomha leo daoine leochaileacha a chosaint. Socraítear na caighdeáin sin ar leibhéal nach mbeadh héifeachtaí suntasacha sláinte ar bith ag baint leo, ach ní eisiaítear gach uile éifeacht leo, i.e. d'fhéadfadh éifeachtaí beaga nó measartha sláinte a bheith ann fiú faoi na leibhéal ag a mbeadh caighdeán bunaithe ar shláinte i bhfeidhm.

Torann

Táthar ag súil go mbeidh roinnt éifeachtaí diúltacha ag an torann tógála; mar sin féin, beidh sé gearrthéarmach agus teoranta ag cleachtais oibre agus uaireanta oibre teoranta. I dtorthaí an samhaltaithe torainn a rinneadh don chéim oibriúcháin léirítear go mbeidh tionchair fhéideartha torainn ar dhaoine i réadmhaoine cónaithe in aice leis an bhforbairt bóthair atá beartaithe, ach go maolófar na tionchair fhéideartha sin trí dhromchlú bóithre íseal-teorainn agus bacainní torainn a chur chun feidhme. Léirítear sa mheasúnacht torainn chomh maith go mbeidh tairbhe i gceist le haghaidh líon mór daoine laistigh den chathair mar gheall ar chion den trácht reatha a bheith á aistriú uathu siúd a úsáidtear faoi láthair. Ar bhonn threoirínte torainn oíche an WHO, beidh éifeachtaí tairbhiúla ann don phobal atá ina chónaí feadh bhóithre atá ann i gcás go laghdófar an trácht.

Aer

Breithníodh cáilíocht an aeir sna céimeanna tógála agus oibriúcháin araon. Ag cur san áireamh na bearta um maolú atá beartaithe i dtaca le dusta agus astaíochtaí eile le linn na céime tógála, agus an tréimhse measartha teoranta ama, níltear ag súil go mbeidh éifeacht dhiobhálach ag tionchair cháilíocht an aeir ar shláinte an duine le linn na céime tógála. I samhaltú mionsonraithe bunaithe ar na cásanna tráchta is measa sainaithear nach sárófar Caighdeán maidir le Cáilíocht an Aeir, agus mar sin go gcosnófar daoine leochaileacha amhail daoine a bhfuil asma/plúchadh orthu, daoine scothaosta, daoine an-óg nó daoine tinne go ginearálta.

Ithreacha agus Uisce

Níl éifeachtaí díobhálacha ar ithreacha, ar cháilíocht nó ar chainníocht an uisce tuartha le linn na céimeanna tógála nó oibriúcháin.

Síceolaíoch

Cé go bhfuiltear ag súil le hanó éigin le linn na céime tógála, ní mhairfidh sé ach ar feadh tréimhse teoranta agus meastar nach éifeacht sláinte é de ghnáth. D'fhéadfadh tairbhí síceolaíocha a bheith ann don phobal i gcoitinne i gcomhthéacs agaí turais laghdaithe, moilleanna gan choinne laghdaithe chomh maith le gluaiseacht tráchta ar shiúl ón na limistéir ina bhfuil brú tráchta agus ina bhfuil daonra níos mó faoi láthair. Tá aistriú ciona den trácht chuig bóithre atá níos sábháilte, mar aon leis an dóchúlacht go mbeidh laghdú ar thimpistí agus ar bhásanna tráchta ina thairbhe fhéideartha chomh maith.

Ní bhaineann sé sin de na héifeachtaí díobhálacha ar dhaoine aonair a bhfuil sé éigeantach go gceannófar a dtithe. Faoi mar a luadh thuas, dearadh an fhorbairt bóthair atá beartaithe chun a mhéid réadmhaoine is féidir a sheachaint, ach tá líon suntasach ceannachán réadmhaoine fós ann agus, cé go bhfuil sé faoi réir cúiteamh airgeadais, tá sé tábhachtach go n-aithnítear go bhféadfadh sé go mbeadh na daoine sin faoi strus nó go mbeadh imní orthu mar thoradh an phróisis sin. Áireofar ar an maolú féachaint le ceannach na réadmhaoine sin a chaibidlíú a luaithe is féidir, faoi réir cead a fháil, infhaighteacht an mhaoinithe agus gan dúshláin dhlíthiúla ar bith, chun uasmhéad ama a thabhairt do na daoine sin chun tithe nua a cheannach.

⁷ Cumhdaítear faoi na caighdeáin téarma sa chás seo treoirínte maidir le treoirínte ar shamplaí torainn toisc nach bhfuil caighdeán dá leithéid ar fáil faoi láthair.

9.2.2.2 Feabhsuithe ar an tsláinte agus seirbhísí a fheabhsú

Sainaitníodh deiseanna d'fheabhsuithe sláinte agus rochtain níos fearr ar sheirbhísí le linn comhairliúcháin fhairsinge phoiblí agus le linn anailíse ar an tsamhail iompair agus áirítear orthu, ach níl siad teoranta don mhéid seo a leanas:

- D'fhéadfadh fás agus forbairt na turasoireachta a bhféadfadh stádas feabhsaithe socheacnamaíoch bheith mar thoradh air, tionchar dearfach a bheith aige ar thorthaí sláinte.
- D'fhéadfadh sláinte fheabhsaithe bheith mar thoradh ar fhostaíocht mhéadaithe agus dífhostaíocht, go háirithe dífhostaíocht fhadtéarmach laghdaithe. Má bhaintear é sin amach, beidh tairbhí ann chomh maith i gcomhthéacs na sláinte sóisialta lena n-áirítear laghdú ar an éagothroime shóisialta
- Deiseanna le haghaidh laghdú féideartha ar thimpistí tráchta bóithre
- Acmhainneacht le haghaidh iompar poiblí níos fearr agus timpeallacht níos fearr do rothaíocht agus siúl laistigh de lár na cathrach ina raibh trácht trom roimhe seo a bhfuil méadú foriomlán ar thairbhí sláinte mar thoradh air

Tá breac-chuntas déanta ar chainníochtú chuid de ar na tairbhí inrochtaineachta agus cuimsithe shóisialta de dheasca na forbartha bóthair atá beartaithe agus bearta uile an SIG mar seo a leanas:

- Cuirfead feabhas ar an inrochtaineacht agus ar an gcuimsiú sóisialta do bheagnach gach páirt de Chathair na Gaillimhe le laghdú ar agáí turais do gach modh iompair.

- Tá acmhainneacht ann le haghaidh rochtain éifeachtach ar na seirbhísí éigeandála lena n-áirítear otharcharranna
- Tá acmhainneacht ann do dheiseanna méadaithe le haclaíocht a dhéanamh mar gheall ar thimpeallacht a bheidh níos fabhraí do shiúl agus rothaíocht mar aon leis na tairbhí sláinte lena mbaineann
- Tá deiseanna suntasacha ann le haghaidh rochtain níos fearr ar sheirbhísí. Dóibh siúd laistigh de Chathair na Gaillimhe agus den cheantar máguaird, éascóidh trácht laghdaithe feadh shráideanna na cathrach rochtain ar sheirbhísí lena n-áirítear ionaid sláinte. Dóibh siúd atá ina gcónaí lasmuigh de Chathair na Gaillimhe tá acmhainneacht ann lena n-áirítear rochtain níos fearr ar an líonra bóithre náisiúnta agus mar sin rochtain ar sheirbhísí eile lena n-áirítear ospidéal náisiúnta

Ar an iomlán, tá tionchair na forbartha bóthair atá beartaithe ar shláinte an duine dearfach den chuid is mó. Ó dhearcadh pobail de, tá tairbhí soiléire ann i gcomhthéacs chosaint na sláinte, deiseanna le haghaidh feabhsuithe sláinte agus rochtain ar sheirbhísí. Tá líon teoranta daoine aonair ann, áfach, iad siúd atá ina gcónaí gar don fhorbairt bóthair atá beartaithe go príomha, a bhféadfadh torthaí beaga diúltacha i gcomhthéacs torainn agus cháilíocht an aeir bheith ann dóibh. Déanfar iad sin a íoslaghdú trí bhearta um maolú a úsáid.

Go hachomair ó dhearcadh shláinte an duine de, ní bheidh éifeachtaí díobhálacha ar bith ag an bhforbairt bóthair atá beartaithe ar shláinte an duine.

9.3 Sócmhainní Ábhartha Neamhthalmhaíochta

Áirítear ar shócmhainní ábhartha neamhthalmhaíochta lonnaíochtaí agus réadmhaoin, bonneagar fónas, agus talamhúsáid. Ceannófar talamh le haghaidh na forbartha bóthair atá beartaithe ó réadmhaoin neamhthalmhaíochta lena n-áirítear réadmhaoiné cónaithe, tráchtála, tionsclaíoch, tailte atá criosaithe lena bhforbairt, tailte spóirt, tailte ráschúrsaí, tailte scoileanna, agus tailte séipéal. Áirítear ceannach talún atá lonnaithe faoi láthair laistigh den bhóthar poiblí faoi úinéireacht chlártaite na ndaoine aonair príobháideacha san fhigiúr sin. Tá tionchar doibhrite ag fáil foghráid ar réadmhaoiné a dtéitear i gcion orthu mar go bhfuil na hoibreacha go hiomlán lasmuigh de thorainn na réadmhaoiné atá ann. Rinneadh measúnachtaí ar thionchair sócmhainní ábhartha neamhthalmhaíochta lena chinneadh an raibh gá nó nach raibh le maolú a dhéanamh do na tionchair sin, agus lena dhearbhu cad iad na tionchair shuntasacha iarmharacha a bheadh ann fós i ndiaidh an mhaolaithe.

Ó tosaíodh dearadh na forbartha bóthair atá beartaithe rinneadh gach iarracht le scriosadh na réadmhaoiné a sheachaint nuair ab fhéidir. Cé gur breithníodh go sonrath ar líon réadmhaoiné cónaithe atá le ceannach i roghanna eile ar CCNG an N6, ní rabhthas ábalta, ar an drochuair, na réadmhaoiné ar fad a sheachaint ag cur san áireamh na srianta suntasacha maidir le bonneagar iompair úr a

forbairt i nGaillimh lena n-áirítear forbairt líneach na cathrach agus an gá le gaireacht idir an fhorbairt bóthair atá beartaithe agus an timpeallacht uirbeach chun réiteach optamach le haghaidh cuarbhóthair a sheachadadh. Ar an drochuair, caithfear líon réadmhaoiné a scartáil fós a bhfuil gá leo chun an fhorbairt bóthair atá beartaithe a thógáil agus chun an chuid mhór tairbhí a sholáthraíonn an fhorbairt bóthair atá beartaithe faoi mar seo a leanas a chinntiú:

- 44 réadmhaoin cónaithe
- 2 réadmhaoin tionsclaíoch (tá ceithre fhoirgneamh i réadmhaoin amháin)
- 3 réadmhaoin tráchtála

Chomh maith le scartáil 44 réadmhaoin cónaithe, ní mór 10 réadmhaoin cónaithe bhreise agus gabháltas amháin lena bhfuil cead pleanála cónaithe iomlán a cheannach go hiomlán.

Beidh tionchar iarmharach an-suntasach a bheidh éagsúil ag an bhforbairt bóthair atá beartaithe ar Champas Spóirt Ollscoil na hÉireann, Gaillimh ag an Daingean mar gheall nach bhfuil Máistirphlean Spóirt Ollscoile nua ann. Déanfar na tionchair oibriúcháin ar an gclós stábla agus saoráidí gaolmhara ag Ráschúrsa na Gaillimhe a mhaolú trína n-athlonnú. Meastar go mbeidh tionchar iarmharach dearfach beag ag an bhforbairt bóthair atá beartaithe ar Ráschúrsa na Gaillimhe mar gheall ar na hoibreacha um maolú atá beartaithe.

As an 313 réadmhaoin neamhthalmhaíochta, beidh tionchair an-suntasacha ag 37 ceann díobh, tionchair shuntasacha ag 20 ceann díobh, tionchair mheasartha ag 45 ceann díobh, tionchair bheaga ag 101 díobh agus beidh an 110 ceann eile doibhrite.

Áireofar ar an maolú féachaint le ceannach na réadmhaoiné a chaibidliú a luaithe is féidir, faoi réir cead a fháil, infhaighteacht an mhaoinithe agus gan dúshláin dlíthiúla ar bith, chun uasmhéad ama a thabhairt do na daoine sin chun tithe nua a cheannach.

Tá roinnt tionchar ar sheirbhísí fónas lena n-áirítear Bord Soláthair an Leictreachais (BSL), Líonraí Gáis Éireann (GNI), Eir, Virgin Media, E-Net, BT, Vodafone, Three Networks Ireland, agus Uisce Éireann. I gcás go bhfuil tionchar ar sheirbhísí atá ann le linn na céime tógála beidh soláthar malartach ar fáil. Beidh sé riachtanach soláthar le seirbhísí atá ann a choimeád, a mhéad is féidir, le linn na tógála. Ní beidh tionchair iarmharacha ar bith ar sheirbhísí.

9.4 Sócmhainní Ábhartha Talmhaíochta

Trasnóidh an fhorbairt bóthair atá beartaithe limistéar ar a bhfuil gabháltais bheaga talmhaíochta den chuid is mó. Tá talamh de dhroch-cháilíocht ar an taobh thiar d'Abhainn na Gaillimhe go ginearálta agus cé go bhfuil sé measctha, tá cáilíocht na talún ar an taobh thoir d'Abhainn na Gaillimhe níos fearr. Is é an príomhfhiontar feirmeoireachta eallach mairteola. Tá cion measartha ard fiontar d'íogaireacht an-íseal go híogaireacht mheasartha eachaí feadh bhealach na forbartha bóthair atá beartaithe.

Rinneadh meastóireacht ar thionchair Sócmhainní Ábhartha Neamhtalmhaíochta lena chinneadh an raibh gá nó nach raibh le maolú a dhéanamh do na tionchair sin, agus lena dhearbhu cad iad na tionchair shuntasacha iarmharacha a bheadh ann fós i ndiaidh an mhaolaithe.

Moladh bearta chun na tionchair a sainathnóidh le linn na tógála agus an oibriúcháin ar shócmhainní ábhartha talmhaíochta a mhaolú. Le linn na tógála, áirítear orthu sin rochtain, seirbhísí, agus teorainneacha a chothabháil. Áireofar ar mhaolú a bhaineann le tógáil chomh maith bainistíocht a dhéanamh ar na tionchair ar an gcomhshaol a thiocfaidh as gníomhaíochtaí a bhaineann le tógáil amhail dusta agus rith chun srutha uisce. I ndáil leis an gcéim oibriúcháin tá cailteanas na dtailte talmhaíochta buan agus ní féidir é a mhaolú ach trí chúiteamh airgeadais. I gcás go bhfuil sócmhainní ábhartha talmhaíochta gearrtha maolaíodh na tionchair sin trí rochtain nó trí sholáthar rochtana.

Le linn na tógála beidh tionchair shealadacha mar thoradh ar chruthú torainn, dusta agus trácht agus leis an maolú níl siad shuntasach go ginearálta agus ní bheidh tionchair iarmharach shuntasacha mar thoradh air. Cuirfidh tús leis an gcéim oibriúcháin a luaithe is a osclófar an bóthar do thrácht agus mairfidh sé ar feadh i bhfad. Beidh na héifeachtaí iarmharacha a tharlóidh le linn na tréimhse seo buan agus beidh siad níos suntasaí ná na tionchair shealadacha a tharlóidh le linn na céime tógála.

9.5 Cáilíocht an Aeir agus Aeráid

Rinneadh tionchar féideartha na forbartha bóthair atá beartaithe ar cháilíocht an aeir a mheasúnú do na céimeanna tógála agus oibriúcháin araon trí bhreithniú ar thiúcháin chúlra truaileán, astaíochtaí ón trácht ar bhóithre, an dóchúlacht go mbeadh dusta tógála ann, agus astaíochtaí ó thrácht na tógála. Cuireadh tiúcháin tuartha i gcomparáid leis na huasluachanna iomchuí.

Cuireann an trácht ar bhóithre ar na bealaí náisiúnta (lena n-áirítear an N6, N83, N67, N59 agus N84 atá ann) agus ar an líonra bóithre áitiúla le truailliú cháilíocht an aeir sa limistéar staidéir. Bíonn astaíochtaí níos airde faoi dhálaí brú tráchta, amhail iad sin atá i limistéir áirithe i gCathair na Gaillimhe, go háirithe le linn buaic-amanna. Déanann an Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (EPA) monatóireacht ar cháilíocht an aeir ag Acomhal na mBoidicíneach i nGaillimh. Léirítear leis an monatóireacht sin go bhfuil na tiúcháin truaileán bonnlíne reatha ar fad i gcomhréir leis na Caighdeán maidir le Cáilíocht an Aeir. Rinneadh monatóireacht sainiúil do láithreáin ar ábhar cáithníneach agus dé-ocsaíd nítrigine chomh maith thar thréimhse trí mhí i ngaireacht na forbartha bóthair atá beartaithe chun úsáid seo an EPA as sonraí monatóireachta a bhailíochtú. Breithníodh astaíochtaí carbóin i gcomhthéacs oibleagáidí na hÉireann maidir lena astaíochtaí carbóin a laghdú.

Le linn na céime oibriúcháin, bainfear comhlíonadh caighdeán um cháilíocht an aeir amach agus táthar ag súil le drochthionchar beag sa chás is measa. I ndiaidh cur chun feidhme beart um maolú, ní bheartaítear tionchair iarmharacha shuntasacha cháilíocht an aeir agus aeráide toisc go bhfuil sé tuartha go gcloítear leis na caighdeáin uile um cháilíocht an aeir maidir le cosaint shláinte an duine agus fásra. Le linn na céime tógála, déanfar monatóireacht ar cháithníníní agus monatóireacht ar shil-ligean dusta chun éifeachtúlacht na mbeart um maolú agus comhlíonadh caighdeán um chaighdeán an aeir a chinntiú.

9.6 Torann agus Creathadh

Rinneadh measúnú a bhain le tionchair fhéideartha torainn agus creatha na forbartha bóthair atá beartaithe don chéim tógála agus don chéim oibriúcháin araon.

Le linn na céime tógála, dearbhaíodh leis an measúnú go mbeidh na tionchair torainn ina dtionchair mheasartha dhiúltacha ghearrthéarmacha agus i roinnt cásanna go mbeidh siad ina dtionchair shuntasacha agus mhóimintiúla ag brath ar na gníomhaíochtaí a bheidh i gceist. Le húsáid beart deachleachtais um rialú torainn, uaireanta oibriúcháin, sceidealú oibreacha laistigh de na tréimhsí ama cuí, teorainneacha dochta do thorann tógála, agus monatóireacht torainn le linn na céime tógála, cinnteofar go mbeidh na tionchair rialaithe go dtí laistigh de na critéir ghlactha. Mar an gcéanna, beidh na tionchair chreatha le linn na céime tógála de-rialaithe trí úsáid a bhaint as trealamh íseal-tionchair agus cloí le huasluachanna dochta a bheidh faoi réir monatóireachta ag na foirgnimh íogaire is cóngaraí.

Le linn na céime oibriúcháin, méadófar na leibhéil torainn ag formhór na suíomhanna torann-íogaire feadh fhad na forbartha bóthair atá beartaithe. Cé go bhfuil leibhéil torainn agus méadaithe éagsúla agus méideanna tionchair ríofa ag na suíomhanna measúnachta, le cuimsiú dromchla bóthair íseal-torainn agus úsáid bacainní torainn feadh na teorann cois bóthair atá beartaithe laghdófar na leibhéil torainn go dtí agus laistigh de sprioc an deartha de 60dB Lden nó go dtí na leibhéil torainn 'Íosmhéid a Dhéanamh' a bhí ann cheana ag formhór na suíomhanna torann-íogaire. Beidh leibhéil torainn iarmharaigh ag líon beag suíomhanna fós os cionn sprioc an deartha de 60dB Lden le 1 go 2dB. Is é tátal na measúnachtaí sin go mbeidh athruithe ar leibhéil torainn an tráchta ar bhóithre diomaibhseach go mór i gcomhréir leis an treoir ábhartha. Maidir leis an tionchar foriomlán torainn i suíomhanna na measúnachtaí, ag cur san áireamh an t-athrú ar an timpeallacht torainn, na leibhéil torainn absalóideacha atá á mbreithniú agus gnáthfhreagairt an daonra ar na leibhéil tráchta ar bhóithre atá á mbreithniú ar fud an limistéir staidéir, tá sé ina thionchar dobhraite go suntasach agus beidh tionchar beag go measartha ar fhormhór na réadmhaoine.

Ar an iomlán, beidh na leibhéil torainn méadaithe ag réadmhaoine feadh na forbartha bóthair atá beartaithe a luaithe is a bheidh sé ag obair agus tarlóidh athrú ar an timpeallacht torainn. Dearadh an bóthar, áfach, chun leibhéil torainn an oibriúcháin a laghdú go dtí laistigh de na treoirlínte náisiúnta um dhearadh trí bhearta mionsonraithe um maolú torainn a chuimsiú. Tá an líon réadmhaoine gar don fhorbairt bóthair atá beartaithe measartha íseal i gcomparáid leo siúd laistigh de lár na cathrach atá nochta faoi láthair do theorainn i bhfad níos airde ó thrácht bóithre atá ag dul thart. Beidh tionchar dearfach torainn measartha go mór ar líon fairsing réadmhaoine torann-íogaire feadh an líonra bóithre atá ann mar thoradh ar an laghdú ar na méideanna arda tráchta a théann trí lár na cathrach. Níl tionchair iarmharacha shuntasacha torainn agus creatha ar bith ann.

9.7 Tírdhreach agus Amhairc

Tá dhá ghné dhlúthbhainteacha ar leith ag an tírdhreach. Tionchar amhairc is ea an chéad cheann arb é sin a mhéid is féidir an fhorbairt bóthair atá beartaithe a fheiceáil sa tírdhreach. Tionchar ar shaintréith an tírdhreacha is ea an dara ceann arb é sin éifeachtaí na forbartha bóthair atá beartaithe ar chomhdhéanamh nó ar struchtúr an tírdhreacha.

Sa mheasúnacht ar an tionchar amhairc breithníodh gabhdóirí amhairc feadh bhealach na forbartha bóthair atá beartaithe. Baineann formhór na ngabhdóirí le réadmhaoine cónaithe, ach breithnítear réadmhaoine cultúrtha agus oidhreachta, saoráidí pobail, e.g. séipéil, taitneamhachtaí agus saoráidí caitheamh aimsire, spásanna oscailte, cosáin agus breathnóirí eile laistigh den timpeallacht chomh maith.

Tagann saintréith an tírdhreacha ó chuma na talún, agus cuirtear gnéithe nádúrtha agus de dhéantús an duine san áireamh leis, amhail topagrafaíocht, gné tíre, fásra, talamhúsáidí agus an timpeallacht thógtha agus a n-idirghníomhaíocht chun patrúin shonracha a chruthú atá sainiúil do cheantair faoi leith. Breithnítear gnéithe amhail saintréith an tírdhreacha agus ainmniúcháin an tírdhreacha sa tuairisc ar an tírdhreach glactha chomh maith.

Gabhann an fhorbairt bóthair atá beartaithe trí thírdhreach tuaithe go ginearálta ar imeall thiar, thuaidh agus thoir Chathair na Gaillimhe. Tá forbairt chónaithe ina gné cheannasach, go háirithe ó thuaidh ó Bhearna, ón Daingean Uachtarach, ón Daingean Íochtarach, ó Baile an Dúlaigh, agus ón gCaisleán Gearr. Tá roinnt limistéar feadh na forbartha bóthair atá beartaithe a mbaineann cáilíocht agus íogaireacht tírdhreacha agus amhairc an-ard leo.

Is iad seo a leanas na príomhghnéithe suntasachta agus íogaireachta sa tírdhreach glactha:

- Saintréith tírdhreacha leath-nádúrtha d'fhéarach imeallach, plandú scrobarnaí, gleannta beaga srutha agus ballaí cloiche siar agus ó thuaidh ó Shráidbhaile Bhearna.
- Bainistíocht an Chomhshaoil agus Limistéir Spáis Oscailte, radhairc agus amhairc faoi chosaint, agus glasbhealaí beartaithe agus naisc siar agus ó thuaidh ó Shráidbhaile Bhearna.
- An tírdhreach éiritheach oscailte, lena n-áirítear tailte spáis oscailte, siar ó thuaidh ó Chathair na Gaillimhe.
- Conair Abhainn na Gaillimhe agus a suíomh tírdhreacha níos leithe, ar a n-áirítear iarsmaí feiceálacha Chaisleán Mhionlaigh, chomh maith le mósáic éagsúil de thírdhreacha leath-nádúrtha agus de thírdhreacha ar imir an duine tionchar orthu, plandú bruachánach, féarach, scrobarnach agus coillearnach. Radhairc agus amhairc faoi chosaint agus tailte ar an mbruach thiar atá ainmnithe mar Thalmhaíocht Ardtaitneamhachta
- Tailte caitheamh aimsire, spóirt agus taitneamhachta Champas Spóirt Ollscoil na hÉireann, Gaillimh agus na gceantar máguaird. Tailte ar bhruach thiar d'Abhainn na Gaillimhe atá ainmnithe mar Láthair Caitheamh Aimsire, Spás Oscailte
- An tírdhreach aolchloiche, féaraigh agus scrobarnaí agus ballaí cloiche soir ó thuaidh ó Chathair na Gaillimhe.

- An suíomh tírdhreacha droimníní agus gleannta níos leithe le radhairc agus amhairc faoi chosaint thart ar Loch Bhaile an Dúlaigh
- Tailte oscailte caitheamh aimsire Ráschúrsa na Gaillimhe agus na gceantar máguaird

Is iad seo a leanas na príomhghnéithe suntasachta agus íogaireachta amhairc sa tírdhreach glactha:

- Láithreacha, ceannasacht agus taitneamhacht amhairc na réadmhaoine agus forbartha cónaithe go ginearálta, go háirithe siar agus ó thuaidh ó Bhearna; siar agus siar ó thuaidh ón gcathair; chuig ceachtar taobh de Bhóthar Mhaigh Cuilinn an N59 ó thuaidh ón gcathair; ag Baile an Dúlaigh; agus ag an gCaisleán Gearr, Baile an Bhriotaigh agus Cúil Each-Cnoc Mhaoil Drise
- Suíomh roinnt radharc agus amhairc faoi chosaint
- An taitneamhacht amhairc a bhaineann le Campas Spóirt Ollscoil na hÉireann, Gaillimh
- An taitneamhacht amhairc a bhaineann le hAbhainn na Gaillimhe, lena n-áirítear suíomh Chaisleán Mhionlaigh
- An taitneamhacht amhairc a bhaineann le Ráschúrsa na Gaillimhe

I ngeall ar chineál an tírdhreacha bonnlíne, beidh réimse tionchar suntasach, an-suntasach agus trom tírdhreacha agus amhairc mar thoradh ar chéim tógála agus chéim thosaigh oibriúcháin na forbartha bóthair atá beartaithe, go dtí go mbunófar na tograí fairsinge um maolú an tírdhreacha agus go n-éireoidh siad éifeachtach ar a laghad. Le forbairt an phlandaithe maolaithe, laghdófar suntasacht agus déine na dtionchar tírdhreacha agus amhairc de réir a chéile le himeacht ama.

Fiú le forbairt an phlandaithe maolaithe, áfach, leanfaidh méid áirithe den tionchar iarmharach diúltach amhairc ag teacht chun cinn do réadmhaoine cónaithe agus réadmhaoine eile atá suite gar do theorainn na forbartha bóthair atá beartaithe nó in aice léi agus sa chás go dtéann an fhorbairt bóthair atá beartaithe, lena n-áirítear Mórdhroichead Abhainn na Gaillimhe, trasna limistéir íogaire tírdhreacha. Dá bhrí sin, beidh tionchair amhairc níos fadtarmaí ag an bhforbairt bóthair atá beartaithe do réadmhaoine atá suite gar don fhorbairt bóthair atá beartaithe agus gar do chlaífoirt arda agus ballaí coinneála. Áirítear leis sin na limistéir chónaithe bhunaithe ag Barr na Cranaí/ an Daingean, Baile an Dúlaigh, agus ag an gCaisleán Gearr chomh maith le lear mór réadmhaoine aonair atá suite feadh na forbartha bóthair atá beartaithe. Beidh tionchar buan agus suntasach ag an droichead atá beartaithe agus na claífort agus an tarbhealach lena mbaineann ar bhruach thoir na habhann ar ghleann tírdhreacha leath-nádúrtha agus ar shuíomh Abhainn na Gaillimhe agus Chaisleán Mhionlaigh agus ar an taitneamhacht caitheamh aimsire agus spóirt ag an taobh thuaidh de Champas Spóirt Ollscoil na hÉireann, Gaillimh agus ar thírdhreach aolchloiche Mhionlaigh agus Chúil Each soir ón abhainn.

9.8 Oidhreacht Seandálaíochta, Ailtireachta agus Chultúrtha

Rinneadh meastóireacht ar thionchair na hoidhreacht seandálaíochta, ailtireachta agus cultúrtha lena chinneadh an raibh gá nó nach raibh le maolú a dhéanamh do na tionchair sin, agus lena sainaitheint cad iad na tionchair iarmharacha shuntasacha a bheadh ann fós i ndiaidh an mhaolaithe. Sainithníodh sa scrúdú, a mhéid ab fhéidir le réasún, cineál na hacmhainne oidhreacht seandálaíochta, ailtireachta agus cultúrtha laistigh de lorg na forbartha bóthair atá beartaithe agus gar di ó thaifid atá ann agus ó chuartheanna ar láithreáin.

Imreoidh an fhorbairt bóthair atá beartaithe tionchar trom agus díreach ar shéadchomhartha taifeadta amháin, atá liostaithe mar Bhallún. Níor aimsíodh an ghné sin le linn chigireacht allamuigh agus ní rabhthas ábalta í a aimsiú roimhe sin le linn suirbhé a rinne Suirbhé Seandálaíochta na hÉireann. Beidh tionchar measartha ag an bhforbairt bóthair atá beartaithe chomh maith ar láithreán cairéil arna dhátú i ndiaidh na meánaoise agus nach bhfuil mórán suntasacht seandálaíochta ag baint leis.

Beidh tionchar trom agus díreach ar struchtúr amháin faoi chosaint. Déanfar an foirgneamh sin, ina bhfuil struchtúr tuí aon stóir, a scartáil i ndiaidh suirbhé iomlán ailtireachta roimh thógáil na forbartha bóthair atá beartaithe.

Beidh tionchar díreach suntasach ar an tírdhreach diméine a bhaineann le Caisleán Mhionlaigh. Sainítear an tionchar díreach ar an tírdhreach diméine ag an Daingean Íochtarach agus Teach Pháirc na Sceach sainithe mar thionchar measartha. Mar gheall ar chineál forbartha na bplúrán ag Teach Rathúin, tá an tionchar, cé go bhfuil sé díreach, ina thionchar dobhraite. Sainithníodh dó dhéag thionchair dhíreacha shuntasacha ar an iomlán ar láithreáin agus struchtúir nár taifeadadh roimhe lena mbaineann suntasacht oidhreacht cultúrtha, mar aon le naoi dtionchar dhíreacha mheasartha.

D'fhéadfadh tionchar díreach agus diúltach a bheith ag suaitheadh talún a bhaineann leis an bhforbairt bóthair atá beartaithe ar ghnéithe, sil-ligin nó déantáin seandálaíochta nárbh eol go raibh siad ann roimhe seo a d'fhéadfadh teacht slán faoin dromchla talún nó faoin leibhéal uisce reatha.

Rachaidh an fhorbairt bóthair atá beartaithe trí 33 Teorainn Baile Fearainn ar an iomlán. Féadfadh an tionchar ar na teorainneacha a shainiú mar thionchar de chineál díreach go measartha mar gheall ar an gcéatadán measartha beag de ghné a mbeidh tionchar air.

Sainithníodh líon láithreán lasmuigh de thimpeallacht ghlactha na forbartha bóthair atá beartaithe agus níltear ag súil le tionchair tuartha ar na láithreáin sin mar thoradh ar an bhforbairt bóthair atá beartaithe.

Áirítear ar thionchair iarmharacha indíreacha oibriúcháin atá tuartha tionchair dhiúltacha shuntasach ar iarsmaí an tí samhraidh ag an Daingean Íochtarach agus Caisleán Mhionlaigh. Tá tionchair dhiúltacha indíreacha mheasartha tuartha ag láithreán caisil taifeadta, teachín tuí agus séipéal.

Beidh an leibhéal céanna tionchar ar na Tírdhreacha Deartha le linn an oibriúcháin agus le linn na tógála mar gheall ar na tionchair ar an suíomh. Mar an gcéanna, beidh tionchair indíreacha shuntasacha ar dhá oidhreacht chultúrtha agus beidh tionchair indíreacha mheasartha ar seacht gcinn díobh.

Moladh clár tástála seandálaíochta (agus tochailt iomlán ina dhiaidh sin, más cuí, ar ghnéithe, sil-ligin nó déantáin seandálaíochta sainitheanta ar bith), suirbhéanna seandálaíochta faoi uisce nó spágála, suirbhéanna tógála agus suirbhéanna teorainneacha baile fearainn laistigh de lorg na forbartha bóthair atá beartaithe; déanfar é sin sula dtosófar an tógáil.

9.9 Ithreacha agus Geolaíocht

Rinneadh suirbhé mionsonraithe ar an mbonnlíne gheolaíochta atá ann feadh bhealach na forbartha bóthair atá beartaithe ag baint úsáide as an eolas réigiúnach agus áitiúil ar fad a bhí ar fáil agus sonraí níos sainiúla don láithreán a fuarthas ó réamhshuirbhéanna agus imscrúduithe talún.

Rinneadh meastóireacht ar thionchair shuntasacha dhóchúla a d'fhéadfadh bheith ar ithreacha agus ar an timpeallacht gheolaíochta agus dearbháidh ina dhiaidh sin an raibh gá nó nach raibh le maolú a dhéanamh do na tionchair sin, agus cad iad na tionchair shuntasacha iarmharacha a bheadh ann fós i ndiaidh an mhaolaithe.

Sa limistéar siar ó Bhóthar Mhaigh Cuilinn an N59 cuimsítear sil-ligin ghráinneacha oighreacha go ginearálta a tháinig as an bhfo-buncharraig Eibhir. I mórán cásanna, tá na sil-ligin oighreacha cumhdaithe le móin. Sa limistéar soir ó Bhóthar Mhaigh Cuilinn an N59 cuimsítear till oighreach go ginearálta ag a bhfuil mairís níos comhghreamaithí. Tagann an till oighreach as an mbun-Aolchloch charstaithe⁸, ag a bhfuil roinnt gleannta adhclachta ionlíonta an-domhain. Níor sainaitníodh limistéir ar bith ar eol go bhfuil siad éillithe.

Is é seo a leanas na tionchair fhéideartha ar ithreacha agus ar an ngeolaíocht:

- Caillfear cion acmhainneacht ithreacha torthúla dea-dhraenáilte agus comhbhailiú carraige laistigh de lorg na forbartha bóthair atá beartaithe, rud a fhágann tionchar iarmharach measartha/beag agus tionchar iarmharach suntasach/measartha faoi seach

- Beidh tionchar iarmharach measartha mar thoradh ar chuid de dhá log iniata agus tobar a chailleadh
- Ábhair a thagann as liteolaíocht dhifriúil a thabhairt isteach
- Sil-leagan dríodair ar thalamh thalmhaíochta mar gheall ar ghlanadh ábhar mín
- Leathadh éilliúcháin
- Tuilte de dheasca tógála
- Cur isteach gan iarraidh ar an gcomhshaol
- Téann an fhorbairt bóthair atá beartaithe trasna suíomhanna de phábháil Aolchloiche atá lonnaithe laistigh agus lasmuigh de láithreáin Eorpacha ainmnithe. Ní rinnnadh idirdhealú sa mheasúnacht gheolaíochta (tábhacht agus tionchar) idir pábháil Aolchloiche atá lonnaithe laistigh agus lasmuigh de láithreáin Eorpacha ainmnithe.
- Téann Tollán Leacaigh faoi limistéar pábhála Aolchloiche atá lonnaithe laistigh de láithreán Eorpach ainmnithe a bhfuil sé mar thoradh air go mbeidh tionchar beag nó nach mbeidh tionchar ar bith ar an ngné ó thaobh geolaíochta de.
- Téann Tarbhealach Mhionlaigh agus tóchar i Mionlach trasna pábháil Aolchloiche (an dá cheann díobh lasmuigh de láithreáin Eorpacha ainmnithe), rud a mbeidh mar thoradh air go gcaillfear cuid bheag den tréith faoi phiaraí an tarbhealaigh agus nach mbeidh tionchar díreach geolaíochta ar bith aige ar an talamh faoin tóchar

- Tá trí shuíomh ina dtrasnaíonn agus ina gcumhdaíonn an fhorbairt bóthair atá beartaithe pábháil Aolchloiche (iad go léir lasmuigh de láithreáin Eorpacha ainmnithe): dhá shuíomh i Mionlach agus suíomh amháin i gCúil Each, Briarhill. Ag na suíomhanna sin (lasmuigh de láithreáin Eorpacha ainmnithe) beidh sé mar thoradh air go gcaillfear cuid bheag den phábháil Aolchloiche a rinneadh measúnú air ó thaobh geolaíochta de ag gach suíomh i gcás go raibh na torthaí ó chailiteanas dobhraite i gcás nach raibh cailiteanas ar bith go dtí cailiteanas suntasach/measartha i gceist i gcás go gcailltear cuid bheag den tréith

D'fhéadfadh sé go dtarlódh tionchair mar gheall ar ghníomhaíochtaí tógála nó oibriúcháin, ach laghdófar suntasacht an tionchair, más féidir, trí bhearta um maolú a chur chun feidhme.

Trí fhorbairt agus cur chun feidhme beart um maolú laghdaítear na tionchair sin go tionchar iarmharach measartha/beag nó dobhraite ar ithreacha agus ar an timpeallacht gheolaíochta.

Meastar go nginfear gníomhaíochtaí oibriúcháin uile na forbartha bóthair atá beartaithe tionchair dhobhraite ar an timpeallacht gheolaíochta máguaird.

⁸ Is ionann carst agus tír-raon sainiúil a fhabhraíonn tríd an mbuncharraig a thuaslagadh agus trí dhraenáil éifeachtach faoi thalamh a fhorbairt. Áirítear leis na gnéithe tíre speisialta poill slogaide, gleannta tirime, pábhálacha, córas uaimhe agus toibreacha gaolmhara (Waltham et al. 2005)

9.10 Hidrigeolaíocht

Rinneadh staidéir deisce, staidéir allamuigh, agus imscrúduithe talún hidrigeolaíochta chun éascaíocht a dhéanamh ar mheasúnacht chuimsithe ar thionchair hidrigeolaíochta na forbartha bóthair atá beartaithe. Rinneadh measúnú ar thionchair fhéideartha na forbartha bóthair atá beartaithe ar ghabhdóirí hidrigeolaíochta lena n-áirítear acmhainní screamhuisce, soláthairtí screamhuisce, éiceachórais trastíre a bhraitheann ar screamhuisce agus fáltais screamhuisce leis an uisce dromchla. Sainithníodh gabhdóirí screamhuisce agus áirítear orthu acmhainní screamhuisce, tarraingtí screamhuisce, gnáthóga a bhraitheann ar screamhuisce, agus ar ghnéithe uisce dromchla a bhraitheann ar screamhuisce. Rinneadh meastóireacht ar thionchair fhéideartha lena chinneadh an raibh gá nó nach raibh le maolú a dhéanamh do na tionchair sin, agus lena dhearbhu cad iad na tionchair shuntasacha iarmharacha a bheadh ann fós i ndiaidh an mhaolaithe.

Tá an réimse staidéir hidrigeolaíochta a bhaineann leis an bhforbairt bóthair atá beartaithe roinnte ina dhá phríomhréimse bunaithe ar na hairíonna uiscigh codarsnacha don dhá chineál carraige geolaíche sa réigiún. Tá an chuid thiar, atá cumhdaithe le heibhear, ina huiscíoch lag nach bhfuil táirgiúil ach i gcriosanna áitiúil. Leis an uiscíoch lag agus an cumhdach brathortaigh lag, i gcás nach bhfuil an charraig nochta, cuirtear teorainn ar mhéid an athlionsa is féidir a insíothlú sa talamh. Fanann clár an screamhuisce gar don dromchla agus leanann sé an topagrafaíocht go ginearálta. Uiscíoch a bhfuil tábhacht réigiúnach leis is ea an chuid thoir, atá cumhdaithe le haolchloch, ina gcuimsítear gnéithe carst dromchla agus sreafaí seolphióbáin faoi thalamh. Leis an uiscíoch is féidir tarraingtí a bhfuil tábhacht réigiúnach leo a sholáthar agus baineann sé le láithreach gnéithe tíre agus gnéithe carst ach baineann sé chomh maith leis an bhflúirse measartha íseal de ghnéithe uisce dromchla agus draenáil de dhéantús an duine.

Acmhainní agus Soláthairtí Scremhuisce

Áirítear gearrthacha bóthair mar chuid den bhforbairt bóthair atá beartaithe agus i gcás go bhfuil siad ann bainfear cuid den uiscíoch faoi seach; mar sin féin, tá na méideanna an-bheag agus ní bheidh tionchar braite ar bith acu ar chainníocht an screamhuisce. Ní mhaolófar cáilíocht uisce na n-uiscíoch de bharr na forbartha bóthair atá beartaithe. Dá bhrí sin, comhlíonann an fhorbairt bóthair atá beartaithe ceanglais threoir na Creat-treorach Eorpaí Uisce i gcomhthéacs stádas cháilíocht uisce an screamhuisce a choinneáil, a chosaint agus a fheabhsú.

Éiceachórais Trastíre a Bhraitheann ar Scremhuisce

Rinneadh measúnacht ar na tionchair fhéideartha de bharr na forbartha bóthair atá beartaithe ar éiceachórais trastíre a bhraitheann ar screamhuisce. Sa mheasúnacht sin sainithníodh an gá atá leis an mbaol go gcuirfeadh isteach ar an timpeallacht charst a mhaolú agus ar a ról maidir le tacú le héiceachórais trastíre a bhraitheann ar screamhuisce. Níl tionchair iarmharacha dhiúltacha shuntasacha hidrigeolaíochta ar bith ar láithreáin Eorpacha de bharr na forbartha bóthair atá beartaithe.

Beidh tionchair iarmharacha hidrigeolaíochta ann mar gheall ar íostarraingt screamhuisce ar éiceachórais trastíre a bhraitheann ar screamhuisce ag cúig shuíomh in iarthar an limistéar staidéir lasmuigh de láithreán Eorpach.

Fáltais Scremhuisce le hUisce Dromchla

Rinneadh measúnacht ar fháltais screamhuisce le huisce dromchla, lena n-áirítear sainithint an uisce dromchla lena gcuireann dobharlaigh screamhuisce. Sainithníodh sa mheasúnacht nach mbeidh tionchar diúltach suntasach ar bith i bhfáltas an screamhuisce leis an uisce dromchla.

9.11 Hidreolaíocht

Rinneadh measúnú ar gach sruthchúrsa agus gach dobharlach a bhféadfadh an fhorbairt bóthair atá beartaithe tionchar a imirt orthu, go díreach nó go hindíreach, trí shraith réamhchuirteanna tosaigh agus suirbhé mionsonraithe agus measúnacht hidreolaíochta ansin. Áiríodh ar na measúnachtaí sin measúnacht ar na tionchair fhéideartha hidreolaíochta ar láithreáin Eorpacha agus Loch Bhaile an Dúlaigh a thacaíonn le héin gheimhrithe ó na láithreáin Eorpacha áitiúla.

Thar achar an forbartha bóthair atá beartaithe tá dhá réigiún ar leith d'fhreagairt hidreolaíoch ann - sa limistéar soir ó Bhóthar Mhaigh Cuilinn an N59 baineann rith chun srutha dromchla ard agus drochthréithe draenála leis an mbuncharraig eibhir agus tá rith chun srutha dromchla íseal sa limistéar soir ó Bhóthar Mhaigh Cuilinn an N59 a bhaineann go ginearálta le foirmiú buncharraige aolchloiche carst scagaí. Bíonn líonra measartha dlúth de dhraenacha dromchla agus gnéithe bogaigh mar thoradh ar na tírdhreacha geolaíochta sin sa chuid thiar agus líonra draenála dromchla an-ghann sa chuid thoir a bhaineann leis an mbuncharraig aolchloiche charstaithe. Dá réir sin, tá an réiteach draenála don fhorbairt bóthair atá beartaithe dúshlánach sa chuid thoir agus teastaíonn insíothlú chuig screamhuisce chun réidh a fháil go cuí leis na huiscí draenála bóthair. Áireofar ar an gcóras draenála don fhorbairt bóthair atá beartaithe caoga a ceathair sruth éalaithe draenála bóthair, a chuimsíonn sruthanna éalaithe chuig sruthchúrsaí, screamhuisce, agus séaraigh atá ann cheana. Teastóidh seacht déag dtrasnú tóchair agus mórthrasnú droichid amháin don fhorbairt bóthair atá beartaithe chomh maith. Trasnaíonn na tóchair go léir sruthchúrsaí beaga lena mbaineann limistéir dobharcheantair níos lú ná 5 km². Baineann líon atreoruithe sruthchúrsaí áitiúla agus athailínithe leis na trasnuithe tóchar bóthair atá

beartaithe chun aistriú cainéil chuig na tóchair nua agus uathu a éascú.

Tá maolú docht agus rialú gníomhaíochtaí a d'fhéadfadh truailliú bheith mar thoradh orthu, a bhaineann leis na gníomhaíochtaí tógála beartaithe. Déanfaidh sé sin laghdú suntasach ar an mbaol go dtarlódh doirteadh de thimpiste ó ghnáthscaoileadh rith chun srutha bóthair, rith chun srutha dríodair neamhchóireáilte, doirteadh tógála de choincreít agus hidreacarbóin ag dul isteach i ndobharlaigh.

Rinneadh Measúnacht Riosca Tuile mhionsonraithe ar an bhforbairt bóthair atá beartaithe i gcomhréir leis na Treoirlínte maidir le Bainistíocht Riosca Tuilte d'Údarais Phleanála (2009). Sa mheasúnacht sainaitníodh foinsí éagsúla agus a gconairí tuile faoi seach den riosca tuile don fhorbairt bóthair atá beartaithe ó fhoinsí aibhneacha agus báistiúla agus screamhuisce. Baineadh foinse tuile cósta toisc go bhfuil an fhorbairt bóthair atá beartaithe suite siar agus ardaithe fada go leor amach ón gcrios tuile cósta. Bhí lamháltas oiriúnach sa mheasúnacht riosca tuile don athrú aeráide a bhaineann le méadú ar bháisteach, déine stoirme, athruithe talamhúsáide agus ardú ar leibhéal na farraige. Ar an iomlán baineadh de thátal sa mheasúnacht go bhfuil dearadh na forbartha bóthair atá beartaithe inbhuanaithe agus go mbainistíonn sé riosca tuile agus ní bheidh sé ina chúis le riosca tuile doghlactha don fhorbairt bóthair atá beartaithe é féin agus áit ar bith eile do thailte tríú páirtí.

Comhlíonann an fhorbairt bóthair atá beartaithe ceanglais threoir na Creat-treorach Uisce i gcomhthéacs stádas na sruthchúrsaí glactha agus na gcóras screamhuisce a choinneáil, a chosaint agus a fheabhsú. Baintear cosaint amach trí sholáthar córas

cóireála uisce stoirme agus scaoileadh rialaithe ag na sruthanna éalaithe draenála bóthair atá beartaithe agus baintear feabhas amach tríd an trácht ar bhóithre a bhaint ó na bóithre neamhchosanta atá ann áit a dtéann rith chun srutha bóthair neamhrialaithe isteach i sruthchúrsaí in aice láimhe agus sna huiscígh screamhuisce.

Rinneadh tionchair fhéideartha hidreolaíochta ón bhforbairt bóthair atá beartaithe a shainithint agus a mheasúnú. Cuimsíodh bearta cuí um dhearadh agus maolú chun an baol go mbeidh tionchar suntasach hidreolaíochta ar an timpeallacht ghlactha a íoslaghdú. Níl tionchair iarmharacha dhiúltacha shuntasacha hidreolaíochta ar bith ann de bharr na forbartha bóthair atá beartaithe.

Déantar an tionchar iarmharach hidreolaíoch iomlán ón bhforbairt bóthair atá beartaithe ar láithreáin Eorpacha a rátáil mar thionchar dobhraite. Baintear é sin amach trí dhearadh beart cuí um rialú truaillithe ag na sruthanna éalaithe draenála bóthair atá beartaithe, trí struchtúr droichid iomlánréisithe chainéal Abhainn na Gaillimhe atá beartaithe agus trí limistéar tuilemhá éifeachtach agus cur chun feidhme na rialuithe comhshaoil tógála atá beartaithe.

Beidh tionchar iarmharach dearfach measartha go suntasach ar thuille agus an riosca tuile ag limistéar Chlaí an Dá Mhíle Bhóthar Thuama an N83, mar go laghdóidh an beart um maolú atá beartaithe an riosca tuile don bhóthar atá ann agus do na sé theach atá fágtha. Mar sin féin beidh tionchair bheaga dhiúltacha iarmharacha tuile ann fós a bhaineann le bearta faoisimh tuile Bhóthar Thuama an N83.

Gabhdóirí eile a breithníodh sa mheasúnacht éiceolaíoch don fhorbairt bóthair atá beartaithe ná gnáthóga, speicis fhlóra neamhchoitianta agus faoi chosaint, speiceas mamach lena n-áirítear go háirithe madraí rua, ialtóga agus broic, speicis moileasc, fritileáin réisc, éin phórúcháin, éin gheimhrithe, amfaibiaigh, reiptílí, agus éisc.

Saináithnítear tionchair fhéideartha na forbartha bóthair atá beartaithe ar gach ceann de na príomhghabhdóirí éiceolaíocha sin. Tá bearta um maolú beartaithe chun na tionchair thuartha a sheachaint nó a íoslaghdú. Lena chois sin, beartaíodh monatóireacht⁹ más iomchuí. Tá breacchuntas déanta ar na tionchair iarmharacha, agus (más ábhartha) tá bearta cúitimh ar bith atá beartaithe chun dul i ngleic tuilleadh leis na tionchair iarmharacha sin sonraithe.

Is iad na tionchair iarmharacha shuntasacha atá fós ann i ndiaidh maolaithe na cinn a bhaineann le caillteanas gnáthóige, ialtóga agus Fabhcúin ghorma. Nuair is féidir, cuirfear bearta cúitimh i bhfeidhm chun na tionchair iarmharacha shuntasacha sin a sheachaint. Leis an bearta cúitimh laghdófar na tionchair iarmharacha shuntasacha ar gach speiceas ialtóg ar an leibhéal áitiúil.

Mar sin féin, in ainneoin chur chun feidhme na mbearta maolaithe agus cúitimh atá beartaithe, is dóigh go mbeadh na héifeachtaí suntasacha iarmharacha seo a leanas ag an bhforbairt bóthair atá beartaithe ar an mbithéagsúlacht:

- Éifeacht iarmharach dhóchúil shuntasach, ar an scála geografach idirnáisiúnta, le haghaidh caillteanas buan thart ar 0.54ha de ghnáthóg phábhála Aolchloiche¹⁰
- Éifeacht iarmharach dhóchúil shuntasach, ar an scála geografach náisiúnta, le haghaidh caillteanas buan c.2.93ha de ghnáthóg fraochmhá fliche¹¹
- Éifeacht shuntasach iarmharach dhóchúil, ar an scála geografach náisiúnta, le haghaidh caillteanas buan gné tobair Chlochraithe ag Cairéal Leacaigh¹²
- Éifeacht shuntasach iarmharach dhóchúil, ar an scála geografach náisiúnta, le haghaidh caillteanas féideartha buan láithreáin neide ag Cairéal Leacaigh
- Éifeacht shuntasach iarmharach dhóchúil ar an scála geografach áitiúil, ar speicis ialtóg mar gheall ar láithreach na forbartha bóthair atá beartaithe laistigh de na limistéir shealgaireachta
- Éifeacht dhiúltach iarmharach shuntasach, ar an scála geografach áitiúil, le haghaidh caillteanas buan 15 thobar chailcreacha ag Cairéal Leacaigh,

c.7.81ha d'fhéarach aigéid tirim-taise agus c.0.13ha de ghnáthóg seascainn agus réisc laig¹³

Rachaidh na héifeachtaí iarmharacha suntasacha sin i gcion ar na limistéir bhithéagsúlachta áitiúla seo a leanas chomh maith¹⁴: Bóthar an Chósta (R336) go dtí Bóthar Mhaigh Cuilinn an N59, Abhainn na Gaillimhe agus Lochanna Cúil Each, Mionlach go Cnoc Chúil Each, Baile an Dúlaigh – Limistéar an Chaisleán Ghearr agus Dhabhach Uisce.

Ní féidir na caillteanais pábhála Aolchloiche (lasmuigh de láithreán Eorpach ar bith) agus tobair Chlochraithe (lasmuigh de láithreán Eorpach ar bith) agus Gnáthóige fraochmhá fliche [4010] (lasmuigh de láithreán Eorpach ar bith) a bhaineann go díreach leis an bhforbairt bóthair atá beartaithe a chúiteamh go díreach. Cruthófar limistéir ghnáthóg gaolmhar, áfach, chun gnóthachan bithéagsúlachta a chur ar fáil do ghnáthóga gaolmhara talún portaigh agus aolchloiche go háitiúil. Is ionann an limistéar de ghnáthóg Fraochmhá tirime atá á chruthú agus thart ar 7.06ha agus tá sé sin níos mó ná na caillteanais a bhaineann leis an gcineál gnáthóige seo agus mósáicí fraochmhá tirime/ móinéar Molinia ar bith le chéile (thart ar 4.78ha). Is ionann an limistéar de ghnáthóg fhéaraigh Chailcrigh atá á chruthú agus thart ar 7.14ha agus tá sé sin níos mó ná caillteanais na pábhála Aolchloiche agus na gnáthóige féaraigh Chailcrigh le chéile (thart ar 1.24ha).

9. I gcomhréir leis an gceanglas um monatóireacht a leagadh sa Treoir MTT 2014/52/AE chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtaí suntasacha ar an timpeallacht

10. Níl ceann ar bith de na limistéir ghnáthóige sin a chaillfear laistigh de láithreáin ar bith atá ainmnithe mar cSAC, SPA, pNHA nó NHA.

11. Níl ceann ar bith de na limistéir ghnáthóige sin a chaillfear laistigh de láithreáin ar bith atá ainmnithe mar cSAC, SPA, pNHA nó NHA.

12. Níl ceann ar bith de na limistéir ghnáthóige sin a chaillfear laistigh de láithreáin ar bith atá ainmnithe mar cSAC, SPA, pNHA nó NHA.

13. Níl ceann ar bith de na limistéir ghnáthóige sin a chaillfear laistigh de láithreáin ar bith atá ainmnithe mar cSAC, SPA, pNHA nó NHA.

14. TSainítear na limistéir bhithéagsúlachta áitiúla sin i bPlean Forbartha Chathair na Gaillimhe 2017–2023 agus sa dréacht is déanaí de Phlean Gníomhaíochta Bithéagsúlachta Cathair na Gaillimhe 2014–2024

STABAG

STABAG

9.13 Mórthionóiscí, Idirghaolmhaireachtaí, Idirghníomhaíochtaí agus Tionchair

Cuireadh na hidirghníomhaíochtaí agus na idirghaolmhaireachtaí idir tosca timpeallachta san áireamh mar chuid de na measúnachtaí timpeallachta aonair. Rinneadh measúnacht chomh maith ar na héifeachtaí carntha a bhaineann leis an bhforbairt bóthair atá beartaithe agus tionscadail eile chomh maith agus níor sainithníodh tionchair shuntasacha ar bith.

Sa chuid seo léirítear measúnacht ar na drochéifeachtaí suntasacha dóchúla ar an timpeallacht a thagann as leochaileacht na forbartha bóthair atá beartaithe i leith rioscáí mórthionóiscí agus/nó tubaistí nádúrtha. Sa mheasúnacht riosca sainiúil do láithreán sainithnítear agus cainníochtaítear na rioscáí de bharr na forbartha bóthair atá beartaithe ag díriú ar: imeachtaí neamhbheartaithe, ach a d'fhéadfadh tarlú agus atá sochreidte, a tharlódh le linn na céime tógála

agus na céime oibriúcháin. Ó scrúdú a dhéanamh ar na rioscáí sochreidte go léir a bhaineann leis an bhforbairt bóthair atá beartaithe, áirítear iad seo a leanas ar na cásanna a mheastar gurb iad na cásanna iad lena mbaineann an baol is mó ó thaobh mórthionóisce agus/nó tubaiste de.

- imeachtaí feithiclí
- imeachtaí titimí struchtúracha
- imeachtaí dóiteáin i dtollán
- imeachtaí fóntas seirbhíse
- imeachtaí a bhaineann le dálaí talún
- imeachtaí a bhaineann huisce

I dtoradh na measúnachta sainithníodh cé go mbeadh iarmhairtí 'an-tromchúiseach' ag baint leis na himeachtaí dá dtarlódh siad; meastar 'nach dóigh' go dtarlódh an riosca. Breithníodh na himeachtaí sin síos tríd an bpróiseas deartha agus cuimsíodh bearta sa dearadh chun déine agus iarmhairtí féideartha na n-imeachtaí sin a laghdú.

9.14 Sceideal na dTiomantas Comhshaoil

Tá achoimre ar na bearta um maolú agus tionchair iarmharacha shuntasacha curtha i láthair i gCaibidil 20 den Tuarascáil MTT. Tá na gealltanais chomhshaoil lena n-áirítear ceanglais um monatóireacht curtha i láthair i gCaibidil 21 den Tuarascáil MTT.

Cose ar Rothaíocht
No Cycling

Cosaithe Anbain Pedestrian Zone
Anbain Pedestrian Zone

An tSráid Trasnú Uacht.
CROSS ST. UPPER

SEAÇAK

Coca-Cola
zero

10

Achoimre – An Réiteach agus na Buntáistí a bhaineann leis

10 Achoimre – An Réiteach agus na Buntáistí a bhaineann leis

Go hachomair, tá saincheisteanna iompair criticiúla i gCathair na Gaillimhe agus sa cheantar máguaird faoi mar a sainithníodh thuas lena dteastaíonn réiteach práinneach:

Tá srianta suntasacha ann, áfach, maidir le bonneagar iompair nua a fhorbairt i nGaillimh de bharr (i) cruth fisiciúil na cathrach (ii) an spás teoranta atá ar fáil (iii) an timpeallacht thógtha agus na limistéir chónaithe ar an dá thaobh d'Abhainn na Gaillimhe, agus (iv) láithreacht láithreán ainmnithe.

Chun dul i ngleic leis an saincheisteanna iompair sin, d'fhorbair Comhairle Chontae na Gaillimhe, Comhairle Cathrach na Gaillimhe agus NTA réiteach foriomlán iompair a raibh an SIG mar thoradh air, a bhfuil CCNG an N6 ina phríomhghné ann mar an gcomhpháirt bhóthair den straitéis seo.

Is é tátal na hanailíse agus na hoibre ar fad ar an straitéis seo go seachadann CCNG an N6 na cuspóirí atá leagtha amach i gCuid 5 agus gurb é an réiteach is fearr le haghaidh cuarbhóthar nua, ó dhearcadh na timpeallachta daonna agus na timpeallachta nádúrtha de araon.

Tá dhá fheidhmiúlacht ag CCNG an N6. Déanann sé soláthar do riachtanas straitéiseach líonra cuimsitheach bóithre TEN-T agus nascann sé Cathair na Gaillimhe agus Réigiún an Iarthair leis an líonra bóithre náisiúnta, chomh maith le réiteach a sholáthar chun trácht straitéiseach gan ghá a bhaint de bhóithre lár na cathrach agus an spás bóthair is gá a sholáthar do mhodhanna eile iompair, is iad sin siúl, rothaíocht agus iompar poiblí. Tá an dá fheidhm sin comhlántach.

Tá acmhainn an líonra bóithre atá ann neamhleor go hiomlán mar go meascann an trácht go léir agus bíonn coisithe, rothaithe agus úsáideoirí leochaileacha bóithre ina measc. Leis an réiteach foriomlán iompair déantar gluaiseachtaí tráchta agus éileamh taistil a dheighilt agus treoraíonn sé é chuig an mbealach nó an modh malartach is oiriúnaí. Tá acmhainn CCNG an N6 atá beartaithe deartha chun soláthar a dhéanamh d'éileamh amach anseo.

Tá castacht CCNG an N6 mar thoradh ar (i) chastacht na saincheisteanna iompair a bhféachann sé le dul i ngleic leo (ii) líon na srianta suntasacha a raibh an fhoireann deartha le hoibriú fúthu. Maidir leis sin, bhí gá le roinnt idirghabhálacha suntasacha innealtóireachta in áiteanna.

Mar sin féin, tá na hidirghabhálacha innealtóireachta riachtanach chun laghdú agus maolú a dhéanamh ar thionchair fhéideartha dhiúltacha CCNG an N6 a thioctadh chun cinn seachas sin agus atá i gcomhréir agus a bhfuil údar leo go hiomlán sna himthosca.

Ag cur san áireamh an timpeallacht thógtha agus gaireacht dhosheachanta na forbartha bóthair atá beartaithe do limistéir chónaithe, ar an drochuair agus go dosheachanta scartálófar roinnt réadmhaoine mar gheall ar CCNG an N6. Mar sin féin, ní mór breathnú air sin agus é a chothromú i gcomhthéacs na dtairbhí foriomlána a sheachadfaidh an fhorbairt bóthair atá beartaithe faoi mar atá achoimrithe arís thíos:

- Soláthróidh sé **bealach straitéiseach** trasna Abhainn na Gaillimhe gan gá dul trí lár na cathrach
- Beidh an bealach straitéiseach sin ina thrasghearradh ardchaighdeán agus soláthróidh sé an **acmhainn a theastaíonn don trácht straitéiseach** a fhreastalaíonn ar an gcathair agus a nascann an contae leis an líonra náisiúnta
- Beidh feabhas ar **an nascacht le Réigiún an Iarthair** i.e. limistéir agus cúlchríoch an chontae atá thar limistéar na cathrach
- Lena chois sin, tá rochtain ar an mbealach straitéiseach seo teoranta do na hacmhail a **chosnóidh an buntáiste bóthair amach anseo** agus ciallaíonn sé go bhfuil a **acmhainn slán**

- Baineann tábhacht Eorpach leis an mbealach seo ag cur san áireamh go síneann **ainmniúchán líonra cuimsitheach TEN-T** siar ón gcathair go dtí ceann aistir CCNG an N6 agus soláthróidh sé nasc le Réigiún an Iarthair de chaighdeán bealaigh chuimsithigh de réir TEN-T
- Soláthraíonn an bealach seo **naisc riachtanacha cathrach** chun an trácht a dháileadh ar mhodh níos fearr
- Trí **dul i ngleic le ceisteanna brú tráchta na cathrach**, soláthróidh sí **caighdeán maireachtála níos fearr** d'áitritheoirí na cathrach agus soláthróidh sí **timpeallacht i bhfad níos sábháilte** le cónaí ann
- Trí **laghdú a dhéanamh ar líon na gcarranna** ar na bóithre laistigh de lár na cathrach agus feabhas a chur ar sráid-dhreacha, éascófar oibrithe agus mic léinn chun turais a dhéanamh ag baint úsáide as **modh iompair ilchóracha**. Áirítear leis sin siúl, rotháíocht agus taisteal ar an gcóras iompair phoiblí
- Soláthraíonn sé nascacht leis na bóithre náisiúnta trí acomhail chun aistriú gluaiseachtaí trasna na cathrach chuig an mbonneagar bóithre nua a uasmhéadú, agus mar sin déantar **limistéar lár na cathrach a fhuascailt agus a shaoradh ón mbrú tráchta** a bhíonn ann mar gheall ar thrácht a bhíonn ag iarraidh droichead lár na cathrach a rochtain chun Abhainn na Gaillimhe a thrasnú

- Meallann sé trácht ó limistéar lár na cathrach agus mar sin éascaítear athdháileadh spáis bhóithre ar an iompar poiblí rud a chuirfidh feabhas ar **iontaofacht fad turais don iompar poiblí**
- **Freastalaíonn sé ar an éileamh mór** idir críosanna ar cheachtar taobh den chathair
- Soláthraíonn sé bealach breise trasna na habhann le **nascacht ar ais chuig an gcathair** ar cheachtar taobh den trasnú droichid
- Éascaíonn sé **timpeallacht fheabhsaithe i lár na cathrach** do chách mar gheall ar laghdú ar an mbrú tráchta, agus mar sin **spreagtar siúl agus rotháíocht** mar mhodhanna iompair sábháilte

Breithníodh a lán roghanna eile. Baineann níos mó damáiste leis na roghanna eile, áfach, i gcomhthéacs scartáil réadmhaoine agus tionchair fhéideartha chomhshaoil eile i gcomparáid le CCNG an N6.

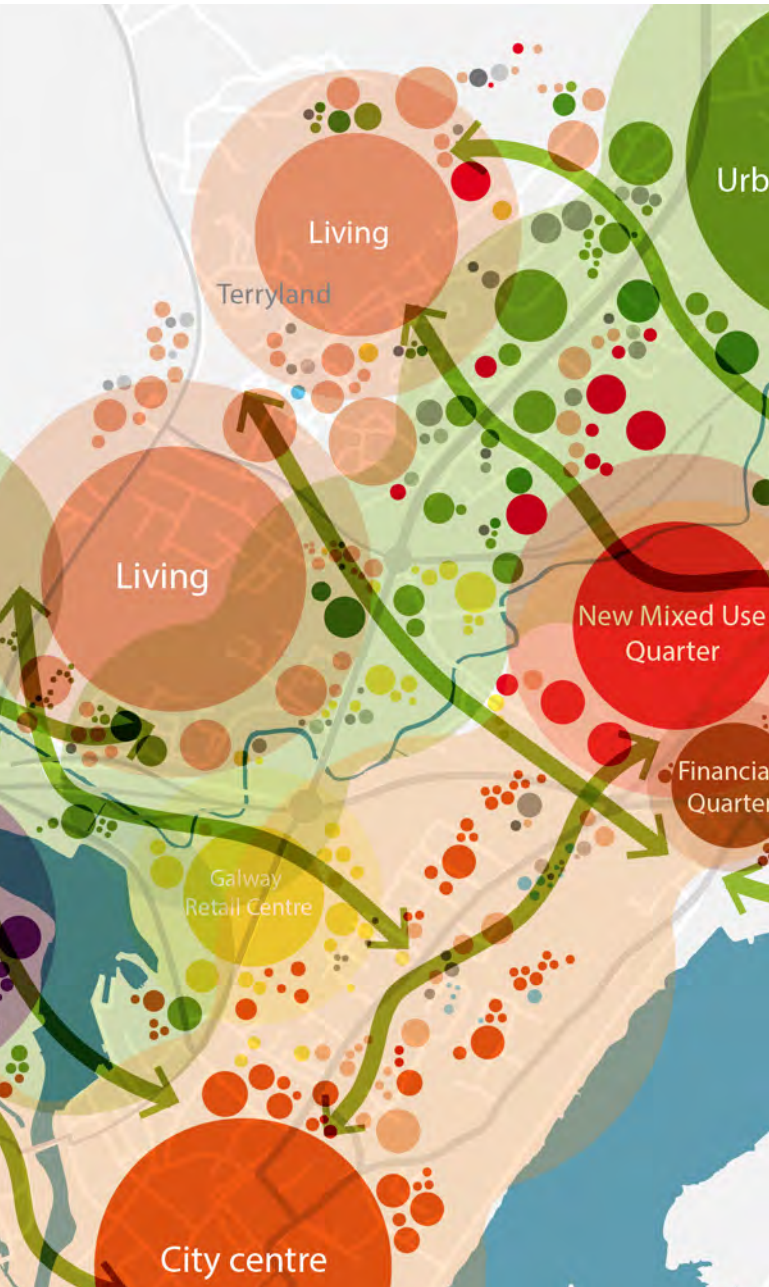
Is é CCNG an N6 an réiteach is fearr le haghaidh bóthar nua agus tá sé comhsheasmhach le planáil chúí agus forbairt inbhuanaithe agus tá an dearcadh sin tacaíthe agus bailíochtaithe ag cuimsiú le déanaí na tacaíochta beartais do bhearta SIG agus do chomhbhearta, lena n-áirítear Cuarbhóthar N6 Chathair na Gaillimhe, i bPleananna Forbartha ábhartha na Gaillimhe.

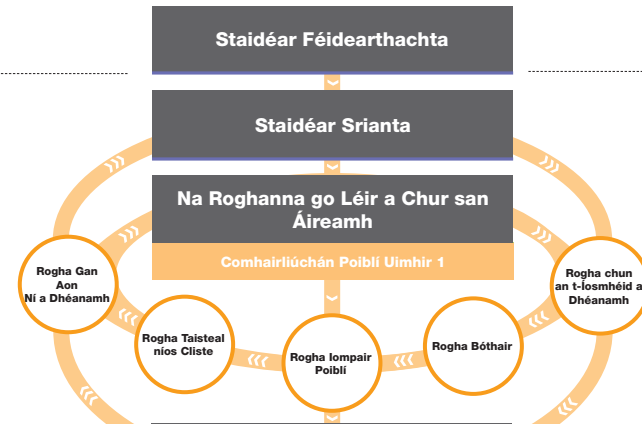
11

**Cad é an Chéad
Chéim eile?**

Céim 1

Aibreán 2014

Céim 2

Feabhra 2015

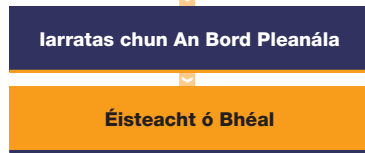
Céim 3

Bealtaine 2015

Céim 4

Q4 2018

Céim 4

Céim 5

Céim 6

11 Cad é an Chéad Chéim eile?

Tá cóip den Tuarascáil MTT agus Ráiteas Tionchair Natura (NIS) do CCNG an N6 ar fáil le breathnú orthu ag na suíomhanna seo a leanas:

Oifigí Chomhairle Chontae na Gaillimhe
Áras an Chontae, Cnoc na Radharc
Gaillimh

Oifigí Chomhairle Cathrach na Gaillimhe
Halla na Cathrach
Bóthar an Choláiste
Gaillimh

Leabharlann an Taoibh Thiar/Westside
Bóthar Shéamais Uí Chuirc
Gaillimh

Leabharlann Lár Chathair na Gaillimhe
Sráid San Aibhistín
Gaillimh

Oifig Tionscadail Bóithre Náisiúnta na Gaillimhe
(Comhairle Chontae na Gaillimhe)
Teach Bardais, Pháirc Gnó Oirthear na Cathrach
Baile an Bhriotaigh
Gaillimh

Oifigí An Bord Pleanála
64 Sráid Mhaoilbhríde
Baile Átha Cliath, Dublin 1

Tá na cáipéisí ar fáil le breathnú orthu nó lena n-íoslódáil chomh maith ar www.N6GalwayCityRingRoad.ie.

Is féidir an Tuarascáil MTT a cheannach ó Oifig Tionscadal Bhóithre Náisiúnta na Gaillimhe, Corporate House, Páirc Gnó Oirthear na Cathrach, Baile an Bhriotaigh, Gaillimh ach €5 a íoc ar CD, nó i gcruachóip mar a leanas:

Imleabhar 1 – Achoimre Neamh-Theicniúil €10

Imleabhar 2 – Tuarascáil MTT (Príomhthéacs) €200

Imleabhar 3 – Fíoracha an MTT €100

Imleabhar 4 – Aguisíní an MTT €300

Is féidir an NIS a cheannach ó Oifig Tionscadal Bhóithre Náisiúnta na Gaillimhe, Corporate House, Páirc Gnó Oirthear na Cathrach, Baile an Bhriotaigh, Gaillimh ach €5 a íoc ar CD, nó i gcruachóip mar a leanas:

Achoimre Feidhmiúcháin an €10

Príomhthuarascáil an NIS €50

Fíoracha an NIS €10

Aguisíní an NIS €100

Beidh an Tuarascáil MTT, an NIS agus na léarscáileanna agus na sceidil a bhaineann leis na Scéimeanna reachtúla ar taispeáint sna hoifigí atá luaite thuas ar feadh 8 seachtainí ach a bhfoirseofar iad. Is féidir aighneachtaí foirmiúla i scríbhinn a dhéanamh ag an am sin chuig an mBord Pleanála.

Soláthrófar sonraí i bhfógraín i ndáil leis an iarratas ar chead maidir leis na spriocdhátaí chun aighneachtaí a chur isteach.

Ní mór don Bhord Pleanála an Tuarascáil MTT, an NIS agus aighneachtaí ar bith a dhéanfar a bhreithniú sula ndéanfar cinneadh ar cibé cead a thabhairt nó gan cead a thabhairt i leith CCNG an N6. Féadfaidh an Bord Pleanála éisteacht ó bhéal a sheoladh agus/nó féadfar eolas breise a iarraidh mar chuid de na próisis reachtúla.

I ndiaidh an éisteacht ó bhéal a thionól ní mór don Bhord Pleanála an tuarascáil agus moltaí ar bith ón gCigire a bheidh an éisteacht ó bhéal á tionól aige a bhreithniú. Féadfaidh an Bord Pleanála Scéim Chuarbhóthar N6 Chathair na Gaillimhe nó cuid ar bith di a cheadú faoi Alt 51 d'Acht na mBóithre 1993 arna leasú, le coinníollacha nó le mionathruithe nó gan coinníollacha nó gan mionathruithe nó féadfaidh sé diúltú do chead a thabhairt i leith na forbartha sin nó i leith cuid di.

Faoi réir cead ón mBord Pleanála agus infhaighteacht an mhaoinithe agus gan dúshláin dhlíthiúla ar bith, rachaidh an fhorbairt bóthair atá beartaithe ar aghaidh ansin go ceannach talún, dearadh mionsonraithe, soláthar conraitheora agus ar deireadh an chéim tógála. D'fhéadfadh sé go mbeadh líon conarthaí i gceist leis an tógáil roimh an bpríomhchonradh tógála don fhorbairt bóthair atá beartaithe, amhail atreorú seirbhísí atá ann, imscrúduithe láithreán, imscrúduithe seandálaíochta, glan láithreán agus fálú. Tá sé measta go mairfidh an príomhchonradh tógála 3 bliana.

EIAR Flowchart for the N6 GCRR

Volume 1

Non-Technical Summary

A summary of the environmental impact assessment report (EIAR) of the N6 Galway City Ring Road (N6 GCRR) including the need for the N6 GCRR, the consideration of alternatives and a description of the N6 GCRR

Volume 2

Environmental Impact Assessment Report (Main Text)

A statement of the effects, if any, which the proposed N6 GCRR, if carried out, would have on the environment. This report details the consideration of alternatives, consideration and assessment of likely significant effect/impacts, mitigation and avoidance measures to reduce significant adverse effects/impacts, and assessment of residual impacts.

Volume 3

Figures

Figures to accompany the assessment detailed within the main text of the EIAR.

Note: The figures in Volume 3 follow the numbering system in Volume 2 and accompany those chapters.

Volume 4

Appendices

Technical reports to support the assessments detailed within the main text of the EIAR, giving additional background information.

Note: The appendices in Volume 4 follow the numbering system in Volume 2 and accompany those chapters.

Volume 2 Chapters	1	Introduction	
	2	Planning and Policy Context	Outline of the European, national, regional and local planning policies which support the proposed N6 GCRR
	3	Need for the Proposed Road Development	Summary of the need for, and the objectives of the N6 GCRR
	4	Alternatives Considered	A description of the reasonable alternatives considered and the main reasons for the selection of the N6 GCRR including a comparison of the environmental effects
	5	Description of the Proposed Road Development	
	6	Traffic Assessment and Route Cross-Section	Detail of the traffic assessment supporting the need for the N6 GCRR
	7	Construction Activities	An overview of the construction activities that will be required for the N6 GCRR including all enabling works
	8	Biodiversity	These chapters present an assessment of the likely significant effects/impacts of the proposed development on the receiving environment under various environmental topics.
	9	Soils and Geology	
	10	Hydrogeology	
	11	Hydrology	
	12	Landscape and Visual	
	13	Archaeology, Architectural and Cultural Heritage	
	14	Material Assets Agriculture	
	15	Material Assets Non-Agriculture	
	16	Air Quality and Climate	
	17	Noise and Vibration	
	18	Human Beings, Population and Human Health	
	19	Major Accidents, Inter-relationships, Interactions and Cumulative Impacts	The assessment of the vulnerability of the proposed road development to risks of major accidents and/or disasters. This chapter also includes the assessment of the interaction/inter-relationship of impacts between the various environmental factors as a result of the proposed N6 GCRR and an assessment of the cumulative impacts of the proposed N6 GCRR with other projects
	20	Summary of Residual Impacts and Mitigation Measures	
	21	Schedule of Environmental Commitments	

Chun tuilleadh eolais a fháil faoi Chuarbhóthar N6 Chathair na Gaillimhe tabhair cuairt ar shuíomh idirlín an tionscadail ag **www.N6GalwayCityRingRoad.ie**

Chun tuilleadh eolais faoi conas aighneacht a dhéanamh nó le haghaidh eolais faoin éisteacht ó bhéal a fháil, déan teagmháil le do thoil leis an mBord Pleanála:

Ar an Teileafón:

(01) 858 8100 or
LoCall 1890 275 175

Ar Ríomhphost:

bord@pleanala.ie

Sa Phost:

An Bord Pleanála,
64 Sráid Mhaoilbhríde,
Baile Átha Cliath 1.

Suíomh idirlín:

www.pleanala.ie

12

Tuilleadh Eolais

